

Ontwikkeling WODC-methodiek recidive meten op basis van politie-incidenten

Cahier 2025-11

N. Tollenaar
M. Blom
K. Mensink

Ontwikkeling WODC-methodiek recidive meten op basis van politie-incidenten

Cahier 2025-11

N. Tollenaar
M. Blom
K. Mensink

Cahier

De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft.

Dankwoord

Wij willen Richard Beijersbergen en Johanna van Wijk van de Nationale Politie bedanken voor het meedenken over het ontwerp en de levering van de BVI-gegevens voor dit onderzoek.

Inhoud

Auteursverklaring	7
Afkortingen	8
Samenvatting	9
1 Inleiding	16
1.1 Vraagstelling	18
1.1.1 Toelichting onderzoeksvraag 1	18
1.1.2 Toelichting onderzoeksvraag 2	19
1.1.3 Toelichting onderzoeksvraag 3	20
1.2 Leeswijzer	20
2 WODC-methodiek meten recidive op basis van politiedata	22
2.1 Data	22
2.1.1 Politiedata	22
2.1.2 Justitiedata	32
2.1.3 Vergelijkbaarheid vooraf van politie- en justitiedata	33
2.1.4 Privacy	36
2.2 Operationalisering recidive	36
2.2.1 Definitie uitgangsregistratie	37
2.2.2 Teleenheid recidive	39
2.2.3 Startpunt recidivemeting	39
2.2.4 Timing recidive	40
2.2.5 Domein recidive	40
2.2.6 Ordening registratiehistorie	41
2.2.7 Recidivecriteria	42
2.2.8 Samenvatting operationalisering recidive	42
2.3 Analysemethoden	43
2.3.1 Recidive	44
2.3.2 Uitsplitsing naar jeugdigen en volwassenen	47
2.3.3 Koppelmogelijkheden externe data aan politiedata	48
2.3.4 Gebruikte software	48
3 Resultaten	49
3.1 Recidive onder volwassenen uit 2017	50
3.1.1 Algemeen beeld	50
3.1.2 Verklaringen voor verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive	51
3.1.3 Toegevoegde waarde van politiedata	59
3.2 Recidive onder jeugdigen uit 2017	62
3.2.1 Algemeen beeld	62
3.2.2 Verklaringen voor verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive	63
3.2.3 Toegevoegde waarde van politiedata	69
3.3 Koppelmogelijkheden externe data aan politiedata	72
4 Conclusie	76
4.1 Beantwoording onderzoeksvragen	76
4.2 Meerwaarde, beperkingen en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek	80

4.2.1	Een Nederlandse versie van proven reoffending?	81
4.2.2	Van recidive-incidentie naar recidivefrequentie	82
4.2.3	Verdachten in beeld?	83
4.2.4	Delictinformatie in politiedata	83
4.3	Tot slot	84
Summary		85
Literatuur		92
Bijlage 1	Samenstelling begeleidingscommissie	94
Bijlage 2	Samenstelling BVI-bronbestand	95
Bijlage 3	Indelingen	97
Bijlage 4	Resultaten aanvullende analyses	109

Auteursverklaring

Karlijn Mensink heeft tot eind 2020 meegewerkt aan dit onderzoek en een substantiële bijdrage geleverd aan de dataverzameling en het schrijven van de syntax voor het verwerken van de gegevens.

Afkortingen

BOD	Bijzondere opsporingsdiensten
BOSZ	Beter Opsporing door Sturing op Zaken
BRP	Basisregistratie personen
BSN	Burgerservicenummer
BVI	Basis Voorziening Informatie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIF	Cumulatieve incidentiefunctie
CJIB	Centraal justitieel incassobureau
CR	<i>Competing risk</i>
CRV	Centrale Registratie Vreemdelingen
CVOM	Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
KMar	Koninklijke Marechaussee
OBJD	Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie
OM	Openbaar Ministerie
RN	Reclassering Nederland
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SCM	Standaard Classificatie Misdrijven
S&M	Straffen en Maatregelen
SKDB	Strafrechtketendatabank
SKN	Strafrechtketennummer
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum
WvSr	Wetboek van Strafrecht

Samenvatting

Inleiding

Binnen de Kennislijn Straffen en Maatregelen (S&M) van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) worden justitiegegevens uit de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) geanalyseerd om inzicht te krijgen in de recidive van diverse dadergroepen (Blom et al., 2025). Recidive wordt hierbij gedefinieerd als het plegen van een nieuw strafbaar feit dat leidt tot een afdoening door het Openbaar Ministerie (OM) of een veroordeling door de rechter.

In dit onderzoek is een nieuwe methodiek ontwikkeld voor het meten van recidive op basis van politiegegevens, in plaats van de gebruikelijke WODC-methodiek waarbij recidive wordt gemeten op basis van justitiedata. Recidive heeft daarbij betrekking op nieuwe politie-incidenten waarvoor de persoon in kwestie verdacht wordt. Een deel van deze politie-incidenten wordt ingezonden naar het OM en komt dus ook in principe met justitiedata in beeld, maar er zijn ook incidenten die door de politie zelf worden afgehandeld en eindigen in een pre-justitiële afhandeling (zoals een reprimande, een politiesepot vanwege het bezit van een geringe hoeveelheid drugs, of – bij jeugdigen – een Halt-afdoening). Deze incidenten komen uniek met politiedata in beeld.

Het doel van dit onderzoek was om te beoordelen in hoeverre politiegegevens een meerwaarde bieden ten opzichte van de standaardmethode voor recidivemeting, die gebaseerd is op justitiedata. De verwachte voordelen van het gebruik van politiedata zijn onder andere een gevoeliger uitkomstmaat voor recidive, het in beeld brengen van recidive van groepen die buiten het zicht van justitie blijven, en het beschikbaar komen van aanvullende achtergrondinformatie over verdachten en delicten. Deze aanvullende informatie kan waardevolle inzichten opleveren voor wetenschappelijk (beleids)onderzoek, doordat het mogelijk wordt om gerichtere onderzoeksgroepen te selecteren en een genuanceerder inzicht te krijgen in recidivepatronen.

De ontwikkelde methodiek is zo veel mogelijk afgestemd op de bestaande WODC-methodiek voor het meten van strafzaakrecidive die gebruik maakt van justitiële gegevens (Blom et al., 2025), en sluit aan bij een internationaal vee gehanteerde definitie van recidive, waarbij alleen delicten worden meegeteld waarvan vaststaat dat de verdachte deze daadwerkelijk heeft gepleegd. Met andere woorden, men kijkt in dat geval naar zogenoemde *proven reoffending*, waarbij alleen delicten meetellen die hebben geleid tot een veroordeling, een OM-afdoening, anders dan het om technische redenen seponeren van een strafzaak, maar ook met een definitieve politie-afdoening zoals een reprimande of politiestrafbeschikking (internationaal: *police cautions*). De nieuwe methodiek stelt onderzoekers in staat om politie-incidentrecidive op een gestandaardiseerde manier te berekenen, en biedt de mogelijkheid om de resultaten te vergelijken met de gebruikelijke strafzaakrecidive, of om te komen tot een gecombineerde maat voor politie- en/of justitierecidive.

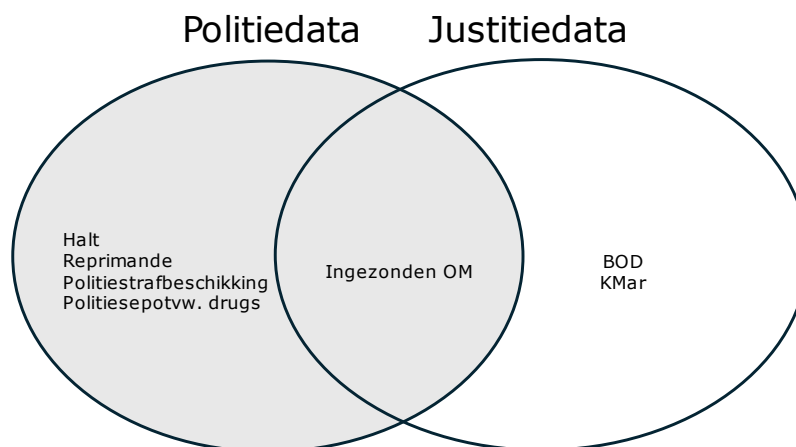
Om de meerwaarde te onderzoeken, hebben we de nieuwe methodiek toegepast op een selectie van gegevens uit de Basisvoorziening Informatie (BVI) die ten behoeve van het onderzoek werd aangevuld met informatie over de afhandeling van het incident door het OM, afkomstig uit het informatiesysteem Betere Opsporing door Sturing op Zaken (BOSZ). Op die manier stelden we de politie-incidentrecidive vast

van alle natuurlijke personen van wie de politie in 2017 een (of meerdere) misdrijfincidenten afhandelde. Om na te gaan hoe dit recidivebeeld, op basis van politiedata verkregen, zich verhoudt tot de gebruikelijke strafzaakrecidive, hebben we ook de gebruikelijke WODC-methode toegepast. Hierbij hebben we, op basis van een selectie van gegevens uit de OBD, de strafzaakrecidive vastgesteld van alle natuurlijke personen van wie het OM of de rechter in 2017 een misdrijfstrafzaak afhandelde. Het recidivebeeld is separaat bepaald voor volwassenen en jeugdigen, omdat de behandeling van jeugdigen in het Nederlandse strafrechtstelsel fundamenteel verschilt van die van volwassenen. Jongeren die delicten plegen, worden vanuit een meer pedagogische insteek behandeld en zo lang als mogelijk buiten het strafrechtstelsel gehouden. In dit onderzoek heeft geen 1-op-1 koppeling plaatsgevonden van personen en/of delicten in politie- en justitiedata; we beperken ons daarom tot geaggregeerde vergelijkingen.

Nadat we het recidivebeeld volgens de twee methodieken hebben vastgesteld, onderzoeken we stapsgewijs de mogelijke verklaringen voor de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive. We belichten ook de toegevoegde waarde van politiedata door te laten zien welke unieke informatie over recidive dit oplevert, welke specifieke populaties en politie-afdoeningen hiermee zichtbaar worden. Het onderzoek wordt afgesloten met een overzicht van de mogelijkheden voor het koppelen van externe gegevens aan politiedata.

Verschillen in recidive kunnen zowel worden verklaard door de selectie van delicten die als recidive worden geteld, als door de verschillen in de samenstelling van de onderzoeksgroepen. Terwijl de gebruikte gegevensbronnen een aanzienlijke overlap vertonen wat betreft de delicten die al dan niet worden vastgelegd, zijn er ook verschillen. Zo bevatten de politiedata veelal geen incidenten die zijn afgehandeld door de bijzondere opsporingsdiensten (BOD'en) of de Koninklijke Marechaussee (KMar), en zijn incidenten die al op het niveau van de politie zijn afgehandeld vanzelfsprekend niet te zien in de justitiedata. Figuur S1 toont een schematische weergave van de overlap en verschillen in de gegevensselecties van politiedata (incidenten) en justitiedata (strafzaken).

Figuur S1 Schematische weergave deelselecties van politiedata en justitiedata

Om de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive te verklaren, beperken we de politiedata in de eerste stap tot de incidenten die naar het OM zijn ingezonden en onderzoeken we de gevolgen hiervan voor zowel de selecties van personen als de recidivevergelijking. Vervolgens beperken we de justitiedata tot zaken die niet zijn afgehandeld door een van de bijzondere opsporingsdiensten (BOD'en) of de Koninklijke Marechaussee (KMar) en analyseren de hoe deze inperking de selecties persoonsselecties en de recidivevergelijking beïnvloeden. Verder bespreken we de mogelijke invloed op de recidivevergelijkingen van incidenten die technisch zijn geseponeerd of om andere redenen niet tot een veroordeling hebben geleid, maar die in de politiedata niet konden worden verwijderd, terwijl ze in de justitiedata wel zijn uitgesloten. Tot slot richten we ons op de persoons- en delictkenmerken van de verdachten en justitiabelen in de verschillende persoonsselecties, om te onderzoeken of de verschillen in het recidivebeeld samenhangen met een afwijkende samenstelling van de groepen.

Resultaten

Recidivebeeld volwassenen

Na vijf jaar is de politie-incidentrecidive van volwassenen 40,2%, terwijl de recidive in strafzaken 36,5% bedraagt. Het verloop van de recidivekans over vijf jaar, berekend op basis van politie-incidenten, vertoont een sterk vergelijkbaar patroon met het algehele recidivebeeld van de strafzaakrecidive bij volwassenen. Wel is het percentage politie-incidentrecidive over een periode van vijf jaar systematisch ongeveer 3,5 procentpunt hoger dan de strafzaakrecidive. Daarnaast is de groep verdachten uit 2017 ($N=117.484$) 6% groter dan de groep justitiabelen uit 2017 ($N=110.558$).

Om na te gaan waar deze recidiveverschillen vandaag komen beperken we de politiedata tot incidenten die zijn ingestuurd naar het OM. Daarmee sluiten we politie-afhandelingen zoals reprimandes, Haltverwijzingen en politiestrafbeschikkingen uit. Nu is het verschil tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive iets groter geworden, namelijk ongeveer drie à vier procentpunt over vijf jaar. De groep verdachten blijkt nu juist 4% kleiner te zijn dan het aantal justitiabelen. Dit lagere aantal verdachten in de politiedata wordt grotendeels verklaard doordat incidentregistraties van de BOD'en of de KMar ontbreken in de politiegegevens, maar wel zijn opgenomen in de justitiedata. Na uitsluiting in de justitiedata van strafzaken die zijn aangeleverd door deze instanties zijn de groepsgrootten nagenoeg gelijk. Wel blijft de politie-incidentrecidive ongeveer drie procentpunt hoger dan de strafzaakrecidive.

Voor het resterende verschil in recidive kunnen drie mogelijke redenen worden genoemd. Ten eerste blijkt in de politiedata geen (uit BOSZ gekoppelde) informatie beschikbaar te zijn over rechterlijke eindbeslissingen. Daardoor kunnen incidenten die zijn ingezonden aan het OM en gedagvaard, maar die zijn geëindigd in vrijspraak, ontslag van rechtsvervolg of een andere technische einduitspraak zonder schuldigverklaring, niet uit de politiedata worden verwijderd. In justitiedata worden strafzaken die niet zijn geëindigd in een schuldigverklaring wel uitgesloten. Dit verschil in gegevensverwerking kan leiden tot variaties, zowel in het aantal betrokken personen als in de gemeten recidive, en biedt dus mogelijk een (gedeeltelijke) verklaring voor de recidiveverschillen.

Ten tweede bleek tijdens de onderzoeksperiode sprake te zijn van een incomplete registratie van incidenten die waren afgehandeld door de Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie (CVOM) in het BOSZ. Het CVOM, dat vooral boetes afhandelt voor verkeersdelicten, is pas sinds 2021 gefaseerd aangesloten op BOSZ. Dit resulteerde in een zeer beperkte terugkoppeling van OM-beslissingen aan de politie voor incidenten die vóór 2021 plaatsvonden. Voor bijna alle incidenten van dit parket in deze periode ontbrak daardoor informatie over technische sepots door het OM, waardoor dergelijke incidenten onbedoeld meetellen als bewezen recidive en het recidiveniveau mogelijk te hoog is vastgesteld.

Een derde mogelijke verklaring voor de recidiveverschillen bij volwassenen zou kunnen liggen in de samenstelling van de groepen. Hoewel de subgroepen die alleen in de politiedata voorkomen (verdachten van een niet-ingezonden incident) en de subgroepen die alleen in de justitiedata voorkomen (justitiabelen met een strafzaak afgehandeld door een BOD of de KMar) enigszins in samenstelling verschillen, verklaart deze afwijkende samenstelling niet het verschil tussen politie- en justitierecidive. Vanwege de beperkte omvang van deze unieke subgroepen is hun invloed op de recidive binnen de totale volwassen populatie verwaarloosbaar.

Recidivebeeld jeugdigen

Het aantal door de politie geregistreerde jeugdige verdachten ($N=17.500$) is bijna twee keer zo groot als het aantal jeugdige justitiabelen in de justitiedata ($N=8.955$). Dit is niet vreemd, aangezien er bij jeugdigen vaak wordt ingezet op buiten-justitiële afhandelingen: veel jongeren krijgen een Halt-afdoening voor hun delict, en deze worden niet geregistreerd in de justitiedata. Het berekenen van recidive op basis van deze ruimere gegevensset met ook incidenten die door de politie zelf worden afgehandeld, leidt echter niet tot een hogere recidive. De politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten na vijf jaar is juist lager dan de strafzaakrecidive van jeugdige justitiabelen. Het verschil tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive loopt over vijf jaar op tot een verschil van -5,3 procentpunt (strafzaakrecidive is hoger).

Om te achterhalen waar de recidiveverschillen vandaan komen, beperken we de politiedata tot incidenten die zijn ingestuurd naar het OM, waardoor politie-afhandelingen zoals reprimandes, politiesepots en Halt worden uitgesloten. Hierdoor is de groep verdachten nu ongeveer even groot als het aantal justitiabelen. De politie-incidentrecidive is nu echter hoger dan de strafzaakrecidive, hoewel dit verschil afneemt naarmate de observatieperiode langer duurt (van 7,3 procentpunt na één jaar tot minder dan 5 procentpunt na vijf jaar).

Anders dan bij volwassenen speelt het ontbreken van incidentregistraties van de BOD'en of de KMar in de politiegegevens nagenoeg geen rol bij het verklaren van de recidiveverschillen bij jeugdigen. Ook het niet volledig kunnen uitsluiten van technische sepots (door het ontbreken van informatie over OM-afdoeningen, met name bij incidenten die door het CVOM zijn afgehandeld) heeft bij jeugdige verdachten nauwelijks invloed, omdat er binnen deze groep weinig verkeersdelicten voorkomen.

Ook voor jeugdigen geldt dat in de politiedata geen (uit het BOSZ gekoppelde) informatie beschikbaar is over rechterlijke eindbeslissingen. Hierdoor kunnen incidenten die wel zijn ingezonden bij het OM en gedagvaard, maar niet hebben geleid tot een schuldigverklaring, niet uit de politiedata worden verwijderd, terwijl dit in de justitiedata wel gebeurt. Dit verschil in gegevensverwerking kan leiden tot variaties,

zowel in het aantal betrokken personen als in de gemeten recidive, en biedt dus mogelijk een (gedeeltelijke) verklaring voor de recidiveverschillen.

Ten slotte waren bij jeugdigen duidelijke verschillen te zien in de achtergrondkenmerken en het delicttype van de uitgangsregistratie, wat eveneens een potentiële verklaring biedt voor de recidiveverschillen. Vergeleken met jeugdige justitiabelen waren jeugdige verdachten in verhouding minder vaak man, jonger, minder vaak verdacht van een geweldsmisdrijf of vernieling, en juist iets vaker verdacht van een (vuur)wapenmisdrijf. Hun incidenten worden vaak door de politie zelf – via een Halt-verwijzing – afgehandeld, waardoor zij buiten het justitiële systeem blijven. De opname van deze unieke subgroep verklaart (deels) de op lange termijn lagere politie-incidentrecidive van jeugdigen.

Koppelmogelijkheden

Politiedata bevatten beperkte achtergrondinformatie over verdachten en missen vaak gegevens over de uitvoering van sancties, wat voor recidiveonderzoek vaak aanvullende informatie vereist. We onderzochten de mogelijkheden om politiedata te verrijken met externe gegevens. In de BVI zijn belangrijke identificatienummers zoals het BSN, BRP-nummer, SKN en CRV-nummer vastgelegd, evenals het parketnummer voor incidenten die naar het OM zijn gestuurd.

De vullingsgraad van identificatienummers in de BVI is hoog: 94,3% van de verdachten heeft een BSN, en 99,1% beschikt over ten minste één persoonsidentificatienummer. Het gebruik van het parketnummer zorgt ervoor dat 99,4% van de personen een identificatienummer heeft. Voor onderzoeksdoeleinden is dit lage percentage ontbrekende identificatienummers doorgaans voldoende laag om betrouwbare recidivemetingen uit te voeren.

De koppeling van externe gegevens op zaakniveau is echter minder geschikt. Van de naar het OM ingezonden incidenten heeft 83% een parketnummer. Het ontbreken van parketnummers komt vooral voor bij incidenten van volwassen verdachten, voornamelijk die door het CVOM zijn afgehandeld. Doordat het CVOM in 2017 nog niet was aangesloten op BOSZ, kon voor ongeveer 20% van de incidenten van volwassenen geen parketnummer uit BOSZ aan de BVI gekoppeld worden. Aangezien het CVOM sinds 2021 is aangesloten op BOSZ, wordt verwacht dat de vullingsgraad van zaakidentificatienummers in de toekomst wel voldoende zal zijn voor het koppelen van externe gegevens op zaakniveau.

Meerwaarde, beperkingen en aanbevelingen

Dit onderzoek toont aan dat het gebruik van politiedata, met name voor jeugdigen, waardevolle inzichten kan bieden voor het meten van recidive en het onderzoeken van criminele carrières. Wanneer we recidive berekenen aan de hand van politiedata, zijn er bij volwassenen meer betrokken personen met een hoger recidivepercentage. Bij jeugdigen zijn er veel meer betrokken personen met juist een lagere recidive, vergeleken met justitiedata. Politiedata bieden een completer beeld van recidive, vooral voor lichtere delicten van jeugdigen die door de politie zelf worden afgehandeld (reprimandes, politiestrafbeschikkingen, Halt). De meerwaarde van politiedata voor het meten van recidive is dus hoofdzakelijk bij jeugdigen, omdat zij vaker buiten het reguliere strafrecht blijven. Dit stelt onderzoekers beter in staat om recidive naar

aanleiding van lichtere misdrijven op te merken, en een completer beeld van met name het begin van criminele carrières te krijgen. Bij volwassenen is er een veel kleinere extra groep die in beeld komt, maar vanuit criminele-carrièreperspectief zijn ook de lichtere misdrijven die in de jeugd zijn gepleegd zeer relevant voor onderzoek.

Daarnaast heeft het gebruik van politiedata andere voordelen. Politiedata verschaffen inzicht in achtergrondkenmerken die justitiedata niet bevat, zoals tijdstippen van ontdekking, registratie en afhandeling van delicten. Ook biedt politiedata maatschappelijk relevante delictclassificaties die ontbreken in justitiedata, zoals een gedetailleerder onderscheid in diefstal met geweld. Het aantal medeplegers kan uit politiedata worden afgeleid, aangezien deze incidentgeoriënteerd zijn en meerdere verdachten aan één incident kunnen worden gekoppeld. Hiermee kunnen ook de kenmerken van groepsplegers worden afgeleid. Dit levert waardevolle criminologische data op voor kwantitatieve inzichten in risicofactoren en verklaringen voor recidivegedrag.

Het onderzoek heeft echter ook enkele beperkingen blootgelegd. Politiedata bevatten geen informatie over rechterlijke beslissingen, waardoor incidenten die zijn ingezonden en gedagvaard, maar die niet tot veroordeling hebben geleid, niet kunnen worden uitgesloten bij het vaststellen van bewezen recidive. Dit kan het recidivebeeld vertekenen, vooral bij volwassenen, omdat sommige incidenten ten onrechte als bewezen recidive worden geteld. Het wordt aanbevolen vervolgonderzoek uit te voeren waarbij informatie over rechterlijke afdoeningen uit justitiedata wordt gekoppeld aan politiedata. Daarbij wordt verwacht dat recentere politiedata minder last zullen hebben van het ontbreken van informatie over OM-afdoeningen. Zo kunnen incidenten die niet hebben geleid tot een schuldigverklaring beter worden uitgesloten, wat zorgt voor een meer valide recidivemaat.

Ten slotte wordt aanbevolen verder onderzoek te doen naar de ongestructureerde (tekst)gegevens die door de politie worden vastgelegd bij incidenten. Geavanceerde technologieën zoals *natural language processing* en *large language models* (LLM's) kunnen bijvoorbeeld mogelijk helpen bij het identificeren van 'verdachten' die als 'betrokkene' zijn geclassificeerd en daardoor in de huidige studie buiten beeld bleven, maar die wel meegenomen zouden moeten worden. Ook zou het gebruik van LLM's kunnen bijdragen aan het verkrijgen van rijkere persoons- en delictinformatie, zodat bijvoorbeeld maatschappelijk relevante delicten zoals kindermishandeling en huiselijk geweld beter in beeld kunnen worden gebracht.

Tot slot

Gestructureerde gegevens uit politieregistraties bieden vooral voor jeugdigen een waardevolle aanvulling voor wetenschappelijk (beleids)onderzoek, zowel voor het monitoren van recidive als voor effectiviteitsonderzoek naar strafrechtelijke interventies. Het gebruik van politiedata maakt een grote groep jeugdige verdachten en hun (recidive)delicten zichtbaar, die anders bij het gebruik van enkel justitiedata buiten beeld zouden blijven. Bovendien worden voor volwassenen mogelijke lichtere misdrijven die in de jeugd zijn gepleegd beter in beeld gebracht. Dit biedt belangrijke inzichten in de vroege stadia van crimineel gedrag, die essentieel kunnen zijn voor het begrijpen van recidivepatronen op latere leeftijd.

Dit onderzoek legt een basis voor een methodiek om bewezen herhaald daderschap op basis van politiegegevens te meten. Voor betrouwbare toepassing wordt aanbevolen om eerst een methodologische vervolgstudie uit te voeren. Deze studie moet meer inzicht bieden in incidenten die ten onrechte als bewezen zijn geclassificeerd en hoe dit in toekomstig onderzoek te voorkomen.

Als vervolgonderzoek aantoont dat de datakwaliteit voldoende is, kan politiedata een structurele rol spelen in het recidiveonderzoek van het WODC. Het integreren van politie-incidentrecidive als aanvullende uitkomstmaat, of het hanteren van een gecombineerde maat voor politie- en justitiële recidive, kan bijdragen aan een completer en genuanceerder inzicht in recidivegedrag.

1 Inleiding

Binnen de Kennislijn Straffen en Maatregelen (S&M) van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) worden justitiegegevens uit de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) geanalyseerd om inzicht te krijgen in de recidive van diverse dadergroepen (Blom et al., 2025). Recidive wordt hierbij gedefinieerd als het plegen van een nieuw strafbaar feit dat leidt tot een afdoening door het Openbaar Ministerie (OM) of een veroordeling door de rechter.

Ondanks de waarde van de OBJD als informatiebron voor recidiveanalyse, ontbreekt hierin ook informatie van specifieke dadergroepen. In voorkomende gevallen worden verdachten wel door de politie geregistreerd, maar vervolgens direct doorverwezen naar hulpinstanties of Halt,¹ of hun (vermeende) delicten worden afgehandeld via een politiestrafbeschikking of reprimande, zonder dat zij verder in het justitiële traject terechtkomen. Wanneer uitsluitend wordt vertrouwd op justitieregistraties blijven deze personen grotendeels of volledig buiten beeld. Bijvoorbeeld, personen die relatief lichte vergrijpen plegen, of voor het eerst met de politie in aanraking komen, worden niet strafrechtelijk vervolgd. Door eerder in de keten, specifiek op het niveau van de politie, te kijken kan mogelijk een ander beeld verkregen worden van de mate van terugval in crimineel gedrag.²

Uiteraard is dit niet de eerste keer dat recidive wordt berekend met politiedata. In de internationale literatuur wordt recidive vaak op vier manieren gemeten: *rearrest* (opnieuw gearresteerd), *reconviction* (opnieuw veroordeeld), *reincarceration* (opnieuw ingesloten) en *technical violations* (overtredingen van voorwaarden). Bij *rearrests* wordt ook veelal gebruikgemaakt van politiegegevens en voor *reconvictions*, *reincarceration* en *technical violations* justitiedata. In Engeland, Wales en Noord-Ierland, maar ook in Australië wordt recidive berekend als *proven reoffending*, oftewel recidive naar aanleiding van een delict waar uiteindelijk schuld wordt vastgesteld (Ministry of Justice, 2016; Hua & Fitzgerald, 2006; Duncan, 2014). Bij dit type recidive worden door de politie geregistreerde delicten gekoppeld aan rechterlijke afdoeningen maar worden afdoeningen door de politie, zogenoemde *police cautions*,³ zelf ook meegeteld. Ook reprimandes door de politie worden hierbij meegeteld.

De WODC-methodiek voor het berekenen van recidive zou op het eerste gezicht kunnen worden beschouwd als *reconviction*. Echter, deze wijkt af van *reconviction* omdat OM-afdoeningen ook tot recidive worden gerekend. Daarom spreken we in het vervolg van dit rapport over strafzaakrecidive als het gaat om de standaardrecidiveberekening van het WODC. Deze vorm van recidive is het minst 'gevoelig': niet alle gevallen waarin een verdachte is geïdentificeerd, worden meegenomen, maar alleen de gevallen die hebben geleid tot strafvervolgning.

¹ Halt is een buitenstrafrechtelijke interventie voor jongeren van 12 tot 18 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd, zodat een strafblad wordt voorkomen.

² Het vergroten van de scope van de recidivemeting met politieregistraties brengt met zich mee dat ook incidenten kunnen worden meegeteld waarvoor geen juridisch getoetste vaststelling van schuld is, zoals reprimandes of Halt-verwijzingen.

³ *Police cautions* zijn buitenjustitiële afhandelingen bij lichtere misdrijven (zoals graffiti, vernieling, drugsbezit, maar ook wapenbezit, eenvoudige mishandeling) en bij *first offenders*. De verdachte moet het delict bekennen, anders wordt hij/zij alsnog vervolgd.

Daarom zijn er ook in Nederland eerder onderzoeken uitgevoerd om recidive te meten op basis van politiedata, bijvoorbeeld: de evaluatie van Halt (Beke, 2006),⁴ onderzoek naar de recidive onder cognitief beperkte zedendelinquenten (Van Horn & Kusters, 2009), valideringsonderzoek van het pre-select-instrument (Van der Put, 2012) en rendementsanalyse van de jeugd en veelplegers door Bakker et al. (2013a; 2013b). De definitie van recidive is in deze onderzoeken echter onvoldoende eenduidig beschreven en zijn daarmee niet replicerbaar.

Ook het CBS hanteert binnen de Politiestatistiek een definitie van recidive (zie bijvoorbeeld CBS, 2025). Dit is echter een retrospectieve opvatting van recidive; als iemand één of meerdere incidentregistraties heeft gehad in het verleden, wordt diegene gezien als 'recidivist'. Dit is echter geen maat van recidive, maar van iemands criminele voorgeschiedenis: een statisch persoonskenmerk. Als maat van recidive is dit ongeschikt, omdat volgens deze opvatting van recidive personen over zeer verschillende observatieperioden, in dit geval terugkijktermijnen, met elkaar worden vergeleken. Enerzijds is dit onvergelijkbaar omdat korte- en langetermijnrecidivisten niet meer kunnen worden onderscheiden en anderzijds omdat het meten van de recidive tussen personen niet synchroon loopt over de tijd, waardoor ze niet aan dezelfde tijdseffecten zijn blootgesteld.

Het doel van het huidige onderzoek is het bepalen van de meerwaarde van politiedata voor het berekenen van recidive, ten opzichte van de bestaande WODC-methodiek die gebaseerd is op justitiedata (Blom et al., 2025). Hierbij bekijken wij of een persoon opnieuw als verdachte in beeld komt vanwege een misdrijfincident, waarvan bewezen is dat de persoon dat ook gedaan heeft. Dit wordt bepaald door ofwel een pre-justitiële afhandeling zoals een politiereprimande, Halt of een politiestrafbeschikking, dan wel door een verder in de keten bepaalde afdoening zoals een OM-strafbeschikking.

Verdachten die niet schuldig zijn bevonden, doordat het OM het delict technisch seponert of worden niet meegeteld; het gaat dus om vastgesteld daderschap. Dit is een vorm van de eerder besproken proven reoffending. Ook al suggereert de term verdachte dat er ook personen meegenomen zijn die onschuldig zijn, hanteren we in dit rapport de term verdachten om de bredere selectie van personen die ook pre-justitieel zijn afgehandeld en schuldig zijn bevonden.

In de rest van het rapport hanteren we de term 'nieuw politie-incident' wanneer het om de nieuwe methodiek voor het meten van recidive op basis van politiedata gaat.

De verwachte meerwaarde van deze nieuwe methodiek kan liggen in een uitbreiding van recidivecijfers met lichtere misdrijfdelicten, door het meenemen van delicten of delinquenten die normaliter buiten beeld blijven, doordat zij niet naar het OM worden ingezonden. Daarnaast kan het gebruik van politiegegevens bijdragen aan het uitsluiten of verkleinen van mogelijke selectie-effecten bij het meten van recidive. Deze selectie-effecten ontstaan wanneer bepaalde personen die specifieke recidivedelicten plegen, systematisch niet worden meegenomen in de recidivemeting omdat het strafproces voor hen eindigt bij de politie. Ten slotte kan het gebruik van politiedata meerwaarde bieden doordat deze mogelijk zicht biedt op achtergrondkenmerken die niet in justitiedata vastgelegd worden. Het gebruik van

⁴ Op dit moment voert het WODC opnieuw een Halt-effectiviteitsevaluatie uit binnen de kennislijn Jeugdcriminaliteit, waarbij gebruik wordt gemaakt van een gerandomiseerd experimenteel design.

gegevens uit de initiële fase van het strafproces kan een breder perspectief bieden op specifieke dadergroepen en hun recidivegedrag.

In dit rapport wordt verslag gedaan van de ontwikkeling van een methodiek voor het meten van politie-incidentrecidive. Daarbij richten wij ons uitsluitend op de *gestructureerde*⁵ gegevens die beschikbaar zijn in de politieregistraties.

Om de meerwaarde te bepalen van de politie-incidentrecidive, vergelijken we de politie-incidentrecidive van een dwarsdoorsnede van verdachten uit 2017 met de strafzaakrecidive van justitiabelen⁶ uit 2017, zoals deze standaard door het WODC wordt berekend (Blom et al., 2025). Een directe 1-op-1-koppeling van politiedata aan justitiedata valt buiten het bereik van deze studie, omdat het een aanzienlijke inspanning vergt om zowel geslaagde als mislukte koppelingen en conflicterende gegevens te verklaren (zie bijvoorbeeld Verweij & Tollenaar, 2020). Die inspanning is pas gerechtvaardigd zodra eerst de meerwaarde van een dergelijke koppeling is aangetoond.

1.1 Vraagstelling

Om de vragen in dit onderzoek te kunnen beantwoorden, hebben we een methodiek ontwikkeld om politie-incidentrecidive te berekenen. Deze methodiek sluit zoveel mogelijk aan bij de standaard WODC-methodiek voor het meten van strafzaakrecidive, die doorgaans wordt gebruikt voor het recidivemetingen (Blom et al., 2025) en ook in dit onderzoek wordt toegepast op de ter vergelijking gebruikte justitiedata. De ontwikkelde methodiek voor het meten van politie-incidentrecidive wordt toegepast op een selectie van misdrijfincidenten uit de BasisVoorziening Informatie (BVI).

De volgende onderzoeksvragen worden beantwoord:

- 1 Hoe verhoudt politie-incidentrecidive zich tot strafzaakrecidive?
- 2 In hoeverre zijn verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive te verklaren door selecties in delicten en/of personen?
- 3 In hoeverre kunnen externe data worden gekoppeld aan de politiedata?

1.1.1 Toelichting onderzoeksvraag 1

Om de meerwaarde voor het gebruik van politiedata voor het meten van recidive te kunnen beoordelen, moet eerst duidelijk worden hoe groot de recidivekans is van verdachten (politiedata) en justitiabelen (justitiedata). Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 1 wordt een directe vergelijking gemaakt van de recidive die op basis van politiedata wordt vastgesteld bij verdachten en de recidive die op basis van justitiedata wordt vastgesteld bij justitiabelen over dezelfde periode. Omdat bekend is dat de recidive van jeugdigen en volwassenen sterk verschilt (zie bijvoorbeeld Tollenaar, 2023) presenteren we de vergelijking voor jeugdigen en volwassen afzonderlijk.

⁵ Gegevens georganiseerd in een vaste, vooraf gedefinieerde structuur, zoals tabellen in een database.

⁶ Binnen de context van dit onderzoek wordt de term 'justitiabelen' gehanteerd voor personen die aan de rechtsmacht onderworpen zijn en niet rechtszoekenden of gedetineerden. Formeel gezien is een justitiabele een persoon die betrokken is bij juridische procedures, maar wij gebruiken de term in dit rapport om *strafrechtelijk verantwoordelijken* aan te duiden. Bij deze personen is ofwel schuld vastgesteld door het OM in de vorm van een transactie of strafbeschikking, dan wel door de rechter in de vorm van een veroordeling.

1.1.2 Toelichting onderzoeksvraag 2

De politiedata bevat delicten die niet in de justitiedata voorkomen en omgekeerd.

Hierbij valt te denken aan lichtere delicten die de politie zelf afhandelt en die niet worden doorgezet naar het OM. Aan de andere kant zijn er delicten die wel in de justitiedata voorkomen, maar niet in de politiedata, bijvoorbeeld zaken die door bijzondere opsporingsdiensten (BOD) of de Koninklijke Marechaussee (KMar) worden afgehandeld. Door gebruik te maken van politiegegevens komt dus mogelijk een andere set (recidive)delicten in beeld. Dit betekent ook dat met politiedata mogelijk een andere groep *personen* zichtbaar wordt, namelijk verdachten van delicten die niet hebben geleid tot strafvervolgning.

Om te bepalen in hoeverre de selecties in delicten verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive kunnen verklaren, verwijderen we eerst incidenten die door de politie zelf worden afgehandeld en niet worden ingezonden aan het OM uit de politiedataset. Vervolgens wordt onderzocht wat dit betekent voor het aantal personen in de onderzoeksgroep en hun recidivebeeld.

Daarnaast gebruiken de BOD'en en de KMar elk hun eigen registratiesystemen. Incidenten die daarin worden geregistreerd, blijven buiten de BVI tenzij er een samenwerking is tussen de politie en de BOD en/of de KMar. Deze incidenten maken echter wel deel uit van de justitiedata. Om de vergelijking te verbeteren, worden uit de justitiedataset de strafzaken verwijderd die zijn afgedaan door BOD'en of de KMar, en wordt geanalyseerd wat dit betekent voor het aantal personen in de onderzoeksgroep en hun recidivebeeld.

Uit de onderzoeksliteratuur is een aantal kenmerken bekend die geassocieerd zijn met een verhoogde of verlaagde recidivekans (zie bijvoorbeeld Gendreau et al., 1996), waaronder leeftijd (hoe ouder, hoe lager de recidive) en sekse (mannen hebben een hoger risico). Dit betekent dat als de politie- en de justitiegroep verschillen in samenstelling, dit ook een verklaring kan zijn voor de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive.

Om te bepalen in hoeverre de verschillen in de samenstelling van de groepen de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive kunnen verklaren, worden de achtergrondkenmerken van personen en het type delict op grond waarvan zij in de onderzoeksgroep zijn opgenomen, in beeld gebracht. Deze vergelijkingen zijn beperkt tot de kenmerken die zowel in de politiedata als in de justitiedata voorkomen.

Ten slotte bieden we meer inzicht in de personen en recidive die buiten beeld blijven wanneer we ons – zoals gebruikelijk – baseren op justitiedata. Eerst wordt de politie-incidentrecidive van de totale verdachtengroep uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het recidive-incident. Op die manier wordt duidelijk welk deel en wat voor soort van de recidive zichtbaar is door deze te baseren op politiedata, terwijl dit deel in justitiedata buiten beeld blijft. Vervolgens tonen we de (politie-incident)recidive van verdachten van wie de politie het incident uit 2017 zelf afhandelde en niet heeft ingezonden aan het OM. Dit geeft inzicht in de recidive van een groep die zichtbaar wordt doordat we ons baseren op politiedata, terwijl de recidive van deze groep met justitiedata niet in beeld wordt gebracht.

Vooraf gezien, treden verschillen in recidivepercentages enerzijds op door een verschil in de selectie van personen (daders/verdachten) en anderzijds door een verschil in hoe en welke recidivedelicten worden geteld. Een selectie van lichtere delinquenten zal doorgaans een lager recidivepercentage opleveren, terwijl een selectie van lichtere (naast de zwaardere) recidivedelicten juist een hoger recidivepercentage zal laten zien.

1.1.3 Toelichting onderzoeksvraag 3

Politiegegevens en ook justitiegegevens uit de OBJD bevatten slechts een beperkt aantal achtergrondkenmerken van respectievelijk verdachten en justitiabelen. Daarnaast ontbreekt informatie over de feitelijke uitvoering van opgelegde sancties. Voor veel recidivestudies is aanvullende informatie nodig, bijvoorbeeld om relevante onderzoeksgroepen te selecteren, controle- en interventiegroepen methodologisch verantwoord samen te stellen, insluitingseffecten te corrigeren, en om recidivetrends te kunnen duiden aan de hand van verschuivingen in achtergrondkenmerken.

In politie- en justitiedata ontbreekt vaak informatie over deelname aan specifieke interventies, bijvoorbeeld een bepaalde gedragsinterventie. Bij onderzoek naar de recidive van verdachten die een specifieke interventie hebben gevolgd, is deze informatie essentieel, maar niet beschikbaar in BVI of OBJD. Externe bronnen zijn dan noodzakelijk.

Ook ontbreekt er in BVI en OBJD-informatie over de executie van sancties. Voor het bepalen van recidive na sanctietoepassing of het berekenen van insluitingseffecten wordt daarom vaak gebruikgemaakt van detentiegegevens van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en gegevens over toezicht en de uitvoering van taakstraffen van de drie reclasseringsorganisaties (3RO).

Daarnaast wordt voor de duiding van trends in recidive regelmatig gebruikgemaakt van het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden (SSB) van het CBS. Dit bestand bevat onder meer gegevens over werk, inkomen, uitkeringen, huishoudsamenstelling en herkomst.

Om deze externe databronnen te kunnen koppelen aan politiedata zijn goed gevulde identificatienummers vereist. In het kader van onderzoeksvraag 3 inventariseren we daarom eerst welke identificatienummers in de politiedata aanwezig zijn. Vervolgens analyseren we de vullingsgraad van deze nummers om de mogelijkheden voor gegevensverrijking en koppeling met externe bronnen te beoordelen.⁷

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de in het kader van deze studie ontwikkelde WODC-methodiek voor het meten van politie-incidentrecidive beschreven en de methode voor het vergelijken van politie- en strafzaakrecidive.

⁷ De exacte waarden van de identificatienummers zijn hier niet voor nodig. Omwille van dataminimalisatie zijn we zo spaarzaam mogelijk met het opvragen van privacygevoelige gegevens en hebben we de exacte waarden van de identificatienummers voor dit onderzoek niet opgevraagd, alleen een indicatie van of een bepaald identificatienummer van een persoon in de politiedata gevuld is.

Paragraaf 2.1 beschrijft de gebruikte politie- en justitiedata en bespreekt de vergelijkbaarheid daartussen. De methodiek voor het meten van politie-incidentrecidive wordt toegelicht in paragraaf 2.2. Paragraaf 2.3 behandelt de analysemethoden die zijn gebruikt om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Een nadere uitleg van de gehanteerde methoden voor het vergelijken van politie-incident- en strafzaakrecidive (onderzoeksvraag 1) is te vinden in paragraaf 2.3.1. De methoden voor het vergelijken van achtergrond- en delictkenmerken van verdachten en justitiabelen (onderzoeksvraag 2) staan beschreven in paragraaf 2.3.2. Tot slot worden in paragraaf 2.3.4 de methoden besproken voor het bepalen van de mogelijkheden tot koppeling van externe gegevensbronnen aan politiedata (onderzoeksvraag 3).

Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de vergelijking tussen recidive op basis van politie-incidenten en recidive op basis van strafzaken, en bespreekt mogelijke verklaringen voor de verschillen tussen deze twee vormen van recidivemeting. Daarnaast wordt de toegevoegde waarde van politiedata belicht, met name in het zichtbaar maken van populaties en vormen van recidive die met justitiedata buiten beeld blijven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen volwassenen (paragraaf 3.1) en jeugdigen (paragraaf 3.2). Tot slot wordt in paragraaf 3.3 ingegaan op de mogelijkheden om externe gegevensbronnen te koppelen aan politiedata.

Tot slot worden in hoofdstuk 4 de onderzoeksvragen beantwoord (paragraaf 4.1), worden de resultaten bediscussieerd (paragraaf 4.2) gaan we in op de beperkingen van het onderzoek (paragraaf 4.3) en doen wij aanbevelingen voor het gebruik van politiedata voor recidive-onderzoek (paragraaf 4.4).

2 WODC-methodiek meten recidive op basis van politiedata

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelde methodiek om te komen tot een bruikbare politie-incidentrecidivestatistiek. Ook behandelen we welke methoden worden gebruikt om de politie- en strafzaakrecidive te berekenen en te vergelijken.

Eerst gaan we in op de gebruikte brondata, beschrijven we de verwerking van de ruwe politiedata naar een opgeschoond en verrijkt onderzoeksbestand en beschrijven we de in de politiedata beschikbare achtergrondkenmerken van verdachten en kenmerken van de incidenten (paragraaf 2.1). Dan beschrijven we de gekozen operationalisering van politie-incidentrecidive (paragraaf 2.2). Hierbij laten we ons zoveel mogelijk leiden door de eerder door het WODC ontwikkelde methodiek voor het berekenen van recidive op basis van justitiedata (Blom et al., 2025) die in dit rapport slechts kort wordt aangestipt. Ten slotte gaan we in op de gehanteerde analysemethoden voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen (paragraaf 2.3).

2.1 Data

Voor dit onderzoek zijn zowel politie- als justitieregistratiedata gebruikt. De justitiedata dienen voornamelijk om een reliëf te geven aan het recidivebeeld dat de politiedataset oplevert, en om de meerwaarde van politiedata ten opzichte van de normaal gebruikte justitiedata voor het meten van recidive, te bepalen.

2.1.1 Politiedata

Brondata: BVI en BOSZ

De gebruikte politiedataset is een bewerkte extractie uit de incidentenregistratie⁸ zoals bijgehouden in de Basisvoorziening informatie (BVI) van de politie. Deze dataset vormt de basis voor het berekenen van politie-incidentrecidive. De BVI is een systeem voor managementinformatie en overkoepelende strategie, en is gebaseerd op informatie die wordt verzameld en onderhouden door de politie in de Basis Voorziening Handhaving (BVH). Het BVH is het onderliggende systeem voor operationele handhaving en omvat details over incidenten, meldingen, aangiftes, verdachten en andere activiteiten⁹ waarbij de politie betrokken is.

De BVI bevat incidenten met een aanmaakdatum vanaf 1 januari 2012 en bevat informatie over de afhandeling van het incident door de politie, zoals insturen OM, Halt of reprimande. Ook is in BVI voor ingezonden incidenten – via gegevensuitwisseling tussen politie en OM – informatie beschikbaar over de OM-afdoening, zoals

⁸ Een incident is een specifieke gebeurtenis of situatie waarbij de politie betrokken is of wordt ingeschakeld. Dat kunnen kleine ordeverstoringen zijn tot ernstige misdrijven. Deze incidenten worden geregistreerd en gedocumenteerd met betrekking tot wat er is gebeurd, wie erbij betrokken waren en welke acties de politie heeft ondernomen.

⁹ Dit kunnen zeer uiteenlopende andere registraties zijn, zoals verkeerscontroles, algemene waarnemingen die geen aangifte of incident zijn of buurtacties (gerichte politie-inzetten in een specifieke wijk om samen met bewoners en partners de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren).

beleidssepot, strafbeschikking, boete, werkstraf, OBM¹⁰ of dagvaarding.¹¹ Specifiek in geval van sepots is bekend wat de sepotgrond is, waarvan het soort sepot (technisch of beleidssepot) kan worden afgeleid. Deze informatie over de OM-afdoening van politie-incidenten is afkomstig uit het systeem Betere Opsporing door Sturing op Zaken (BOSZ)¹² (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2014; Nationale Politie, 2017). Dit is een ICT-systeem waarmee de politie en het OM de werkvoorraad van zaken kunnen beheren en volgen van aangifte tot afhandeling. De status van de zaak wordt hierin bijgehouden, welke stappen er tussentijds worden genomen en of een zaak wordt behandeld of technisch wordt geseponeerd.

Onderzoeksgroep

Om te komen tot een onderzoeksbestand met verdachten wordt een aantal selecties op de BVI toegepast. Allereerst worden alleen de misdrijfincidenten geselecteerd, omdat we niet geïnteresseerd zijn in overtredingen (lichte delicten). Ook worden alleen incidenten waaraan een verdachte is gekoppeld gebruikt. Dit betreft incidenten die opgehelderd zijn. Niet-geselecteerde incidenten bestaan uit delicten die de politie wel heeft kunnen relateren aan een of meerdere personen, maar niet aan een persoon die de vermoedelijke 'pleger' van het delict is. Deze personen zijn wel bij het delict betrokken, maar niet altijd is vastgelegd in welke rol en of dat als (vermoedelijke) pleger was; de politie spreekt van 'betrokkenen'. Personen kunnen bijvoorbeeld in rol van slachtoffer, getuige of melder bij een incident betrokken zijn. Of een persoon kan ook slechts getuige zijn geweest van het incident.¹³

Uit deze incidentenselectie wordt vervolgens eerst een *persoonselectie* gemaakt en daarna nog een selectie van de incidenten behorende bij deze personen. De persoonselectie betreft alle meer- en minderjarige, natuurlijke personen die door de politie als verdachte van een misdrijf geregistreerd werden en van wie het opsporingsdossier in 2017 werd afgesloten. De keuze viel op 2017 omdat dan ook de middellange termijn voor de recidive kan worden meegenomen (minimaal vijf jaar), waardoor verschillen die na de standaardperiode van twee jaar nog niet groot zijn duidelijker worden.

Alle verdachten van alle type misdrijven zijn meegenomen in de onderzoeksgroep. Hierbij is gebruikgemaakt van maatschappelijke klasse (MK) zoals die in BVH wordt bijgehouden en de daarop gebaseerde standaardclassificatie 2010 Politie. Deze delictindeling wordt geregistreerd bij ieder incident en is het resultaat van een eerste

¹⁰ Ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen.

¹¹ Incidenten die door het OM zijn afgedaan met een technisch sepot worden bij de verwerking van de BVI-brondata verwijderd en maken geen onderdeel uit van de in dit onderzoek gebruikte analysebestanden (zie paragrafen 2.2.1 en 2.2.5).

¹² Sinds 2019 bestaat er een geautomatiseerde koppeling tussen het BVH van de politie en het GPS (*Geïntegreerd Processysteem Strafrecht*), dat door het OM wordt gebruikt ter ondersteuning van het OM en de Rechtspraak bij de administratieve verwerking van strafzaken in eerste aanleg en de aanlevering van digitale dossiers aan de Rechtspraak. Deze koppeling is met terugwerkende kracht beschikbaar vanaf 2012. Dankzij deze koppeling kunnen zaaksgegevens van de politie één-op-één worden overgedragen aan het OM, terwijl afdoeningsinformatie van het OM via dezelfde koppeling kan worden teruggekoppeld naar de BVH (Strafrechtketen.nl, 2019).

¹³ Aanvankelijk was de idee om ook informatie op te vragen over personen van wie door de politie wel vermoed werd dat ze bij het incident betrokken waren, maar niet in welke rol dat dan was. Vanuit de gedachte dat een deel van de personen die slechts als 'betrokkene' aan een incident gerelateerd zijn, vermoedelijke 'plegers' van het delict zijn en je deze personen niet wilt uitsluiten van recidiveonderzoek. Echter, de registratie laat binnen de groep 'betrokkenen' geen betrouwbaar onderscheid toe tussen vermoedelijke 'plegers' van een delict en bijvoorbeeld personen die juist slachtoffer waren. Uit onderzoek naar huiselijk geweld bleek dat bij meer dan 37% van alle personen die als 'betrokkene' aan een incident waren gerelateerd, onduidelijk was of het om een dader of slachtoffer ging (132.031 van de 349.573, Van Deuren et al., 2021, p. 32). Om deze reden baseren wij de recidivemeting alleen op incidenten waaraan een 'verdachte' is gekoppeld en blijven incidenten waarbij slechts een 'betrokkene' bekend is, buiten beschouwing.

inschatting het delicttype door de politieagent in kwestie.¹⁴ Er is geen maximale strafdreiging beschikbaar in de politiedata vanwege het ontbreken van wetsartikelen, waardoor er geen voor de hand liggende methode is om het zwaarste incident te bepalen, wanneer incidenten in een proces-verbaal (pv)¹⁵ gebundeld worden, anders dan de maatschappelijke klasse zelf.

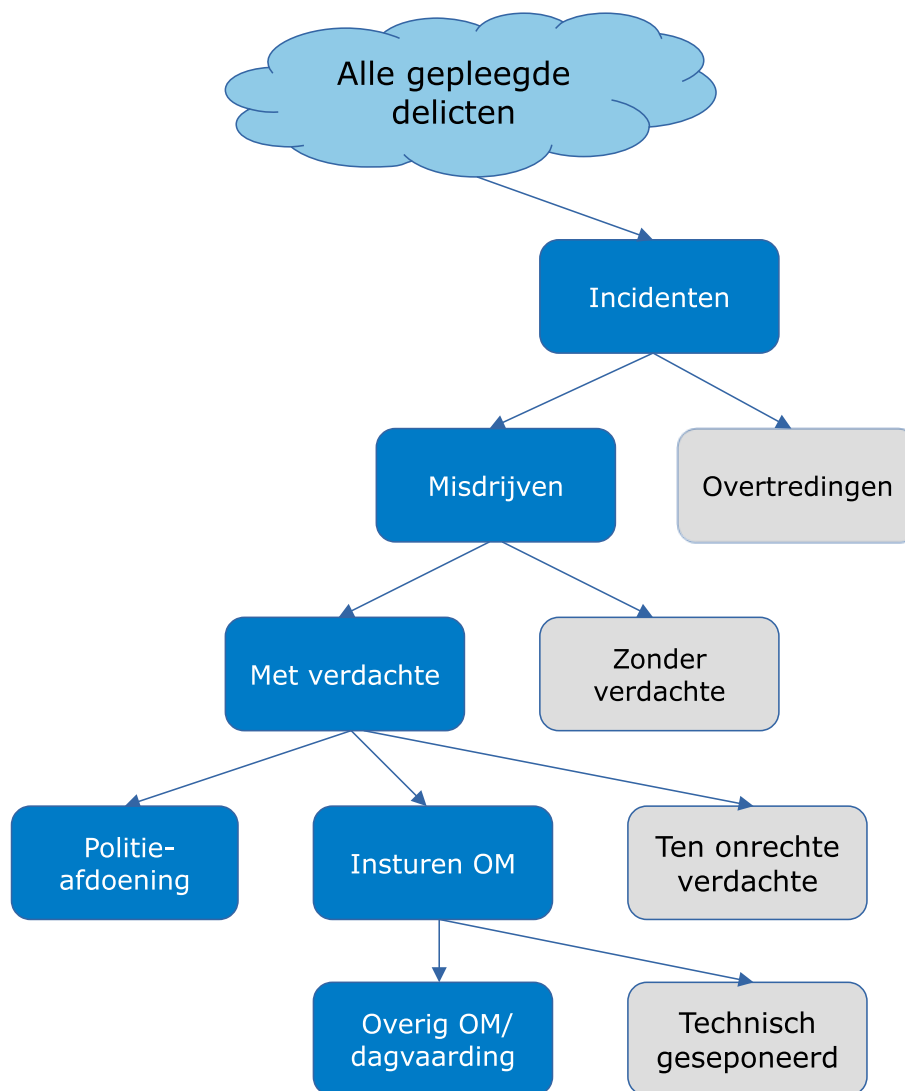
De *incidentselectie* betreft vervolgens alle misdrijfincidenten van de personen in de persoonselectie met een aanmaakdatum tussen 1 januari 2012 en 24 mei 2023 in de BVI en die niet zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM. De incidentselectie heeft niet alleen betrekking op het incident op grond waarvan een persoon voor het onderzoek is geselecteerd (de 'uitgangsregistratie'), maar ook op eventuele incidenten die voor en ná de uitgangsregistratie gepleegd en door de politie geregistreerd werden. Delicten gepleegd *voor* de uitgangsregistratie hebben als doel het bepalen van de criminele voorgeschiedenis. Delicten gepleegd *na* de uitgangsregistratie hebben als doel het bepalen van de recidive.

De selectie van incidenten staat schematisch weergegeven in figuur 2.1 en staat in detail uitgelegd in bijlage 2.

¹⁴ In veel gevallen zal het type delict dan ook wijzigen wanneer het incident door het OM wordt geregistreerd.

¹⁵ Een schriftelijk verslag van politieambtenaren met de feiten die ze hebben waargenomen en met een verklaring die ze hebben opgetekend van een verdachte of getuige.

Figuur 2.1 Schematische weergave van selectie politiedata

De uiteindelijke selectie van politiedata betreft 135.002 verdachten¹⁶ van wie tussen 1 januari 2012 en 24 mei 2023 in totaal 888.631 misdrijfincidenten geregistreerd werden.

Beschikbare achtergrondkenmerken politiedata

In deze paragraaf geven we een overzicht van de in de politiedata beschikbare achtergrondkenmerken en de indelingen die wij op basis hiervan gemaakt hebben. We onderscheiden daarbij kenmerken van de verdachte, kenmerken van het incident en kenmerken die een indicatie geven van de aanwezigheid van identificatienummers.

¹⁶ Waaronder 117.484 volwassen en 17.500 jeugdige verdachten; van een klein deel van de verdachten (N=18) is de leeftijd onbekend. Dat deel wordt verder niet meegenomen omdat resultaten worden uitgesplitst naar jeugdigen en volwassenen.

Niet alle kenmerken worden gebruikt in de analyses, maar omwille van toekomstig onderzoek geven we toch een beeld van alle beschikbare gegevens.

Kenmerken verdachten

Voor deze studie zijn diverse achtergrondkenmerken van verdachten meegenomen. Sommige van deze kenmerken waren al direct beschikbaar in de BVH-data, andere werden afgeleid.

De volgende kenmerken zijn in deze studie betrokken: ten eerste het geslacht, met de categorieën 'man' en 'vrouw'. Ten tweede, het geboorteland, dat is ingedeeld in de categorieën Nederland, Marokko, het Nederlands Caribisch gebied, Suriname, Turkije en overige landen. Ten derde, de leeftijd van verdachten, die op twee momenten in de tijd wordt bepaald: pleegleeftijd (afgeleid aan de hand van de geboortemaand en -jaar¹⁷ van de verdachte en de pleegdatum van het incident¹⁸) en de leeftijd op het moment dat de uitgangsregistratie door de politie werd afgehandeld. Ten slotte is het totaal aantal in de voorgeschiedenis geregistreerde incidenten van de verdachte bepaald, waarbij we kijken naar de incidenten die in de vijf kalenderjaren voor 2017 ingevoerd zijn; de periode is beperkt tot vijf jaar omdat de BVI-gegevens niet verder teruggaan dan 1 januari 2012. In tabel 2.2 is een overzicht opgenomen van de beschikbare verdachtenkenmerken en de bijbehorende indelingen.

Tabel 2.2 Overzicht kenmerken verdachten in politiedata

Kenmerk	Type	Indeling analysebestand
Geslacht	Categorisch	Man, vrouw
Geboorteland	Categorisch	Nederland, Marokko, Nederlands Caribisch gebied, Suriname, Turkije, overig
Pleegleeftijd	Continu/categorisch	Volwassenen: 12-17 jaar, 18-24 jaar, 25-29 jaar, 30-39 jaar, 40-49 jaar, 50 jaar of ouder. Jeugdigen: 12 jaar, 13 jaar, 14 jaar, 15 jaar, 16 jaar, 17 jaar, 18 jaar of ouder.
Leeftijd bij afhandeling incident	Continu/categorisch	Volwassenen: 12-17 jaar, 18-24 jaar, 25-29 jaar, 30-39 jaar, 40-49 jaar, 50 jaar of ouder Jeugdigen: 12 jaar, 13 jaar, 14 jaar, 15 jaar, 16 jaar, 17 jaar, 18 jaar of ouder
Aantal eerdere incidenten	Telling/categorisch	0, 1-2, 3-4, 5-10, 11-19, 20 of meer eerdere incidenten

Kenmerken incidenten

Naast achtergrondkenmerken van verdachten, zijn ook kenmerken van de incidenten zelf beschikbaar, namelijk de delictsoort, pleegtijdstip/-dagdeel, afhandeling politie, afdoening OM, de beleidssepotgrond, het aantal medeplegers en het onderscheid jeugd/volwassenregistratie.

In de politiedata is de delictsoort bepaald op basis van de maatschappelijke klasse (MK), een classificatie die een grofmaziger indeling van delicten is dan wetsartikelen.¹⁹ Op basis van de MK van incidenten is de delictsoort volgens de Standaardclassificatie

¹⁷ De geboortedag is niet beschikbaar en is voor alle verdachten op de eerste van de maand gezet.

¹⁸ Wanneer er sprake is van een pleegperiode wordt de beginpleegdatum van het incident gebruikt.

¹⁹ De MK is een eerste inschatting van de politieagent van het type delict, dat kan wijzigen als het wordt beoordeeld door het OM. Deze wijzigingen worden echter niet teruggevoerd naar het BVH.

Misdrijven (SCM) Politie van het CBS afgeleid (CBS, 2011). Verder is gekeken naar het pleegtijdstip en daarvan afgeleid het pleegdagdeel, waarbij de dag is opgedeeld in nacht (0-6u), ochtend (6-12u), middag (12 -18u) en avond (18-0u). De afhandeling van de politie en de afdoening van het OM zoals die is gekoppeld uit BOSZ zijn eveneens meegenomen, evenals een gecombineerde variabele die beide afdoeningen combineert. Bij geseponeerde incidenten is de sepotgrond geregistreerd. Ook het aantal medeplegers is berekend, hetgeen inzicht geeft in het gezamenlijk plegen van incidenten. Ten slotte is een variabele aangemaakt die onderscheid maakt tussen jeugd- en volwassenregistraties, gebaseerd op de leeftijd van de verdachte op de beginpleegdatum van de incidenten. Deze variabele is toegevoegd om een vergelijking met justitiedata te vergemakkelijken. Zie tabel 2.2 voor een overzicht. Voor een verantwoording van de keuzes om te komen tot deze leeftijdsindeling, zie paragraaf 2.3.2.

Tabel 2.2 Overzicht kenmerken incidenten in politiedata

Kenmerk	Type	Indeling analysebestand
Delictsoort	Categorisch	Maatschappelijke klasse (MK): zie tabel B3.2 in bijlage 3 SCM: zie tabel 2.3
Pleegtijdstip	Tijd	N.v.t.
Pleegdagdeel	Categorisch	Nacht (0-6u), ochtend (6-12u), middag (12 -18u), avond (18-0u)
Afhandeling politie	Categorisch	Zie tabel 2.4, tweede kolom
Afdoening OM*	Categorisch	Zie tabel 2.4, tweede kolom
Afdoening OM/politie	Categorisch	Zie tabel 2.4, laatste kolom
Sepotgrond	Categorisch	Zie tabel 2.5
Aantal medeplegers	Telling/categorisch	Geen medeplegers, 1 medepleger, 2, 3, 4, 5 medeplegers of meer
Jeugd/volwassen uitgangsregistratie	Categorisch	Volwassen (18 jaar of ouder), jeugd (jonger dan 18 jaar)

* Deze afdoeningsinformatie is afkomstig van het OM en wordt vanuit BOSZ teruggekoppeld aan de BVH van de politie.

De originele delictsoort (MK) is verder gecategoriseerd in de Standaardclassificatie Misdrijven (SCM) Politie van het CBS (CBS, 2011). Deze indeling is weergegeven in tabel 2.3.

Tabel 2.3 Fijne en grove standaardclassificatie misdrijven 2010 politie

Code	Indeling analysebestand
1. Vermogensmisdrijven	
1.1	Diefstal/verduistering en inbraak (WvSr artt. 310-312, 321-325)
1.2	Bedrog (WvSr art. 326-338)
1.3	Valsheidsmisdrijven (WvSr artt. 208-214, 216-223, 225-234)
1.4	Heling (WvSr artt. 416-417bis)
1.5	Afpersing en afdreiging (WvSr artt. 317-318)

Code	Indeling analysebestand
1.6	Bankbreuk (WvSr artt. 340-343)
1.7	Witwassen (WvSr artt. 420bis-420quater)
2. Vernieling en openbare orde	
2.1	Vernieling en beschadiging (WvSr artt. 350-352)
2.2	Openbare orde misdrijf (WvSr artt. 131-136, 138-151c)
2.3	Brandstichting/ontploffing (WvSr artt. 157-158)
2.4	Openbaar gezag misdrijf (WvSr artt. 177-182, 184-206)
3. Gewelds en seksuele misdrijven	
3.1	Mishandeling (WvSr artt. 300-306)
3.2	Bedreiging en stalking (WvSr artt. 284a-285b)
3.3	Seksueel misdrijf (WvSr artt. 239-250)
3.4	Levensmisdrijf (WvSr artt. 287-296)
3.5	Vrijheidsbeneming/gijzeling (WvSr artt. 282-282a)
3.6	Mensenhandel (WvSr art. 273f)
3.7	Geweldsmisdrijf (overig) (WvSr artt. 274-281, 307-308)
4. Misdrijven WvSr (overig)	
5. Verkeersmisdrijven	
5.1	Verlaten plaats ongeval (WVW art. 7)
5.2	Rijden onder invloed (WVW art. 8)
5.3	Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen (WVW art. 9)
5.4	Rijden tijdens rijverbod (WVW art. 162)
5.5	Voeren vals kenteken (WVW art. 41)
5.6	Joyriding (WVW art. 11)
5.7	Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d. (WVW art. 163)
5.8	Verkeersmisdrijf (overig) (WVW artt. 6, 51, 61, 74, 114, 138)
6. Drugsmisdrijven	
6.1	Harddrugs (Opiumwet art. 2)
6.2	Softdrugs (Opiumwet art. 3)
7. (Vuur)wapenmisdrijven	
9. Misdrijven overige wetten	
9.1	Militaire misdrijven (WvMSr artt. 96-166)
9.2	Misdrijven (overig)
9.9	Aard misdrijf onbekend

In het kader van de onderhavige studie is onderzocht of het mogelijk was om de delictsoort in de BVI verder te verfijnen, om zo meer inzicht te krijgen in bepaalde dadergroepen, zoals plegers van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aanvankelijk leek het mogelijk om huiselijk geweld te beschrijven (Ferwerda & Hardeman, 2013; Van Deuren et al., 2021) op basis van een zogenoemde projectcode met de waarde

'huiselijk geweld' die in BVH zou worden geregistreerd. Echter, de projectcode 'huiselijk geweld' bleek niet altijd consequent te worden toegepast, wat leidt tot onderrapportage (Lünneman & Woerds, 2021; Piersma & Beijersbergen, 2021). Een projectcode voor kindermishandeling bleek te ontbreken. Wel bestond er een code voor 'huiselijk geweld tegen kinderen', maar die werd niet als zuiver beschouwd (J. van Wijk, persoonlijke communicatie, 30 juli 2024).

De variabelen afdoening door de politie en de afdoening door het OM zijn verwerkt tot één gezamenlijke afdoeningsindeling. In tabel 2.4 staan de originele afdoeningen in de tweede kolom, en in de derde kolom staat de uiteindelijke gecombineerde indeling in het recidivebestand.

Tabel 2.4 Indeling afdoening politie en OM

Kenmerk	Indeling brondata	Indeling analysebestand
Afdoening politie	Reprimande (jeugd en winkeldiefstal)	Reprimande
Afdoening politie	Reprimande (jeugd en/of winkeldiefstal)	Reprimande
Afdoening politie	Reprimande (jeugd)	Reprimande
Afdoening politie	Inzenden HALT	Halt
Afdoening politie	Geringe hoeveelheid drugs voor eigen gebruik ^a	Politiesepot vanwege drugs
Afdoening politie	Politiestrafbeschikking	Politiestrafbeschikking
Afdoening politie	Inzenden OM	Inzenden OM
Afdoening politie	Inzenden OM overig	Inzenden OM
Afdoening politie	Overdr. andere opsporingsinstantie ^b	Overdracht aan andere opsporingsinstantie ^b
Afdoening politie	Gesignaleerd ^c	Overige afhandeling politie
Afdoening politie	Casusoverleg (jeugd) ^d	Overige afhandeling politie
Afdoening politie	Retour OM-beoordelaar	Overige afhandeling politie
Afdoening politie	[LEEG] ^e	Onbekend (politie)
Afdoening OM	Halt ^f	Halt
Afdoening OM	Dagvaarding	Dagvaarding
Afdoening OM	Sepot	Sepot
Afdoening OM	Sepot (voorwaardelijk)	Sepot
Afdoening OM	T(OM)zitting	Transactie/strafbeschikking
Afdoening OM	Transactievoorstel	Transactie/strafbeschikking
Afdoening OM	[LEEG] ^g	Onbekend (OM)
Afdoening OM	Onbekend ^h	Nog niet afgedaan/onbekend (OM)

- a Dit zijn zogenoemde 'sepot met afstand'-zaken, waarbij de agent minder dan 5 gram softdrugs (hasj of wiet), maximaal een halve gram harddrugs (cocaïne, speed, enz.), 1 XTC-pil of minder dan 5 ml GHB aantreft. In deze gevallen worden de drugs in beslag genomen, maar volgt geen boete.
- b Deze afhandeling betreft incidenten die aanvankelijk zijn geregistreerd door een regionale eenheid, maar die vervolgens worden overgedragen aan een andere opsporingsinstantie, meestal een bijzondere opsporingsinstantie, die verantwoordelijk is voor de verdere afhandeling. Echter, omdat zij niet registreren

in BVH gaat het type afhandeling niet meer bekend worden. Incidenten die zich buiten het werkgebied van de registrerende eenheid hebben voorgedaan, en om deze reden zijn overgedragen aan de eenheid waar het incident zich heeft voorgedaan, worden – om dubbele telling te voorkomen – al bij de samenstelling van het BVI-bronbestand (zie bijlage 2) verwijderd.

- c De verdachte krijgt deze afhandeling als de officier van justitie toestemming heeft gegeven om de verdachte (internationaal) te signaleren. Deze afhandeling kan weer gewijzigd worden wanneer de verdachte is aangehouden en verder wordt vervolgd.
- d Het justitieel casusoverleg (JCO) is een overleg tussen vertegenwoordigers van de (primaire) ketenpartners: de politie, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming. In het overleg wordt door de ketenpartners relevante informatie bijeengebracht, op grond waarvan het OM de afdoeningsbeslissing neemt. Daarnaast wordt door de gezamenlijke ketenpartners een persoonsgerichte aanpak tot stand gebracht. Hoewel dit feitelijk geen eindafdoening is, kan het onderzoeksdossier na het toekennen van deze afhandeling als afgerond worden beschouwd. Mocht de afdoening later moeten wijzigen dan kan het incident weer geopend worden en de verdachte een definitieve afhandeling krijgen, bijvoorbeeld inzenden naar het OM. Op deze wijze wordt is vanuit BOSZ altijd zicht op de periode dat de verdachte in het casusoverleg is.
- e Deze waarde wordt alleen geteld als er een datum afhandeling door de politie is gevuld. Als zowel de afhandeling door de politie leeg is net als de datum afhandeling, dan nemen we aan dat een incident nog niet afgehandeld is.
- f Deze incidenten hebben afhandeling politie 'inzenden OM' in combinatie met afdoening OM 'Halt'. Deze incidenten tellen we niet als ingezonden omdat er geen strafzaak van komt.
- g Deze waarde komt alleen voor als het parket ook onbekend is.
- h De waarde 'Onbekend' komt als zodanig voor in de brondata van BVI. Omdat er geen beslisdatum van het OM beschikbaar is in BVI, nemen we aan dat deze incidenten nog niet zullen zijn afgedaan. Een uitzondering hierop zijn de landelijke parketten. Daarvan is bekend dat zij voor 2021 nog helemaal niet zijn aangesloten op BOSZ en daarvan is bijna alle afdoeningsinformatie onbekend.

Wanneer er sprake is van een sepot door het OM, is de sepotgrond beschikbaar. De sepotgronden van de beleidssepots zijn weergegeven in tabel 2.5.²⁰

Tabel 2.5 Sepotgrond (beleidssepots)

Indeling analysebestand
Gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie
Gronden samenhangende met de algemene rechtsorde
Gronden samenhangende met het gepleegde feit
Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking

Noot: Voor de originele niet-gecategoriseerde sepotgronden, ook van de technische sepots zie tabel B3.1 in bijlage 3.

Indicatoren aanwezigheid van identificatienummers

Om de mogelijkheden voor de koppeling met andere bestanden voor toekomstig onderzoek naar politierecidivedata te verkennen, zijn er indicatoren aangevraagd voor

²⁰ In de geleverde gegevens waren ook technische sepots beschikbaar met bijbehorende sepotgronden, maar deze zijn uit de onderzoeksbestanden verwijderd omdat de focus ligt op incidenten waarbij de verdachte schuldig is bevonden. Voor toekomstige onderzoeken zijn de indelingen van technische sepots wel weergegeven in tabel B3.1 in bijlage 3.

verschillende (persoons-)identificatienummers. De specifieke nummers zijn voor dit onderzoek echter niet aangevraagd, aangezien er geen daadwerkelijke koppeling plaatsvond en deze daarom niet nodig waren. Voor dit onderzoek zijn de volgende vijf indicatoren aangevraagd:

- 1 Indicatie BRPnr (ja/nee): Is er een nummer van de basisregistratie personen aanwezig (BRP, voorheen gemeentelijke basisadministratie, GBA). De BRP bevat gegevens van zowel ingezetenen (inwoners die staan ingeschreven, waaronder vreemdelingen die al vier maanden verblijven in Nederland) als niet-ingezetenen (personen die minder dan vier maanden verblijven in Nederland en staan ingeschreven of personen die wonen in het buitenland en een relatie hebben met de Nederlandse overheid). Hieronder vallen ook personen die tijdelijk in Nederland verblijven voor bijvoorbeeld werk of studie.
- 2 Indicatie BSN (ja/nee): Is het burgerservicenummer (BSN) aanwezig? Het BSN is een uniek persoonsnummer dat voor iedereen wordt aangemaakt die ingeschreven staat in de BRP.
- 3 Indicatie CRVnr (ja/nee): Is er een nummer van het Centraal Register Vreemdelingen (CRV) aanwezig? Dit is het nummer dat wordt beheerd door de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). Het CRV bevat enkel personen met een buitenlandse nationaliteit.
- 4 Indicatie SKN (ja/nee): Is het strafrechtketennummer (SKN) aanwezig? Het SKN is een nummer dat aan iedereen wordt toegekend die in aanraking komt met de strafketen; de database waarin dit wordt bijgehouden is de strafrechtketendatabank (SKDB) die wordt beheerd door de Justitiële Informatiedienst. Het SKN wordt onder meer gebruikt door de politie, OM, de DJI, het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB), de reclasseringsorganisaties en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK).
- 5 Indicatie parketnummer (ja/nee): Is een parketnummer gekoppeld aan het incident? Dit is het nummer dat in combinatie met het inschrijfjaar bij het OM en een aanduiding van het behandelende parket, een uniek nummer voor een strafzaak is. Alle bij het OM ingeschreven strafzaken, ongeacht de afdoening, hebben een parketnummer. Een parketnummer kan ook worden gebruikt om personen te identificeren.

Datakwaliteitschecks

Dataconsistentie

Consistentie houdt in dat de verschillende gegevens binnen de politiedataset met elkaar kloppen, oftewel er is geen sprake van contradictie. Om de consistentie van de politiedata te controleren, zijn verschillende checks op de datumvariabelen gedaan. Als eerste zijn niet-corresponderende datumvariabelen bekeken. Bijvoorbeeld, de geboortedatum kan niet na de pleegdatum vallen of de kennisnamedatum kan niet liggen voor de beginpleegdatum. Voor de gehele dataset, dus alle incidenten van de geselecteerde personen, lagen dit soort percentages tussen de 0,1% en 0,3%. Voor praktische doeleinden lijkt dit verwaarloosbaar te zijn.

Ook is gekeken welke afhandelingen er waren als er een inschrijfdatum OM gevuld was. In 0,64% van de gevallen bleek het niet te gaan om een afhandeling van de politie met 'inzending OM' of 'inzending OM overig', wat eigenlijk niet mogelijk moet zijn. Van alle gevallen 'inzending OM' en 'inzending OM overig' bleek slecht 0,03% geen datum inschrijving OM te hebben. Deze kleine percentages zullen geen relevante invloed hebben op de resultaten.

Vervolgens is onderzocht of incidenten die door de politie zijn afgehandeld als 'inzending OM' of 'inzending OM overig', ook een parketnummer hebben gekregen. Voor de totale groep bleek in het afhandelingsjaar 2017 in 84% van de gevallen een parketnummer te zijn toegekend. In de jaren 2018-2022 varieerde dit percentage tussen de 80% en 87%. Voor volwassenen lag dit aandeel in 2017 op 82%, en in de jaren 2018-2022 tussen de 80% en 86%. Voor jeugdigen was dit aandeel hoger: 95% van de incidenten uit 2017 kreeg een parketnummer, en in de periode 2018-2022 lag dit aandeel tussen de 83% en 92%.

Nadere analyse laat zien dat een groot deel van de ingezonden incidenten zonder parketnummer, met name bij volwassenen, onder het parket 'OM Landelijk' valt. Navraag bij de politie wees uit dat het hierbij gaat om de Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie (CVOM), die onder meer strafbeschikkingen oplegt voor zwaardere verkeersovertredingen. Pas vanaf 2021 is de CVOM gefaseerd aangesloten op BOSZ, waardoor voor eerdere jaren parketnummers ontbreken.

Het ontbreken van een parketnummer betekent in 95% van de gevallen dat er ook geen OM-afdoeningsinformatie beschikbaar is. Deze informatie wordt in dit onderzoek gebruikt om incidenten te identificeren en te verwijderen die uiteindelijk zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM (zie paragrafen 2.2.1 en 2.2.5). Wanneer OM-afdoeningsinformatie ontbreekt, kunnen dergelijke incidenten niet uit het analysebestand worden verwijderd. Daardoor tellen zij ten onrechte mee als uitgangsregistratie of als recidive. In de paragrafen 3.1.2 (volwassenen) en 3.2.2 (jeugdigen) (*Uitsluiting niet-veroordeelden*) wordt nader besproken welke gevolgen dit kan hebben voor het vastgestelde recidivebeeld.

Compleetheid

Van slechts 0,01% van de personen ontbreekt het geslacht en de geboortemaand en -jaar. Geboorteland is op 0,7% na gevuld. Wat betreft incidentgegevens zijn maatschappelijke klasse, pleeggemeente en politie-eenheid volledig gevuld. De volledigheid van de afhandeling van de politie en de afdoening door het OM zijn lastig te bepalen omdat dit afhankelijk is van in hoeverre de incidenten al verwerkt zijn door de politie en het OM. Voor een beschrijving van de compleetheid van persoonsidentificatienummers in de politiegegevens zie paragraaf 3.3.

2.1.2 *Justitiedata*

Brondata: OBJD

De in dit onderzoek gebruikte justitiedata is afkomstig van de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD). Deze data worden gebruikt als referentie om de politiedata tegen af te zetten en de meerwaarde van de politiedata te bepalen. Het OBJD is gebaseerd op het Justitieel Documentatiesysteem (JDS) dat wordt beheerd door de Justitiële Informatiedienst (JustId).

Het JDS is het informatiesysteem waarin strafbladen (officieel 'Uittreksel Justitiële Documentatie') worden vastgelegd. Het JDS bevat informatie over misdrijven en overtredingen, zowel begaan door individuen als organisaties.²¹ De gegevens omvatten informatie over betrokken personen, de aard van de strafzaken en de specifieke strafbare feiten die zijn afgehandeld door rechtbanken in Nederland en daarbuiten.²²

²¹ Organisaties worden niet meegenomen in dit onderzoek.

²² Het betreft enkel buitenlandse afdoeningen van delicten begaan door personen met de Nederlandse nationaliteit. Buitenlandse feiten in dit onderzoek niet meegenomen.

Het JDS wordt automatisch gevuld door verschillende instanties, waaronder de arrondissements- en landelijke parketten, de Hoge Raad, landelijke onderdelen van het OM, het CJIB.

De OBJD is een bewerkte kopie van het JDS die speciaal is ontwikkeld voor wetenschappelijk onderzoek. Dit houdt onder meer in dat identificatienummers in de OBJD gepseudonimiseerd²³ zijn en dat de gegevens in deze bron niet onderhevig zijn aan de wettelijke bewaartermijnen die normaal gesproken gelden voor justitiële gegevens. Voor onderzoeksdoeleinden bestaat deze bron uit alle registraties van strafzaken, strafbare feiten en sancties (zie Blom et al., 2025).

Onderzoeksgroep

De gebruikte justitiedata is een recidivebestand verkregen uit de OBJD van het WODC.

Voor dit onderzoek gaat het om de selectie van alle natuurlijke personen van wie een strafzaak naar aanleiding van een strafbaar misdrijf met een geldige afdoening²⁴ werd afgedaan in 2017. Vervolgens zijn van deze personen alle strafzaken met een of meerdere misdrijven met een geldige afdoening geëxtraheerd. Omdat de OBJD voor iedereen die vanaf 1997 een strafzaak had compleet is, is van deze personen de gehele strafzaakgeschiedenis tot aan 2 juli 2022 bekend. De uitgangszaak van deze data is de strafzaak die als eerste binnen 2017 werd afgedaan.

De uiteindelijke selectie van justitiedata betreft 119.550 personen met gezamenlijk 390.879 strafzaken.²⁵ De data betreffen een extractie van 2 juli 2022. De uiterste pleeg- en afdoeningsdatum van strafbare feiten is hierin dan ook 2 juli 2022. In de OBJD is het voor ieder geregistreerd persoon mogelijk om tot aan de leeftijd van 12 jaar terug te kijken in de criminele geschiedenis.

2.1.3 *Vergelijkbaarheid vooraf van politie- en justitiedata*

Zonder de twee datasets te hebben bekeken, zijn er al verschillen in de opbouw van de datasets die mogelijk leiden tot verschillen in recidive. Dit betreft onder andere de teleenheid en het domein, de wijze van omschrijving van delictsoorten, de registratie van overlijdensdata, het selectiejaar van de uitgangsregistratie, en het soort aanleverende instanties.

Teleenheid

Een belangrijk verschil tussen politie- en justitiedata is dat de politiegegevens het incident als hoofdeleenheid aanhoudt,²⁶ terwijl in justitiegegevens de persoon centraal staat. Bijvoorbeeld, als er een diefstal wordt gepleegd door twee personen, wordt er in de politiedata één incident geregistreerd. De bijbehorende verdachten kunnen via het incidentnummer worden gezocht in de verdachtentabel. Daarentegen wordt in hetzelfde voorbeeld in de justitiedata voor iedere verdachte een aparte strafzaak aangemaakt; de justitiedata is persoonsgeoriënteerd. De informatie dat beide personen verdacht worden van hetzelfde strafbare feit is hierin niet beschikbaar. Voor het berekenen van recidive op basis van OBJD is volgens de standaardmethodiek

²³ Dit houdt in dat identificatienummers zijn vervangen door versleutelde nummers.

²⁴ Eindafdoening door het OM (exclusief technisch sepot) of einduitspraak door de rechter (anders dan vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging of een technische einduitspraak).

²⁵ Omdat van een klein aantal geen geboortedatum bekend is en we de resultaten uitsplitsen naar volwassenen en jeugdigen, gaan we uiteindelijk verder met 119.513 personen.

²⁶ Sinds 2018 krijgt ieder incident een apart registratienummer. Dit heeft geen gevolgen voor de teleenheid in dit rapport.

gekozen voor de strafzaak als eenheid van recidive. Er kan ook voor het strafbare feit gekozen worden, maar dat maakt voor de berekening van de recidive-incidentie (d.i. de kans op het eerstvolgende delict) niet uit.

We verwachten dat de vooraf geconstateerde verschillen wat betreft teleenheid geen invloed zullen hebben op de recidive-incidentie die op basis van deze bronnen en methodes kan worden vastgesteld. Dit komt omdat de politiedata omgevormd kan worden tot een persoonsgeoriënteerd bestand en bij recidive-incidentie alleen het eerstvolgende feit/incident wordt geteld.

Domein

Een belangrijk verschil tussen politie- en justitiedata is dat justitiedata zich uitsluitend richt op misdrijven gepleegd door personen die daadwerkelijk door het OM zijn vervolgd. Politiedata, daarentegen, bevat ook misdrijfincidenten die zonder vervolging zijn afgehandeld, bijvoorbeeld door middel van pre-justitiële afdoeningen zoals een reprimande, verwijzing naar Halt of een politiestrafbeschikking. Deze afdoeningen worden doorgaans toegepast bij *first offenders* of bij lichtere delicten. Daarnaast kunnen reprimandes om praktische redenen worden gegeven, bijvoorbeeld wanneer een verdachte ver weg woont en de opsporingsinspanning niet proportioneel is ten opzichte van de ernst van het gepleegde delict. Dit heeft verschillende gevolgen de recidive: enerzijds is er in politiedata een verbreding van de geregistreeerde delicten, wat leidt tot een hogere recidivekans, anderzijds kijkt men bij politiedata naar een relatief 'lichtere' groep met een lagere verwachte recidivekans.

Daarnaast wordt in de justitiedata een selectie gemaakt van strafzaken die hebben geleid tot een veroordeling. Omdat in de politiedata geen informatie is vastgelegd over rechterlijke eindbeslissingen (zoals vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging (OVAR) of een technische uitspraak zonder schuldigverklaring), is het niet mogelijk om in de politiedata een vergelijkbare selectie te maken van incidenten die aan het OM zijn ingezonden en waarbij de verdachte is gedagvaard, maar uiteindelijk niet veroordeeld is. Ook dit resulteert erin dat de politiedata een breder scala aan delicten omvatten, wat kan in principe leidt tot een hogere schatting van de recidivekans. Tegelijkertijd worden hierdoor ook andere personen meegenomen (van wie het uitgangsincident niet tot een veroordeling heeft geleid), die mogelijk een andere kans op recidive hebben. Of deze kans hoger of juist lager is, en hoe dit precies doorwerkt in de gemeten recidive, valt echter niet op voorhand te zeggen en vraagt om nader onderzoek.

Delictomschrijving

Een ander verschil is dat in de gestructureerde politiedata het soort delict met enkel een maatschappelijke classificatie (MK) is vastgesteld. Dit is een delictbeschrijving in termen van maatschappelijk relevante klassen, in plaats van in wetten omschreven strafbare feiten. Bijvoorbeeld, 'fietsendiefstal' of 'winkeldiefstal' worden onderscheiden van het algemene wetsartikel WvS 310 (eenvoudige diefstal) (Nationale Politie, 2022).

Op politieniveau is het delicttype dat is geregistreerd nog voorlopig van aard. Pas wanneer de incidenten in de vorm van een strafzaak worden ingeschreven bij een van de arrondissementsparketten, wordt door de officier van justitie het juridisch correcte tenlastegelegde wetsartikel bepaald en geregistreerd in de justitiedata.²⁷ Naast

²⁷ Daarbij kan de officier van justitie een zogenoemde primair-subsidiaire tenlastelegging gebruiken. Dat betekent dat hetzelfde strafbare feit op verschillende manieren gekwalificeerd wordt. Met primair wordt de maximaal haalbare vordering of tenlastelegging aangegeven. De subsidiaire vordering wordt ingesteld voor

wetartikelen hanteert het OM ook maatschappelijke classificaties (Openbaar Ministerie, 2015), maar de indeling daarvan is anders dan die van de politie. Wel zou de maatschappelijke classificatie van het OM accurater moeten zijn omdat er ook een juridische toetsing plaatsvindt door de officier van justitie.

Datum overlijden

De politiegegevens bevatten geen overlijdensdatum. Bij het berekenen van de politie-incidentrecidive kan statistisch geen rekening worden gehouden met overlijdens (waardoor overledenen ten onrechte als '*at risk*' voor recidive worden beschouwd), wat resulteert in een overschatting van de kans op recidive. Het effect op de kortetermijnrecidive (minder dan zes jaar na de start van de recidivemeting) kan echter als verwaarloosbaar worden beschouwd. We hebben een inschatting gemaakt van dit effect door de informatie van overlijdensdatum te negeren in de berekening van recidive op de justitiedata. Daaruit bleek dat het effect van het ontbreken van overlijdensdatum de recidive maximaal een half procentpunt overschatting te zijn (0,5 procentpunt voor volwassenen en 0,1 procentpunt voor jeugdigen, op basis van een analyse van het OBJD-bestand uit 2017).

Selectiejaar uitgangsregistratie

Een ander verschil tussen politie- en justitiedata is dat het OBJD-bestand is geselecteerd op een uitgangsregistratie die is afgedaan in 2017, terwijl het BVI-bestand is geselecteerd op een uitgangsregistratie die is afgehandeld in 2017. De datum afhandeling van een strafzaak ligt verder in de tijd dan de datum afhandeling door de politie. Deze laatste komt overeen met de datum inschrijving door het OM bij incidenten die worden ingestuurd.

Dit zorgt ervoor dat de OBJD-strafzaakgegevens over een iets vroeger tijdvak gaan dan de BVI-gegevens over incidenten, en deze discrepantie kan variëren naar de doorlooptijden van de strafzaak. De doorlooptijd van een strafzaak is vaak afhankelijk van de ernst of de bewijsbaarheid van het strafbare feiten het delict.

Aanleverende instanties

Een laatste verschil tussen politie- en justitiedata is dat niet alle strafbare feiten in de OBJD door de politie worden aangeleverd. Ook bijzondere opsporingsdiensten (BOD'en) of de Koninklijke Marechaussee (KMar) kunnen deze gegevens rechtstreeks aanleveren. Incidenten die uitsluitend door de BOD'en of KMar zijn geregistreerd, komen niet voor in de BVI, tenzij er sprake is van een samenwerking tussen de politie en de BOD'en en/of KMar. In dat geval kan een incident ook in de BVI worden geregistreerd, vaak met de afhandeling 'overdracht aan andere opsporingsinstantie' (zie *Kenmerken incidenten* in *Beschikbare achtergrondkenmerken politiedata* in subparagraaf 2.1.1). Dergelijke incidenten komen echter wel standaard voor in de OBJD.

Nederland kent de volgende BOD'en: Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), Inspectie Leefomgeving en Transport, Inlichtingen- en Opsporingsdienst (ILT-IOD), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Inlichtingen- en Opsporingsdienst (NVWA-IOD) en Nederlandse Arbeidsinspectie, Directie Opsporing (NLA-DO).

het geval dat de eerste vordering (primair) niet tot het beoogde resultaat zal leiden. Een voorbeeld hiervan is als moord primair ten laste is gelegd en – als dit niet bewezen kan worden – er wordt overgegaan tot de secundair ten laste gelegde doodslag.

2.1.4 Privacy

In alle fases van het dataverwerkingsproces houden wij ons aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) waarin regels zijn opgenomen met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens over strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten (strafrechtelijke gegevens). Voor de OBJD gelden daarnaast specifieke regels, zoals vastgelegd in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) en uitgewerkt in het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (Bjsg).

Voor dit onderzoek is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd. In deze DPIA zijn de voorgenomen gegevensverwerkingen in detail beschreven en is de rechtmatigheid ervan beargumenteerd. Daarnaast zijn de risico's van de verwerkingen voor de privacy van de betrokkenen beschreven en geëvalueerd, en is een inventarisatie gemaakt van de maatregelen die getroffen worden om deze risico's te voorkomen of te minimaliseren. De belangrijkste privacybeschermingsmaatregelen die bij de uitvoering van dit onderzoek zijn getroffen zijn de volgende.

Pseudonimisering

Identificatienummers (BSN, BRP-nummer, SKN, CRV-nummer en parketnummer) in de politiedata zijn vervangen door indicatoren die aangeven of het betreffende nummer in de BVI genoteerd is, in plaats van de exacte waarde van deze nummers aan het WODC te verstrekken. Alleen het zogenoemde Persoonsid en het Registratieid van de politie zijn onversleuteld aangeleverd aan het WODC. Deze onversleutelde bestanden zijn bewaard op een afgeschermd deel van het justitienetwerk dat alleen voor onderzoekers van de Kennislijn S&M toegankelijk en met een persoonsgebonden wachtwoord beveiligd is.

Voor de justitiedata uit de OBJD gaat dat iets anders. Hierin zijn standaard alle identificatienummers gepseudonimiseerd, zodat deze voor de onderzoekers niet tot personen herleidbaar zijn.²⁸

Bewaartermijnen onderzoeksbestanden

Gepseudonimiseerde onderzoeksgegevens worden na afronding van het onderzoeksproject nog maximaal 20 jaar door het WODC bewaard. Na afloop van deze termijn worden de onderzoeksgegevens vernietigd.

Rapportage

De uitkomsten van het onderzoek worden uitsluitend op geaggregeerd niveau gerapporteerd. Er wordt gezorgd dat (kenmerken van) individuele personen niet uit de resultaten kunnen worden afgeleid door een minimaal aantal van 15 personen te hanteren en recidivepercentages hoger dan 90% te rapporteren als '≥ 90%'.

2.2 Operationalisering recidive

Voor het berekenen van de strafzaakrecidive hanteren we zo veel mogelijk de door het WODC ontwikkelde methodiek voor het meten van recidive op basis van justitiedata (Blom et al., 2025).

²⁸ Pseudonimiseren omvat het algoritmisch vervangen van identificerende gegevens door versleutelde gegevens. Daardoor blijft een persoon in de database altijd hetzelfde nummer houden.

Om te komen tot een operationele definitie van politie-incidentrecidive, moeten de volgende concepten worden geoperationaliseerd: de uitgangsregistratie, de teleenheid voor recidive, het startpunt van recidivemeting, de *timing* van recidive, het domein van recidive, de ordening van de incidenthistorie voor het bepalen van voor- en naregistraties, en recidivecriteria (Wartna, 2009). De keuzes die hierbij ten aanzien van politie-incidentrecidive zijn gemaakt, worden achtereenvolgens in de volgende paragrafen toegelicht. Deze keuzes zijn zoveel mogelijk afgestemd op de methodiek voor justitiedata, zodat beide vormen van recidivemeting onderling zo veel mogelijk vergelijkbaar zijn en tegen elkaar kunnen worden afgezet.

2.2.1 Definitie uitgangsregistratie

De uitgangsregistratie is de registratie op basis waarvan een persoon wordt opgenomen in het recidiveonderzoek.²⁹ Het *moment* waarop deze registratie plaatsvindt, bepaalt welke andere registraties van dezelfde persoon worden geteld als recidive en welke als voorgeschiedenis (zie paragraaf 2.2.6).

Bij strafzaakrecidive is de uitgangsregistratie (ook wel 'uitgangszaak' genoemd) een door het OM of de rechter afgedane strafzaak die niet is geëindigd in een voeging.³⁰ Een strafzaak kan meerdere feiten omvatten, die op dezelfde of verschillende dagen zijn gepleegd.³¹ Voor deze feiten worden een of meerdere straffen en/of maatregelen opgelegd. Alleen strafzaken die betrekking hebben op één of meerdere misdrijf feiten komen in aanmerking als uitgangsstrafzaak. Daarnaast worden uitsluitend strafzaken geselecteerd waarvan ten minste één feit is geëindigd in een geldige afdoening. Hiermee wordt bedoeld een eindafdoening door het OM (met uitzondering van een technisch sepot) of een einduitspraak door de rechter, anders dan vrijspraak,³² ontslag van alle rechtsvervolging³³ of een technische einduitspraak³⁴ die geen schuldigverklaring inhoudt.

In politiedata zijn incidenten doorgaans minder samengenomen dan strafbare feiten in justitiedata; ze vormen meer 'atomaire eenheden'. Een reeks inbraken kan bijvoorbeeld in justitiedata als één strafbaar feit (*SR 138/1, meermalen gepleegd*) zijn vastgelegd, maar in politiedata als afzonderlijke incidenten.

Voor recidivemeting worden incidenten daarom gebundeld, vergelijkbaar met de manier waarop feiten in een strafzaak worden samengenomen. Het uitgangspunt is daarbij het moment waarop er een reactie van politie en/of justitie op het strafbare gedrag heeft plaatsgevonden. De waarde van een recidivestatistiek is immers om te

²⁹ Sinds juli 2018 is de politie overgestapt op een ander niveau van registratie. Voorheen kregen alle incidenten in een pv hetzelfde registratienummer, nu is dat een apart registratienummer per incident. Dit heeft geen gevolgen voor de definitie en berekening van recidive.

³⁰ Voeging houdt in dat strafzaken administratief worden samengevoegd met het oog op een gezamenlijke afdoening. De uitgangsregistratie betreft altijd een strafzaak die niet zelf in een voeging is geëindigd, maar waarbij eventueel een of meerdere andere strafzaken kunnen zijn gevoegd.

³¹ Daarbij is het mogelijk dat een deel van de feiten in de uitgangszaak is gevoegd vanuit een andere strafzaak. Samen vormen deze feiten een uitgangszaak en worden tezamen behandeld door het OM of de rechter.

³² Rechterlijke einduitspraak waarbij het niet bewezen is geacht dat het door de OvJ ten laste gelegde feit door de verdachte is gepleegd (zie art. 352 lid 1 WvSv).

³³ Rechterlijke einduitspraak waarbij het door de OvJ ten laste gelegde feit wel bewezen is geacht, maar van de rechter van oordeel is dat het feit (zoals in geval van noodweer) of de verdachte (zoals bij psychische stoornis) niet strafbaar is (zie art. 352 lid 2 WvSv).

³⁴ Rechterlijke einduitspraak ten aanzien van de geldigheid van de dagvaarding, bevoegdheid van de rechter, ontvankelijkheid van de OvJ en de voortzetting van de zaak (zie art. 348 WvSv). Voorbeelden van zulke uitspraken die worden aangeduid als 'technische einduitspraken' zijn 'dagvaarding nietig', 'rechter onbevoegd' en 'OM niet-ontvankelijk'.

laten zien of iemand, nadat hij of zij met de gevolgen van zijn/haar gedrag is geconfronteerd, opnieuw de fout ingaat.

Het bundelen van politie-incidenten kan op verschillende manieren, afhankelijk van het specifieke moment in het afhandelingsproces waarop wordt aangesloten. In tabel 2.6 is te zien welke momenten in het afhandelingsproces in de politiedata worden geregistreerd.

Tabel 2.6 Datumvariabelen incidenten in politiedata

Datumvariabele	Formaat	Toelichting
Beginpleegdatum	dd-mm-yyyy-hh-mm	Startdatum en -tijdstip plegen incident
Eindpleegdatum	dd-mm-yyyy-hh-mm	Einddatum en -tijdstip plegen incident
Kennisnamedatum	dd-mm-yyyy	Datum ontdekking door politie
Aanmaakdatum	dd-mm-yyyy	Datum registratie door politie
Datum afhandeling	dd-mm-yyyy	Datum afhandeling door politie
Datum OM	dd-mm-yyyy	Datum inschrijving door het OM ^a

- a Voor incidenten met de afhandeling 'inzending OM' of 'inzending OM overig' is datum inschrijving OM praktisch altijd gelijk aan de datum afhandeling door de politie.

Incidenten die op dezelfde dag zijn gepleegd worden door de politie vaak gezamenlijk afgehandeld, bijvoorbeeld door ze als bundel naar het OM te sturen. Wij gebruiken de datum van afhandeling van de incidentenbundel door de politie als definitiedatum van de uitgangsregistratie; voor ingezonden incidenten valt deze datum meestal samen met de datum van inschrijving bij het OM.

De uitgangsregistratie bij politie-incidentrecidive (ook wel 'uitgangsincident' genoemd) is een door de politie afgehandeld incident of een bundel van incidenten. Alleen misdrijfincidenten komen in aanmerking, en uitsluitend wanneer zij zijn geëindigd in een geldige afdoening door de politie. Incidenten die zijn ingezonden naar het OM maar zijn geëindigd in een technisch sepot kwalificeren dus niet als uitgangsregistratie. Vanwege het ontbreken van informatie over rechterlijke beslissingen was het niet mogelijk om te bepalen welke incidenten, die zijn ingezonden naar het OM en gedagvaard, uiteindelijk niet tot een veroordeling hebben geleid. Dit impliceert dat dergelijke incidenten *wel* kunnen kwalificeren als uitgangsregistratie, terwijl strafzaken die niet tot een veroordeling hebben geleid *niet* als uitgangsregistratie worden meegeteld.³⁵

Box 2.1 geeft de definitie van de uitgangsregistratie weer voor beide methoden.

³⁵ Op basis van cijfers uit de OBDJ (OBDJ, 2025) blijkt dat in 2017 respectievelijk 6% van de strafzaken van volwassenen en 5% van de strafzaken van jeugdigen, die door de rechter werden afgedaan, *niet* tot een veroordeling hebben geleid.

Box 2.1 Uitgangsregistratie

Justitiemethodiek	Een afgedane strafzaak die niet is geëindigd in een voeging, naar aanleiding van één of meerdere misdrijffeiten, waarvan ten minste één feit is geëindigd in een geldige ^a afdoening door het OM of de rechter. Bij meerdere afhandelingen binnen een jaar, geldt de eerst afgedane strafzaak als de uitgangsregistratie.
Politiemethodiek	Een afgehandeld misdrijfincident, of een bundel van misdrijfincidenten met dezelfde verdachte en dezelfde datum van afhandeling door de politie, die is geëindigd in een geldige ^b afdoening door de politie. Bij meerdere afhandelingen binnen een jaar, geldt het eerst afgehandelde incident of incidentenbundel als de uitgangsregistratie.

- a Eindafdoening door het OM (exclusief technisch sepot) of einduitspraak door de rechter (anders dan vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolgning of een technische einduitspraak).
- b Afdoening door de politie, exclusief incidenten die zijn overgedragen naar een andere opsporingsinstantie en incidenten die uiteindelijk zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM.

2.2.2 *Teleenheid recidive*

De primaire eenheid voor strafzaakrecidive is de in de OBJD geregistreeerde strafzaak. We kiezen ervoor om het in de BVI geregistreeerde incident als primaire eenheid voor politie-incidentrecidive te gebruiken.

Box 2.2 geeft de teleenheid voor recidive voor beide methoden weer.

Box 2.2 Teleenheid recidive

Justitiemethodiek	Strafzaak
Politiemethodiek	Misdrijfincident

2.2.3 *Startpunt recidivemeting*

Het startpunt van de meting van de strafzaakrecidive is de datum waarop de uitgangsstrafzaak is ingeschreven bij het OM. Het startpunt van de meting van de politie-incidentrecidive wordt gesteld op de datum dat er een officiële reactie is van de politie (zie paragraaf 2.2.1). Dit is de datum van afhandeling door de politie van het uitgangsincident of de incidentenbundel. Deze afhandelingsdatum is gelijk aan de datum van inschrijving bij het OM (d.i. datum OM in de BVI-gegevens) voor incidenten die zijn ingestuurd naar het OM. Vanaf deze datum worden personen gevolgd om te kijken of er sprake is van recidive.

Box 2.3 geeft het startpunt van de recidivemeting voor beide methoden weer.

Box 2.3 Startpunt recidivemeting

Justitiemethodiek	De inschrijfdatum van de uitgangsstrafzaak.
Politiemethodiek	De datum afhandeling van het uitgangsincident of de bundel van incidenten.

2.2.4 *Timing recidive*

De interesse voor recidiveonderzoek ligt hoofdzakelijk bij het recidivegedrag van de verdachte/schuldig verklaarde zelf en niet bij de registratie of afhandeling van misdrijven door het politie-/justitieapparaat. Daarom ligt het voor de hand om voor de *timing* van de recidive – dat wil zeggen de datum waarop recidive plaatsvindt – uit te gaan van de pleegdatum van misdrijven.

Bij strafzaakrecidive gebeurt dit op basis van de pleegdatum van de strafbare feiten in de betreffende strafzaak. Wanneer meerdere feiten met verschillende pleegdata voorkomen, wordt de pleegdatum van het eerst gepleegde feit aangehouden. Bij de politiemethodiek wordt eveneens de (begin)pleegdatum van het eerstvolgende incident als recidivedatum gehanteerd. Hoewel de teleenheid van recidive voor beide methoden verschilt (zie paragraaf 2.2.2), is de datum waarop recidive plaatsvindt voor beide methoden gelijk.

Box 2.4 geeft de definitie van de *timing* van de recidive voor beide methoden weer. De duur van de tijd tot recidive wordt bij beide bronnen verkregen door het aantal dagen te tellen vanaf het startpunt van de recidivemeting (zie paragraaf 2.2.3) en de *timing* van recidive.

Box 2.4 *Timing recidive*

Justitiemethodiek	De minimale pleegdatum van de feiten in de eerstvolgende strafzaak.
Politiemethodiek	De (begin)pleegdatum van het eerstvolgende incident.

2.2.5 *Domein recidive*

Het domein van recidive betreft de vraag welke registraties wel of niet worden meegenomen bij het vaststellen van de recidive. Ten eerste geldt voor beide methoden dat uitsluitend misdrijven worden geselecteerd. Bij het berekenen van de strafzaakrecidive worden verder alleen strafzaken meegeteld waarvan ten minste één feit is geëindigd in een 'geldige afdoening'.³⁶ Hiermee wordt bedoeld een eindafdoening door het OM (met uitzondering van een technisch sepot) of een einduitspraak door de rechter, anders dan vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging of een technische einduitspraak die geen schuldigverklaring inhoudt.

Ook bij het berekenen van de politie-incidentrecidive worden incidenten die zijn ingezonden naar het OM, maar zijn geëindigd in een technisch sepot niet meegenomen, dankzij de koppeling van afdoeningsinformatie uit BOSZ. Vanwege het ontbreken van informatie over rechterlijke beslissingen was het niet mogelijk om te bepalen welke incidenten, die zijn ingezonden naar het OM en gedagvaard, uiteindelijk niet tot een veroordeling hebben geleid. Dit impliceert dat een deel van de politie-incidentrecidive betrekking heeft op incidenten waarvoor uiteindelijk geen veroordeling is uitgesproken, terwijl strafzaken die niet tot een veroordeling hebben geleid bij het berekenen van de strafzaakrecidive *niet* worden meegeteld.³⁷

³⁶ Anders dan bij het aanwijzen van de uitgangsregistratie (zie paragraaf 2.2.1), worden strafzaken die zijn geëindigd in een voeging *wel* meegenomen bij het vaststellen van de recidive.

³⁷ Op basis van cijfers uit de OBJD (OBJD, 2025) blijkt dat respectievelijk tussen de 4,5 en 6,5% van de strafzaken van volwassenen en tussen de 4,1 en 5,9% van de strafzaken van jeugdigen, die door de rechter werden afgedaan, *niet* tot een veroordeling hebben geleid.

Ten slotte geldt voor beide methoden dat incidenten die nog niet zijn afgehandeld wel worden meegeteld in de recidiveberekening. Op basis van schattingen op de OBDJ resulteert hiervan 75% in een geldige afdoening (WODC, 2025).

Box 2.5 geeft het domein van registraties voor beide methoden weer.

Box 2.5 Domein recidive

Justitiemethodiek	Strafzaken naar aanleiding van één of meerdere misdrijfgeiten, waarvan ten minste één feit is geëindigd in een geldige ^a afdoening, of die nog niet zijn afgedaan door het OM of de rechter
Politiemethodiek	Misdrijfincidenten waarbij men als verdachte is aangemerkt die zijn geëindigd in een geldige ^b afdoening, of die nog niet zijn afgehandeld door de politie (inclusief overdracht andere opsporingsinstantie).

a Eindafdoening door het OM (exclusief technisch sepot) of einduitspraak door de rechter (anders dan vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolgung of een technische einduitspraak).

b Afdoening door de politie exclusief incidenten die uiteindelijk zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM.

Het domein van de recidivedelicten kan voor specifieke recidivestatistieken bovendien nog verder worden ingeperkt. In dat geval spreken we van 'recidivecriteria', die nader worden besproken in paragraaf 2.2.7.

2.2.6 Ordening registratiehistorie

Nadat de uitgangsregistratie is gedefinieerd en het domein van recidive is bepaald moeten de overige incidenten/geiten worden geordend om te bepalen welke worden gezien als voorgeschiedenis (vijf jaar terugkijken) en welke als recidive (vijf jaar vooruitkijken).

De keuze voor pleegdatum als *timing* voor recidive (zie paragraaf 2.2.4) impliceert dat de incidenten/geiten gesorteerd worden op (begin)pleegdatum om vervolgens incidenten/geiten die zijn gepleegd *voor* de datum waarop recidive plaatsvindt aan te wijzen als voorgeschiedenis en incidenten/geiten die zijn gepleegd *na* de datum waarop recidive plaatsvindt, als recidive.

Voor politiedata geldt dat waar verschillende incidenten dezelfde beginpleegdatum hebben, ze (binnen pleegdatum) gesorteerd worden op beginpleegtijdstip en vervolgens op incidentnummer; voor incidenten die op precies dezelfde datum en tijd gepleegd zijn, wordt dus de registratievolgorde aangehouden. Geiten met dezelfde pleegdatum worden gesorteerd op zaaknummer; in de OBDJ is geen informatie beschikbaar over het pleegtijdstip.

Box 2.6 geeft de ordening van de registratiehistorie voor beide methoden weer.

Box 2.6 Ordening registratiehistorie

Justitiemethodiek	Strafzaken worden geordend op pleegdatum en zaaknummer. Voorgeschiedenis betreft feiten <i>voor</i> , recidive feiten <i>na</i> de recidivedatum
Politiemethodiek	Incidenten worden geordend op beginpleegdatum, beginpleegtijdstip en incidentnummer. Voorgeschiedenis betreft incidenten <i>voor</i> , recidive incidenten <i>na</i> de recidivedatum

2.2.7 Recidivecriteria

Algemene recidive bestaat uit het meetellen van alle typen misdrijven en (geldige) afdoeningen bij recidivedelicten. Naast het berekenen van algemene recidive zijn er ook andere recidivecriteria mogelijk, zoals speciale recidive.

Speciale recidive is een term die aanduidt dat niet alle recidives worden meegeteld maar, afhankelijk van de uitgangsregistratie, alleen een subset van recidivecontacten. Bijvoorbeeld, speciale geweldsrecidive is de recidive van geweldsverdachten met een nieuw geweldsdelict (zie ook Blom et al., 2025). Bij politie-incidentrecidive zou speciale recidive naar delictsoort kunnen worden berekend wordt de hoofdingeling van de standaardclassificatie politie (SCMPOL) gebruikt (zie tabel 2.3). Voor de speciale recidive naar afdoening kan de gecombineerde indeling van OM- en politie-afdoeningen gebruikt (zie de rechterkolom van tabel 2.4).

In deze rapportage hanteren we twee verschillende criteria om het domein van de recidivedelicten zoals besproken in paragraaf 2.2.5 verder in te perken. Standaard wordt gerapporteerd over de 'algemene recidive'. Dit houdt feitelijk in dat er geen verdere inperking van de recidive-incidenten/-strafzaken plaatsvindt en alle nieuwe incidenten/strafzaken met een pleegdatum na de uitgangsregistratie meetellen bij het bepalen van de recidive. Specifiek als het gaat om het inzichtelijk te maken van dat deel van de recidive die alleen in politiedata voorkomt en buiten beeld blijft bij gebruik van uitsluitend justitiedata rapporteren we in *Unieke informatie over recidive* in paragraaf 3.1.3 (volwassenen) en 3.2.3 (jeugdigen) de recidive, uitgesplitst naar type politieafdoening van het recidive-incident. We tellen daarbij recidive-incidenten die zijn afgedaan met een politiestrafbeschikking, Halt (alleen voor jeugdigen), overdracht aan een andere opsporingsinstantie, politiesept vanwege drugs, reprimande of die zijn ingezonden naar het OM (zie de rechterkolom van tabel 2.4).

2.2.8 Samenvatting operationalisering recidive

Bij wijze van overzicht zijn de verschillende besproken aspecten van recidive in tabel 2.7 samengevat.

Tabel 2.7 Samenvatting operationalisering recidive op basis van justitie- en politiedata

Aspect	Justitiemethodiek	Politiemethodiek
Definitie uitgangregistratie	Een strafzaak met bepaalde kenmerken ^a	Een incident met bepaalde kenmerken, ^b plus alle andere incidenten van de betreffende verdachte die op dezelfde datum zijn afgehandeld
Teleenheid recidive	Strafzaak	Incident
Startpunt recidivemeting	Inschrijfdatum	Datum afhandeling
Timing recidive	Minimale pleegdatum feiten binnen strafzaak	(begin)Pleegdatum incident
Domein recidive	Misdrijfstrafzaken, waarvan ten minste één feit is geëindigd in een geldige ^a afdoening of die nog niet zijn afgedaan door het OM of de rechter	Misdrijfincidenten die zijn geëindigd in een geldige ^c afdoening of nog niet zijn afgedaan door de politie
Ordering registratiehistorie	Minimale pleegdatum feiten in strafzaak	Beginpleegdatum incident
Algemene recidive	Nieuwe strafzaak die valt binnen het domein van recidive	Nieuw incident dat valt binnen het domein van recidive
Recidive naar type afdoening	N.v.t. ^d	Nieuw incident (dat valt binnen het domein van recidive) met een bepaalde politieafdoening

- a De strafzaak bevat één of meerdere misdrijf feiten die ofwel zijn afgedaan door het OM (exclusief technisch sepot) of een einduitspraak door de rechter hebben anders dan vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging, een technische einduitspraak of overdracht.
- b Afdoening door de politie exclusief incidenten die zijn overgedragen naar een andere opsporingsinstantie en ingestuurde incidenten die uiteindelijk zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM.
- c Afdoening door de politie exclusief incidenten die uiteindelijk zijn geëindigd in een technisch sepot door het OM.
- d Recidive naar type afdoening wordt in dit rapport uitsluitend berekend op basis van politiedata, waarbij het type politieafdoening van het recidive-incident bepalend is.

2.3 Analysemethoden

In deze paragraaf beschrijven we de analysemethoden die zijn gehanteerd om de onderzoeksvragen te beantwoorden. We beginnen met de methode voor het berekenen van politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive (onderzoeksvraag 1). Vervolgens lichten we de strategie toe die is gebruikt om verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive te verklaren (onderzoeksvraag 2) en om de toegevoegde waarde van politiedata inzichtelijk te maken. Daarna bespreken we de redenen om bij de beantwoording van onderzoeksvraag 1 en 2 een onderscheid te maken tussen jeugdigen en volwassenen, en geven we aan hoe dit onderscheid is gedefinieerd. Tot slot wordt toegelicht op welke wijze de koppelmogelijkheden met andere gegevensbronnen binnen en buiten de justitieketen worden vastgesteld (onderzoeksvraag 3).

2.3.1 Recidive

In eerste instantie wordt de politie-incidentrecidive op basis van het *volledige* politiebestand vergeleken met de strafzaakrecidive op basis van het volledige justitiebestand. Vervolgens wordt, om de verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive beter te kunnen toeschrijven en interpreteren, de strafzaakrecidive vergeleken met de politie-incidentrecidive op basis van het politiebestand dat is ingeperkt tot incidenten die zijn ingezonden naar het OM. In een volgende stap wordt (voor volwassenen³⁸) de politie-incidentrecidive vergeleken met de strafzaakrecidive op basis van het justitiebestand dat is ingeperkt tot strafzaken die *niet* zijn die zijn behandeld door een van de BOD'en of de KMar. Deze inperkingen gelden zowel voor de uitgangsregistratie als voor de recidivedelicten.

Om meer inzicht te krijgen in de personen en recidive die buiten beeld blijven wanneer we ons – zoals gebruikelijk – baseren op justitiedata wordt de politie-incidentrecidive van de totale verdachtengroep uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het recidive-incident. Op die manier wordt duidelijk welk deel en wat voor soort van de recidive zichtbaar is door deze te baseren op politiedata, terwijl dit deel in justitiedata buiten beeld blijft. Vervolgens tonen we de (politie-incident)recidive van verdachten die niet zijn doorgestuurd naar het OM, uitgesplitst naar type politieafhandeling van het uitgangsincident. Dit geeft inzicht in de recidive van een groep die zichtbaar wordt doordat we ons baseren op politiedata, terwijl de recidive van deze groep met justitiedata niet in beeld wordt gebracht.

Survivalanalyse

Om de kans op recidive vast te stellen op basis van politie- en justitiedata maken we gebruik van *survivalanalyse*. Survivalanalyse is een statistische techniek die specifiek is ontwikkeld om de tijd tot het optreden van een bepaalde gebeurtenis (*event*) te analyseren. In dit rapport gaat het om de tijd tot recidive: de periode tussen de afhandeling van het uitgangsincident (politie-incidentrecidive) of de inschrijfdatum van de strafzaak (justitierecidive) en het opnieuw begaan van een strafbaar feit. Belangrijk daarbij is dat alleen nieuwe strafbare feiten die zijn vastgelegd in de politie- of justitieregistraties meetellen als recidive. De pleegdatum van het nieuwe delict bepaalt of het binnen de recidiveperiode valt, maar het delict wordt pas meegeteld als het ook daadwerkelijk in de registratie voorkomt.

Een belangrijk voordeel van survivalanalyse is dat deze methode geschikt is voor het omgaan met zogenoemde gecensureerde gegevens. Censurering doet zich voor wanneer de relevante gebeurtenis (recidive) niet wordt waargenomen binnen de onderzoeksperiode. In dit geval gaat het om de meest voorkomende vorm van censurering: *right censoring*. *Right censoring* treedt op wanneer een individu aan het einde van de observatieperiode nog niet is teruggevallen. We weten dus dat de gebeurtenis (recidive) tot dan toe niet heeft plaatsgevonden, maar we weten niet of, en zo ja wanneer, deze zich na afloop van de observatieperiode alsnog zal voordoen. Dit betekent dat de mogelijkheid tot recidive nog steeds bestaat, maar niet is geobserveerd binnen de duur van het onderzoek. De analyse houdt dus rekening met het feit dat deze gecensureerde personen mogelijk alsnog recidiveren buiten de observatieperiode. Het negeren van censurering – bijvoorbeeld door gecensureerde personen simpelweg uit de analyse verwijderen – zou leiden tot een vertekening van de resultaten. Personen die *niet* recidiveren tijdens de observatieperiode (en dus

³⁸ Jeugdigen plegen nauwelijks (opgehelderde) delicten die onder de bevoegdheid van een van de BOD'en of de KMar vallen. Voor deze groep levert deze inperking daarom geen waardevolle extra informatie op.

gecensureerd zijn), verschillen namelijk waarschijnlijk van de degenen die *wel* recidiveren; ze kunnen bijvoorbeeld een lager risico op recidive hebben.

Het schatten van de *surviva*kans onder censurering gebeurt met de zogenoemde Kaplan-Meier of product-limietschatter (Kaplan & Meier, 1958). De Kaplan-Meier schatter is een non-parametrische methode die de *surviva*kans op elk tijdstip berekent op basis van het aantal individuen dat op dat moment nog *at risk* is (dat wil zeggen: nog niet gerecidiveerd heeft en nog niet gecensureerd is). De Kaplan-Meier curve is een grafische weergave van de *surviva*kans over de tijd. De cumulatieve *recidive*kans, oftewel de cumulatieve recidive-incidentie, wordt vervolgens berekend als één minus de *surviva*kans. Dit geeft de kans dat een individu *voor* een bepaald tijdstip zal recidiveren.

Competing risks survivalanalyse

We passen *competing risks* (CR) *survivalanalyse* toe om een beeld te krijgen in welke mate politieafhandelingen deel uitmaken van de totale politie-incidentrecidivekans, ten opzichte van het deel dat naar het OM wordt doorgestuurd. CR-survivalanalyse maakt inzichtelijk hoe het totale recidivepercentage is opgebouwd naar verschillende afdoeningen of delictkenmerken. Hierdoor kan beter geduid worden om welke redenen de politie-incidentrecidive en de strafzaakrecidive van elkaar verschillen.

CR-survivalanalyse is een uitbreiding van traditionele survivalanalyse van één uitkomst naar meerdere, concurrerende uitkomsten. Traditionele survivalanalyse gaat ervan uit dat de enige reden voor censurering het einde van de observatieperiode is of verlies van de mogelijkheid tot *follow-up*. Echter, in veel situaties zijn er meerdere mogelijke gebeurtenissen die het optreden van de primaire uitkomst kunnen verhinderen, deze gebeurtenissen worden *competing risks* genoemd. In het geval van recidive kunnen verschillende soorten recidive, zoals bijvoorbeeld incidenten afgehandeld met Halt, reprimande of dagvaarding, als concurrerende risico's worden beschouwd. Het optreden van één type recidive 'censureert' dan de mogelijkheid van de andere typen recidive.

In CR-analyse worden de cumulatieve incidentie functies (CIF's) van meerdere concurrerende uitkomsten berekend. De CIF geeft de waarschijnlijkheid weer dat een bepaalde uitkomst optreedt vóór een bepaald tijdstip, rekening houdend met de kans dat de andere uitkomsten al eerder zijn opgetreden. Wanneer een specifieke uitkomst binnen de observatieperiode plaatsvindt, raken de andere uitkomsten gecensureerd, maar niet op dezelfde manier zoals in traditionele survivalanalyse.

Als er namelijk simpelweg meerdere Kaplan-Meier analyses per uitkomst zouden worden gedaan, zou ten onrechte worden aangenomen dat als men is gerecidiveerd met het ene type afhandeling, dat dat geen informatie geeft over de recidivekans voor een andere afhandeling (oftewel dat censurering niet-informatief is, een basisassumptie van Kaplan-Meier survivalanalyse). Echter, het optreden van een andere uitkomst als de reden van censurering bevat wel degelijk informatie over de kans op de andere uitkomst. Deze naïeve manier van analyse leidt tot een overschatting van de verschillende risico's (Walraven & Allister, 2016) en onjuiste interpretaties. Voor een wiskundige uitleg van de verschillen, zie Gooley et al. (1999).

Daarom worden de cumulatieve kansen geschat met de zogenoemde Aalen-Johansen schatter (Aalen & Johansen, 1978). De algemene cumulatieve incidentie is net zo groot als de som van alle specifieke CIF's op een bepaald tijdstip (Putter et al., 2007).

Standaardfouten

Om de statistische onzekerheid omtrent de recidivekansen te tonen, worden 95%-betrouwbaarheidsintervallen berekend. Deze intervallen geven een schatting van het bereik waarbinnen de werkelijke recidivekans waarschijnlijk zal liggen.

Voor de resultaten van de CR-analyses wordt dit niet gedaan, omdat dat gestapelde cumulatieve kansen en hun standaardfouten niet overzichtelijk zijn te combineren in één grafiek.

Men zou kunnen beredeneren dat we gebruikmaken van populaties en niet van steekproeven en standaardfouten niet berekend hoeven of zelfs mogen worden. Wij zien echter de populatie in een specifiek jaar als een realisatie van een kansproces. Het is vaak toeval dat een bepaalde dader in een bepaald jaar gepakt wordt, door specifieke omstandigheden, bijvoorbeeld een heterdaad doordat de politie toevallig in een buurt patrouilleert. Zowel de populatie verdachten als de populatie justitiabelen kunnen dan opgevat worden als een steekproef uit alle personen die criminaliteit hebben gepleegd binnen een jaar. Voor een verdere onderbouwing voor waarom statistische tests (en dus ook standaardfouten) nog wel nodig zijn bij populaties, zie Yu et al. (2000).

Significantie gevonden verschillen

Het statistisch toetsen van verschillen in recidive is niet mogelijk, omdat sprake is van een onbekende mate van overlap tussen de (sub)populaties van verdachten en justitiabelen. Hierdoor is de aanname van statistische onafhankelijkheid niet geldig, terwijl in dit onderzoek geen één-op-één persoonskoppeling beschikbaar is om met deze afhankelijkheid rekening te houden. Bovendien geldt dat, zelfs als een toets wel uitvoerbaar zou zijn, de grote omvang van de onderzoekspopulaties ertoe zou leiden dat ook zeer kleine verschillen statistisch significant worden.

Vergelijking achtergrondkenmerken

Om beter te begrijpen waarom recidivecijfers van volwassenen op basis van politie- en justitiedata verschillen, en in hoeverre deze verschillen samenhangen met verschillen in de samenstelling van de onderzochte groepen, vergelijken we de achtergrondkenmerken van verdachten met die van justitiabelen. We bekijken de samenstelling van de groepen met betrekking tot geslacht, leeftijd ten tijde van de afhandeling/inschrijving van de uitgangsregistratie, pleegleeftijd, geboorteland en delicttype van de uitgangsregistratie.

We analyseren daarbij niet alleen de samenstelling van de totale groepen verdachten en justitiabelen, maar richten ons ook specifiek op de subgroepen die uniek zijn voor politie- en justitiedata: enerzijds verdachten van wie het incident niet is ingezonden naar het OM (uniek voor politiedata), en anderzijds justitiabelen met een strafzaak die is afgehandeld door een van de BOD'en of de KMar (uniek voor justitiedata).

Significantie gevonden verschillen

Het statistisch toetsen van verschillen in de samenstelling van de verschillende groepen is niet mogelijk, omdat sprake is van een onbekende mate van overlap tussen de (sub)populaties van verdachten en justitiabelen. Hierdoor is de aanname van statistische onafhankelijkheid niet geldig, terwijl in dit onderzoek geen één-op-één persoonskoppeling beschikbaar is om met deze afhankelijkheid rekening te houden. Bovendien geldt dat, zelfs als een toets wel uitvoerbaar zou zijn, de grote omvang van

de onderzoekspopulaties ertoe zou leiden dat ook zeer kleine verschillen statistisch significant worden.

Relevantie gevonden verschillen

Voor het kwantificeren van verschillen in de samenstelling van de verschillende groepen worden effectgroottes berekend (zie Cohen, 1988). De effectgrootte **w** is een gestandaardiseerde maat die de praktische relevantie van de mate van verschil bij categorische variabelen tussen groepen weergeeft. In de sociale wetenschappen worden de volgende drie grenswaarden gehanteerd voor de interpretatie van de grootte van het effect (Cohen, 1988):

- 0,1: klein effect
- 0,3: middelgroot effect
- 0,5: groot effect

2.3.2 *Uitsplitsing naar jeugdigen en volwassenen*

In dit onderzoek is ervoor gekozen om de vergelijking tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive, evenals het zoeken naar verklaringen voor verschillen tussen deze twee recidivestatistieken, afzonderlijk uit te voeren voor jeugdigen en volwassenen. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te voeren.

In de eerste plaats kent het Nederlandse strafrecht een strikte scheiding tussen het jeugd- en volwassenstrafrecht, omdat beide verschillende doelen nastreven. Het jeugdstrafrecht heeft in de kern een pedagogisch karakter en is gericht op het (her)opvoeden van jongeren die een strafbaar feit gepleegd hebben. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat jeugdigen een groter potentieel voor verandering hebben, minder verwijtbaar zijn en bovendien kwetsbaarder (zie bijvoorbeeld Uit Beijerse, 2017). Dit leidt ertoe dat strafrechtelijke vervolging bij jeugdigen meer spaarzaam wordt toegepast dan bij volwassenen: enerzijds om jongeren kansen te blijven bieden die door een strafblad zouden worden ontnomen, en anderzijds om schadelijke neveneffecten strafvervolging te voorkomen. Daarnaast bestaat er voor jeugdigen een specifieke buitenjustitiële afdoening in de vorm van een Halt-traject. Deze verschillen in vervolgingsbeleid en in de mogelijkheden van buitenjustitiële afdoening beïnvloeden zowel de kans om (voor het eerst) met het justitiële systeem in aanraking te komen als voor de kans op herhaalde justitiecontacten.

Kortom, jeugdigen en volwassenen zijn verschillende groepen met een verschillend basisrisico op recidive en moeten daarom apart beschreven worden.

Definitie onderscheid jeugdigen en volwassenen

Idealiter zou de recidive afzonderlijk worden onderzocht voor personen die zijn berecht volgens het jeugdstrafrecht en voor personen die zijn berecht volgens het volwassenenstrafrecht. In de politiedata is het type behandelend rechter (jeugd- of volwassenenstrafrechter) echter niet geregistreerd. Daarom wordt daar een uitsplitsing gemaakt op basis van de pleegleeftijd van de verdachte.

Deze afwijking ten opzichte van de justitiedata – waarin het type behandelend rechter wel is vastgelegd en wordt gebruikt om jeugdigen en volwassenen te onderscheiden – impliceert dat een deel van de jeugdige verdachten in werkelijkheid als volwassene is berecht, terwijl een deel van de volwassen verdachten juist als jeugdige is berecht.

Sinds april 2014 is het adolescentenstrafrecht (ASR, artikelen 77b en 77c Sr.) van kracht, waardoor rond de leeftijd van 18 jaar een flexibele toepassing van het sanctiestelsel mogelijk is. Dit houdt in dat het jeugdstrafrecht kan worden toegepast op jongvolwassenen van 18 tot 23 jaar, terwijl het volwassenenstrafrecht kan gelden voor minderjarigen van 16 tot 18 jaar. In 2017 werd bijvoorbeeld 4% van de jongvolwassenen (18 tot 23 jaar)³⁹ volgens het jeugdrecht is veroordeeld, terwijl 0,5% van de jeugdigen (16 tot 18 jaar) volgens het volwassenenstrafrecht werd berecht (Tollenaar & van der Laan, 2023, p. 66).

2.3.3 *Koppelmogelijkheden externe data aan politiedata*

Om de mogelijkheden tot koppeling van aanvullende gegevens uit externe databronnen aan politiedata te beoordelen (onderzoeksvraag 3), analyseren we de vullingsgraad van de identificatienummers die in de politiedata zijn geregistreerd. Met vullingsgraad bedoelen we het aandeel personen of uitgangsregistraties waarvoor een bepaald identificatienummer beschikbaar is. We richten ons daarbij op vijf identificatienummers die in de BVI worden vastgelegd: het Basisregistratie Personen-nummer (BRP-nummer), het burgerservicenummer (BSN), het Centraal Register Vreemdelingen-nummer (CRV-nummer), het Strafrechtsketennummer (SKN) en het parketnummer.

Om inzicht te krijgen in de *overlap* tussen de verschillende identificatienummers stellen we een Venn-diagram op, gebaseerd op personen van wie in de BVI ten minste één persoonsidentificatienummer (BRP-nummer, BSN, SKN en/of CRV-nummer) is geregistreerd.

2.3.4 *Gebruikte software*

Voor de databewerking is IBM SPSS Statistics, versie 29 (IBM Corp, 2023) gebruikt, voor de *survival*analyse is R, versie 4.1.2 ingezet (R core team, 2021), en voor de *competing risks survival*analyses is Stata 15.1 gebruikt (Statacorp, 2017).

³⁹ Jongvolwassenen maakten 16,7% van de totale daderpopulatie van 2017 uit.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk maken we eerst een vergelijking van de politie-incidentrecidive van verdachten uit 2017 en de strafzaakrecidive van alle schuldig verklaarde personen met een strafzaak afgedaan in 2017 om te zien hoe deze zich verhoudt.⁴⁰

Vervolgens zoeken we naar verklaringen voor de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive. Verschillen in recidive kunnen zowel worden veroorzaakt door de selectie van die delicten geteld (kunnen) worden als recidive, als door variaties in de samenstelling van de onderzoeksgroepen. We zetten de politie-incidentrecidive van alleen ingezonden delicten af tegen de strafzaakrecidive en zetten de politie-incidentrecidive (van alleen ingezonden delicten) af tegen de strafzaakrecidive waaruit strafzaken die behandeld zijn door de bijzondere opsporingsdiensten en de Koninklijke Marechaussee zijn weggelaten. Ook worden de achtergrond- en delictkenmerken van de groepen vergeleken, om te zien of instroomverschillen de verschillen in recidive kunnen verklaren.

Ten slotte tonen we de politie-incidentrecidive van verdachten uit 2017, uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het recidive-incident. Daarnaast wordt voor politie-incidenten uit 2017 die niet zijn ingezonden aan het OM maar door de politie zelf zijn afgehandeld, de politie-incidentrecidive weergegeven, uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het uitgangsdeldict.

Omdat de recidive van jeugdigen en volwassenen sterk verschilt, en er in verhouding meer pre-justitiële afhandelingen voor jeugdigen dan volwassenen zijn, presenteren we al deze analyses voor volwassenen (paragraaf 3.1) en jeugdigen (paragraaf 3.2) afzonderlijk. We eindigen hoofdstuk 3 met het bespreken van de koppelmogelijkheden van politiedata aan andere gegevensbronnen, via identificatienummers.

Voor de analyses in paragraaf 3.1 (volwassenen) en paragraaf 3.2 (jeugdigen) worden binnen het totale ($N=135.002$) en het justitiebestand ($N=119.550$) (zie paragraaf 2.1) een aantal selecties toegepast. Ten eerste wordt er een onderscheid gemaakt tussen volwassenen en jeugdigen. Daarnaast wordt er in het politiebestand een selectie gemaakt van ingezonden incidenten⁴¹ en binnen het justitiebestand van strafzaken die zijn afgehandeld door een van de BOD'en of de KMar.^{42,43} Dit levert voor volwassenen en jeugdigen de volgende bestanden op:

⁴⁰ Het WODC heeft ook de politie-incidentrecidive van verdachten uit 2017 onderzocht, uitgesplitst naar diverse kenmerken van verdachten en incidenten die in de politiedata beschikbaar zijn (zie subparagraaf 2.1.1). De resultaten van deze analyses zijn niet opgenomen in het onderhavige rapport, maar kunnen op verzoek worden opgevraagd bij de auteurs.

⁴¹ Het verwijderen van niet-ingezonden incidenten heeft niet alleen gevolgen voor het aantal incidenten, maar ook voor het aantal personen in het bestand. Personen van wie alle incidenten in 2017 door de politie zelf zijn afgedaan (en dus niet zijn ingestuurd naar het OM), ontbreken volledig in het ingeperkte politiebestand.

⁴² Hiertoe is een koppeling gemaakt met RAC-min. Van 709.628 van de 938.507 (75%) van de strafzaken van alle justitiabelen kon de verantwoordelijke instantie worden gekoppeld.

⁴³ Het verwijderen van strafzaken die zijn afgedaan door een BOD of de KMar heeft niet alleen gevolgen voor het aantal strafzaken, maar ook voor het aantal personen in het bestand. Personen van wie alle strafzaken in 2017 door instanties anders dan een BOD of de KMar zijn afgedaan, ontbreken volledig in het ingeperkte justitiebestand.

Volwassenen

- Totaal politiebestand: met de misdrijfincidenten van volwassenen verdachten van een misdrijfincident dat door de politie is afgehandeld in 2017 ($N=117.484$).
- Ingeperkt politiebestand: met de (naar het OM ingezonden) misdrijfincidenten van verdachten van een in 2017 naar het OM ingezonden misdrijfincident ($N=106.057$).
- Totaal justitiebestand: met de misdrijfstrafzaken van volwassen personen die in 2017 schuldig verklaard werden naar aanleiding van een misdrijfstrafzaak ($N=110.558$).
- Ingeperkt justitiebestand: met de misdrijfstrafzaken van volwassen personen die in 2017 schuldig verklaard werden naar aanleiding van een misdrijfstrafzaak, exclusief strafzaken afgedaan door een BOD of de KMar ($N=106.179$).⁴⁴

Jeugdigen

- Totaal politiebestand: met de misdrijfincidenten van jeugdige verdachten van een misdrijfincident dat door de politie is afgehandeld in 2017 ($N=17.500$).
- Ingeperkt politiebestand: met de naar het OM ingezonden misdrijfincidenten van jeugdige verdachten van een in 2017 naar het OM ingezonden misdrijfincident ($N=8.815$).
- Totaal justitiebestand: met de misdrijfstrafzaken van jeugdige personen die in 2017 schuldig verklaard werden naar aanleiding van een misdrijfstrafzaak afgedaan ($N=8.955$).
- Ingeperkt justitiebestand: met de misdrijfstrafzaken van jeugdige personen die in 2017 schuldig verklaard werden naar aanleiding van een misdrijfstrafzaak, exclusief strafzaken afgedaan door een BOD of de KMar ($N=8.926$).

3.1 Recidive onder volwassenen uit 2017

3.1.1 Algemeen beeld

Figuur 3.1 geeft op basis van het totale politie- en justitiebestand een algemeen beeld van de politie-incidentrecidive van volwassen verdachten uit 2017 ($N=117.484$) en de strafzaakrecidive van schuldig verklaarde volwassen personen met een strafzaak in 2017 is afgerond ($N=110.558$).

Het aantal volwassen verdachten met een geregistreerd politie-incident is bijna 7.000 hoger dan het aantal volwassen justitiabelen met een strafzaak, wat neerkomt op een verschil van zes procentpunt. Uit de figuur blijkt verder dat 40,2% van de volwassen verdachten uit 2017 binnen vijf jaar een nieuw politie-incident heeft, terwijl de 5-jarige strafzaakrecidive onder volwassen justitiabelen uit datzelfde jaar 36,5% bedraagt. Dit is een relatief verschil van 10,2% ten opzichte van de justitiabelen.

De politie-incidentrecidive van volwassen verdachten ligt gedurende de gehele periode van vijf jaar consequent hoger dan de strafzaakrecidive van justitiabelen. De recidivecurves vertonen een vergelijkbare vorm en zijn overwegend met een vrijwel constant verschil ten opzichte van elkaar verschoven. Na één jaar bedraagt het

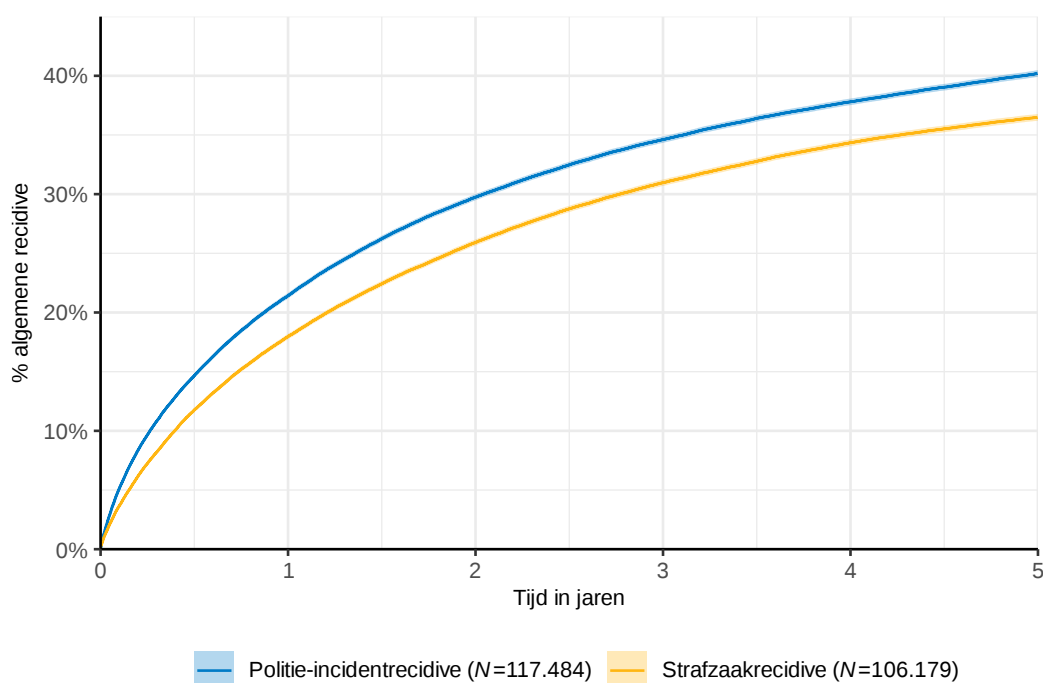
⁴⁴ Speciaal voor het vergelijken van de achtergrondkenmerken van volwassen justitiabelen (zie tabel 3.1 in paragraaf 3.1.2) is een bestand samengesteld met (door een BOD of de KMar afgedane) misdrijfstrafzaken van volwassen personen die in 2017 schuldig zijn verklaard naar aanleiding van een strafzaak afgehandeld door een BOD of de KMar ($N=4.647$).

verschil tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive 3,4 procentpunt, en na vijf jaar is dit verschil 3,7 procentpunt.

Samenvattend: het aantal door de politie geregistreerde volwassen verdachten is groter dan het aantal volwassen justitiabelen in de justitiedata. Daarnaast is gedurende de gehele periode van vijf jaar de politie-incidentrecidive van volwassen verdachten hoger dan de strafzaakrecidive van volwassen justitiabelen.

Deze verschillen kennen verschillende mogelijke oorzaken die in de volgende paragrafen nader worden onderzocht.

Figuur 3.1 Politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive van volwassenen (2017)

Bron: BVI, OBJD

3.1.2 Verklaringen voor verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive

Alleen ingezonden incidenten

Om beter inzicht te krijgen in de oorzaken van verschillen tussen de recidives van volwassen verdachten en justitiabelen, wordt het recidivebeeld ook bepaald door zowel de uitgangsregistraties als de recidive-incidenten in de politiedata te beperken tot alleen die incidenten die zijn ingezonden aan het OM (zie *Domein* in subparagraaf 2.1.3).

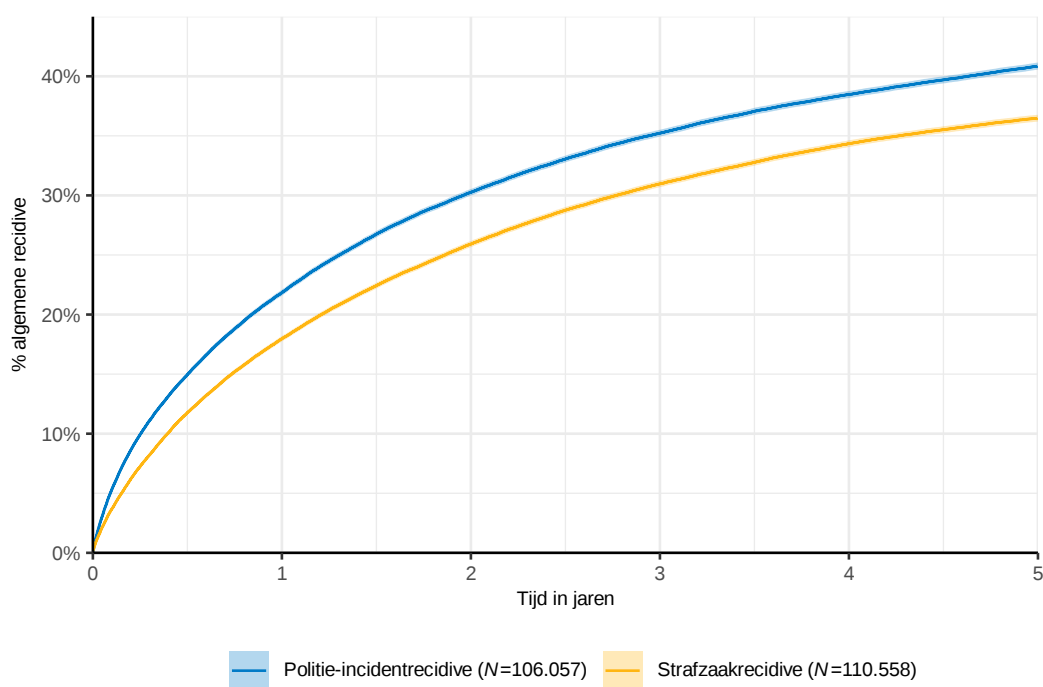
In figuur 3.2 zijn de recidivecurves weergegeven van volwassen verdachten met een ingezonden incident ($N=106.057$) en justitiabelen met een strafzaak ($N=110.558$). Na het beperken van de politiedataset tot ingezonden incidenten neemt het aantal volwassen verdachten sterk af en ligt lager dan het aantal justitiabelen, in

tegenstelling tot de situatie bij de volledige dataset van alle incidenten (vergelijk figuur 3.1 in subparagraaf 3.1.1).⁴⁵

Daarnaast blijkt uit de figuur dat het verschil in recidive na het beperken van de politiedataset iets groter wordt. Na één jaar is de politie-incidentrecidive (21,8%) 3,9 procentpunt hoger dan de strafzaakrecidive (17,9%), en na twee tot vijf jaar is dit verschil toegenomen tot 4,3 procentpunt. Na vijf jaar is er dus nog steeds een relatief verschil van meer dan 10% (10,7%) ten opzichte van de strafzaakrecidive. De vorm van de curve verandert nauwelijks door het beperken van de politiedata tot ingezonden incidenten. Dit betekent dat de bredere selectie van niet-ingezonden incidenten in de politiedata geen verklaring biedt voor de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive.

Samenvattend: de bredere selectie van (niet-ingezonden) incidenten in de politiedata verklaart bij volwassenen vooral het hogere aantal personen en uitgangsdelicten in de politiedata, maar niet het hogere politierecidiveniveau.

Figuur 3.2 Vergelijking politie-incidentrecidive (alleen ingezonden incidenten) en strafzaakrecidive van volwassenen (2017)

Bron: BVI, OBJD

Uitsluiting bijzondere opsporingsdiensten en Koninklijke Marechaussee

Als aanvulling op de vorige selectie zijn in de justitiedata van volwassenen zowel uitgangsstrafzaken als recidivestrafzaken van volwassenen verwijderd die zijn

⁴⁵ Het aantal volwassen justitiabelen liet in de periode 2014-2016 een daling zien van 136.359 naar 117.463 (Tollenaar, 2023). Een deel van deze discrepantie zou kunnen worden veroorzaakt door een verschil in *timing* van de uitgangsregistraties, omdat in justitiedata de selectie plaatsvindt op afdoeningsjaar terwijl dit bij de politiedatum voor het merendeel van de incidenten op de datum inschrijving OM ligt.

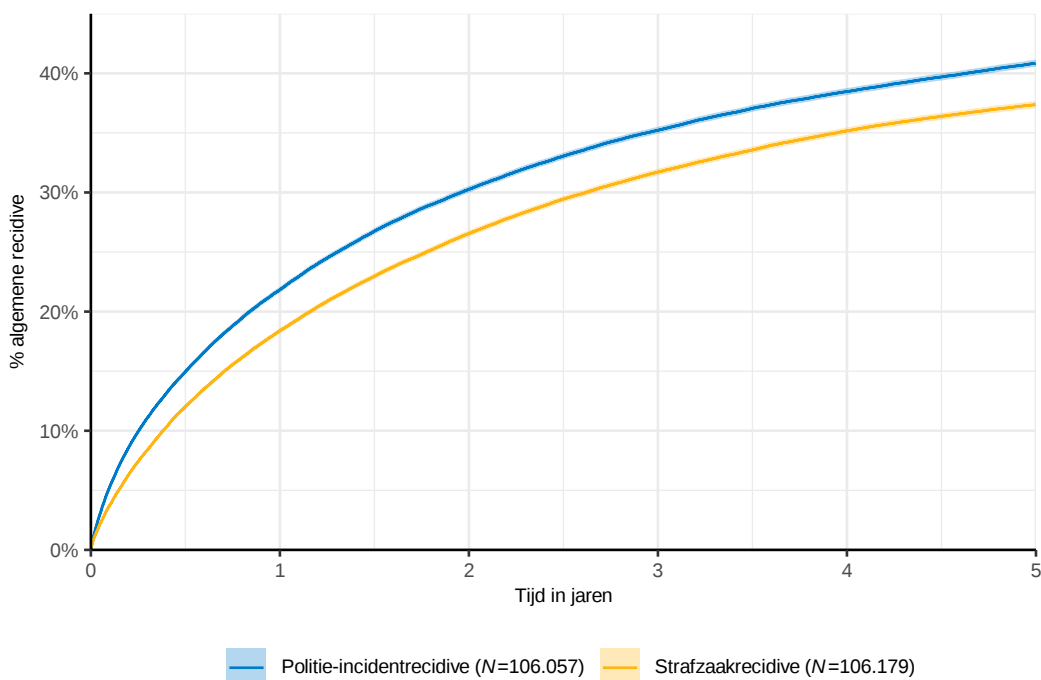
behandeld door bijzondere opsporingsdiensten⁴⁶ (BOD'en) of de Koninklijke Marechaussee (KMar). Dit is gedaan omdat de misdrijfincidenten die door deze organisaties worden afgehandeld doorgaans niet in de politiedata worden geregistreerd (zie *Aanleverende instanties* in subparagraaf 2.1.3).

In figuur 3.3 zijn de recidivecurves van volwassen verdachten met een ingezonden incident ($N=106.057$) en justitiabelen met een strafzaak afgedaan door BOD'en of de KMar ($N=106.179$) weergegeven. Na toepassing van ook deze selectie blijkt het aantal volwassen verdachten en justitiabelen nauwelijks nog te verschillen.

Daarnaast blijkt uit de figuur dat het verschil in recidive na het beperken van de justitiedataset is afgenomen. Na vijf jaar bedraagt het verschil tussen de recidivelijnen nog slechts drie procentpunt. Een deel van de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive blijkt dus te verklaren door strafzaken afgehandeld door BOD'en of de KMar die geen onderdeel uitmaken van de politiedata.

Samenvattend: het ontbreken van incidenten die zijn afgehandeld door BOD'en of de KMar in de politiedata verklaart bij volwassenen vooral het lagere aantal personen met een ingezonden incident in de politiedata, en voor een klein deel het hogere politie-recidiveniveau.

Figuur 3.3 Vergelijking politie-incidentrecidive (alleen ingezonden incidenten) en strafzaakrecidive (exclusief BOD'en/KMar) van volwassenen (2017)

Bron: BVI, OBJD

⁴⁶ De bijzondere opsporingsdiensten omvatten de algemene inspectiedienst (AID), de Arbeidsinspectie, de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst (FIOD), sociale inlichtingen en opsporingsdienst (SIOD), economische controledienst (ECD). Formeel gezien is de douane een controledienst maar deze wordt ook uitgesloten, omdat incidenten die door de douane in de regel ook niet in de BVH worden geregistreerd.

Uitsluiting niet-veroordeelden

De resterende verschillen in recidive kunnen mogelijk worden verklaard doordat de politiedata incidenten bevatten die om technische redenen door het OM zijn geseponeerd of die uiteindelijk niet hebben geleid tot een veroordeling, terwijl strafzaken die hebben geleid tot een zogenoemde niet-geldige afdoening uit de justitiedata zijn verwijderd. Net als bij de strafzaakrecidive beogen we met politie-incidentrecidive een beeld te schetsen van de '*proven reoffending*'. Door gebruik te maken van de via BOSZ aan BVI gekoppelde OM-afdoeningsinformatie, worden incidenten die zijn ingezonden aan het OM maar niet hebben geleid tot een veroordeling zoveel mogelijk uit de politiedata verwijderd. Dit lukt echter niet altijd.

Ten eerste ontbreekt informatie in de politiedata over rechterlijke einduitspraken (met name vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging en andere einduitspraken van de rechter) die geen schuldigverklaring inhouden. Hierdoor kunnen incidenten die zijn ingezonden en gedagvaard, maar *niet* hebben geleid tot een veroordeling, niet uit de politiedata worden verwijderd (zie *Domein* in subparagraaf 2.1.3).⁴⁷

De tweede reden waarom het niet altijd mogelijk is om incidenten die niet hebben geleid tot een veroordeling uit de politiedata te verwijderen, hangt samen met het *gedeeltelijk* ontbreken van informatie over de eindbeslissingen van het OM in politiedata. Zoals eerder aangegeven, wordt informatie over OM-afdoeningen via het systeem BOSZ aan de BVI gekoppeld. Omdat bepaalde – met name landelijke – onderdelen van het OM in 2017 echter nog niet op BOSZ waren aangesloten, kon voor incidenten die door deze organisatieonderdelen zijn afgehandeld geen koppeling van OM-afdoeningsinformatie plaatsvinden.⁴⁸ Hierdoor konden incidenten die zijn geëindigd in een technisch sepot – voor zover deze zijn afgehandeld door een van de bovengenoemde organisatieonderdelen – niet uit de politiedata worden verwijderd.⁴⁹

De onmogelijkheid om ingezonden en gedagvaarde incidenten die niet tot een veroordeling hebben geleid (zie paragraaf 2.1.3), evenals incidenten die zijn behandeld door landelijke onderdelen van het OM en zijn geëindigd in een technisch sepot, uit de politiedata te verwijderen, resulteert in een breder scala aan delicten in de politiedata. Dit leidt in principe tot een hogere schatting van de recidivekans: als deze incidenten wel hadden kunnen worden verwijderd, zou de politie-incidentrecidive vermoedelijk lager uitvallen en dichter bij de strafzaakrecidive komen te liggen. Tegelijkertijd worden hierdoor ook andere personen meegenomen – van wie het uitgangsincident niet tot een veroordeling heeft geleid of waarvan het uitgangsdelict is behandeld door een van de landelijke onderdelen van het OM (hoofdzakelijk CVOM en zelden LP of FP) en is geëindigd in een technisch sepot – die mogelijk een andere kans op recidive hebben. Vooral incidenten van de CVOM komen vaak voor en betreffen

⁴⁷ Aanvullende analyses van strafzaken uit de OBJD (OBJD, 2025) laten zien dat jaarlijks tussen de 3,0 en 6,1% van alle strafzaken eindigt in een rechterlijke einduitspraak die geen schuldigverklaring inhoudt. In 2017 was dit 6,1%.

⁴⁸ Dit betreft met name incidenten die zijn afgehandeld door het Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie (CVOM) en incidenteel het Landelijk Parket (LP) of het Functioneel Parket (FP). De CVOM handelt onder meer strafbeschikkingen voor zwaardere verkeersovertredingen af. Het Landelijk Parket is gespecialiseerd in internationaal georganiseerde en ondermijnende criminaliteit en houdt zich onder meer bezig met mensenhandel, terrorisme, cybercrime en drugshandel. Het Functioneel Parket is gespecialiseerd in complexe fraude- en milieucriminaliteit en behandelt daarnaast ontnemingszaken.

⁴⁹ Aanvullende analyses van de incidenten in de politiedata laten zien dat van 90,4% van de ingezonden incidenten van volwassen verdachten in 2017 is behandeld door een van de landelijke onderdelen van het OM waarvoor geen OM-afdoeningsinformatie bekend was. Een onbekend deel van deze incidenten eindigt in een technisch sepot. Aanvullende analyses van strafzaken uit de OBJD (OBJD, 2025) laten zien dat jaarlijks tussen 8,6 en 24,1% van alle strafzaken eindigt in een technisch sepot. In 2017 was dit 8,7%, maar te verwachten valt dat het percentage technische sepot onder incidenten die door een van de landelijke onderdelen van het OM zijn behandeld aanzienlijk lager ligt.

verkeersdelicten. Dit delict komt relatief vaak voor. Of deze kans hoger of juist lager is, en hoe dit precies doorwerkt in de gemeten recidive, valt echter niet op voorhand te zeggen en vraagt om nader onderzoek.

Samenvattend: Het hogere politierecidiveniveau kan mogelijk (deels) worden verklaard doordat sommige technisch geseponeerde incidenten of incidenten die anderszins niet tot een veroordeling hebben geleid, niet uit de politiedata zijn verwijderd; de precieze omvang en richting van dit effect zijn echter onbekend en vereisen nader onderzoek.

Vergelijking achtergrondkenmerken

Om beter te begrijpen waarom recidivecijfers van volwassenen op basis van politie- en justitiedata verschillen, en in hoeverre deze verschillen samenhangen met verschillen in de samenstelling van de groepen, vergelijken we de kenmerken van volwassen verdachten met die van volwassen justitiabelen. We kijken daarbij niet alleen naar de samenstelling van de totale groepen verdachten en justitiabelen, maar richten ons ook specifiek op de samenstelling van de subgroepen die uniek zijn voor politiedata (verdachten met een niet-ingezonden incident) en justitiedata (justitiabelen met een strafzaak die is afgehandeld door een BOD of de KMar).

Tabel 3.1 biedt een overzicht van de persoons- en delictkenmerken van volwassen verdachten en justitiabelen. Voor alle variabelen zijn de percentages berekend over de volledige groep, inclusief ontbrekende waarden.

Om de relevantie van de verschillen tussen de groepen te beoordelen, zijn de effectgroottes van de vergelijkingen berekend. Deze zijn terug te vinden in tabel 3.2 en – aanvullend – in tabel B4.1 in bijlage 4.

Wanneer we de persoons- en delictkenmerken van de totale groep volwassen verdachten en justitiabelen vergelijken, vallen op het eerste gezicht weinig verschillen op. Dit beeld wordt bevestigd door de effectgroottes van de groepsverschillen (zie kolom 'Verdachten vs. justitiabelen' in tabel 3.2); deze zijn voor alle onderzochte kenmerken verwaarloosbaar.

Wanneer we echter onderscheid maken tussen verdachten met een ingezonden (uitgangs)incident en verdachten met een niet-ingezonden incident – die dankzij het gebruik van politiedata nu ook in beeld komen – vallen er duidelijkere verschillen op in de samenstelling van deze groepen. Dit geldt eveneens voor de samenstelling van de groep justitiabelen met een uitgangsstrafzaak die al dan niet is afgedaan door een BOD of de KMar. De invloed van deze afwijkende samenstelling op het recidiveniveau van de totale groep verdachten en justitiabelen (zie figuur 3.1) lijkt echter te verwaarlozen, aangezien zowel de groep verdachten met een niet-ingezonden incident als de groep justitiabelen met een uitgangsstrafzaak die is afgehandeld door een BOD of de KMar in absolute zin klein is.

Volwassen verdachten van wie het uitgangsincident niet is ingezonden aan het OM, zijn praktisch even oud als verdachten van wie het incident wel is ingezonden. (pleegleeftijd 36,1 jaar versus 35,9 jaar). Incidenten gepleegd door 18- tot 24-jarigen en 50-plussers worden relatief iets vaker door de politie afgehandeld, terwijl incidenten gepleegd door verdachten tussen de 30 en 50 jaar juist vaker worden ingezonden aan het OM.

Daarnaast blijkt dat personen geboren in Marokko iets vaker worden doorgestuurd (2,9% versus 2,6%). Wat betreft het type delict valt op dat, hoewel in absolute zin het merendeel van de incidenten door de politie aan het OM wordt ingezonden, vermogensdelicten en vernieling en openbare-ordedelicten relatief iets minder vaak worden ingezonden (68,0% en 2,9% versus 68,4% en 2,6%) en geweldsdelicten juist iets vaker (2,9% versus 2,5%). De effectgroottes voor deze kenmerken variëren van klein tot middelgroot (zie kolom 'Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet-ingezonden OM' in tabel 3.2). Er zijn geen relevante verschillen tussen verdachten die wel of niet zijn doorgestuurd naar het OM wat betreft geslacht.

Het is belangrijk op te merken dat de hierboven beschreven verschillen in de kenmerken van personen die al dan niet zijn doorgestuurd naar het OM waarschijnlijk ook sterk samenhangen met de ernst van de gepleegde delicten. De ernst van delicten kan echter niet valide en betrouwbaar worden vastgesteld op basis van alleen de gestructureerde politie- en justitiegegevens. Bij het toetsen van de verschillen tussen de groepen is daarom geen rekening gehouden met de ernst van de gepleegde delicten.

De groep volwassen justitiabelen met een uitgangsstrafzaak die is afgehandeld door een BOD of de KMar bevat relatief meer vrouwen (25,5% versus 17,5%) en aanzienlijk meer personen met een overig geboorteland (56,4% versus 20,0%) dan de groep van wie de uitgangsstrafzaak door een andere instantie is afgehandeld. Personen geboren in Nederland zijn in deze groep juist sterk ondervertegenwoordigd (29,0% versus 68,7%). Daarnaast gaat het relatief vaak om vuurwapen- en drugsmisdrijven (25,0% en 31,4% versus 7,7%, 12,3%) evenals misdrijven tegen overige wetten (2,0% versus 0,9%).

De vuurwapen- en drugsdelicten zijn voornamelijk aangeleverd door de KMar, die verantwoordelijk is voor het grenstoezicht. De KMar beschikt bovendien over een gespecialiseerd drugsteam op Schiphol, dat sinds 2016 is gefuseerd met het Rechercheteam Drugsbestrijding. Misdrijven tegen overige wetten zijn met name aangeleverd door de douane. Ook in deze vergelijking liggen de effectgroottes tussen klein en middelgroot (zie kolom 'Justitiabelen excl. BOD'en/KMar vs. justitiabelen uitsluitend BOD'en/KMar' in tabel 3.2). Er zijn geen relevante verschillen tussen justitiabelen van wie de uitgangsstrafzaak wel of niet is afgehandeld door een BOD of de KMar wat betreft geslacht en leeftijd.

Samenvattend: hoewel de subgroepen die alleen in de politiedata voorkomen (verdachten van een niet-ingezonden incident) en de subgroepen die alleen in de justitiedata voorkomen (justitiabelen met een strafzaak die is afgehandeld via een BOD of de KMar) iets verschillen in samenstelling ten opzichte van de groep die met beide bronnen in beeld wordt gebracht, verklaart deze afwijkende samenstelling niet het verschil tussen politie- en justitierecidue. Vanwege de beperkte omvang van deze unieke subgroepen is hun invloed op de recidue binnen de totale volwassen populatie verwaarloosbaar.

Tabel 3.1 Persoons- en delictkenmerken volwassen verdachten en justitiabelen (2017)

Kenmerken	Verdachten (N=117.484)			Justitiabelen (N=110.558)		
	Ingezonden OM N=106.057 ^a	Niet-ingezonden OM N=19.632 ^a	Totaal	Exclusief BOD/ KMar N=106.179 ^a	Uitsluitend BOD/KMar N=4.647 ^a	Totaal
Geslacht						
Man	82,8%	81,8%	82,3%	82,3%	74,0%	82,0%
Vrouw	17,1%	18,1%	17,6%	17,5%	25,5%	17,9%
Onbekend geslacht	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,4%	0,1%
Leeftijd afhandeling/inschrijving	<i>M(sd)=36,1 (13,8)</i>	<i>M(sd)=35,9 (14,6)</i>	<i>M(sd)=36,2 (14,0)</i>	<i>M(sd)=36,8 (13,7)</i>	<i>M(sd)=36,8 (13,7)</i>	<i>M(sd)=37,2 (13,3)</i>
18-24 jaar	24,0%	26,7%	24,3%	23,6%	20,6%	23,5%
25-29 jaar	15,9%	16,0%	15,9%	15,9%	17,1%	15,9%
30-39 jaar	24,1%	22,8%	23,7%	23,7%	25,3%	23,7%
40-49 jaar	17,9%	15,6%	17,6%	18,3%	17,5%	18,3%
50 jaar of ouder	18,1%	18,8%	18,5%	18,3%	19,3%	18,4%
Pleegleeftijd	<i>M(sd)=35,9 (13,8)</i>	<i>M(sd)=35,6 (14,6)</i>	<i>M(sd)=36,0 (14,0)</i>	<i>M(sd)=36,0 (13,7)</i>	<i>M(sd)=36,8 (13,7)</i>	<i>M(sd)=36,0 (13,7)</i>
18-24 jaar	24,6%	27,9%	24,9%	24,6%	21,6%	24,5%
25-29 jaar	15,9%	16,0%	15,8%	15,8%	17,6%	15,9%
30-39 jaar	23,9%	22,4%	23,5%	23,5%	25,7%	23,6%
40-49 jaar	17,9%	15,4%	17,6%	18,2%	17,2%	18,2%
50 jaar of ouder	17,7%	18,2%	18,1%	17,7%	17,9%	17,8%
Geboorteland						
Nederland	68,0%	68,4%	68,2%	68,7%	29,0%	67,1%

Kenmerken	Verdachten (N=117.484)			Justitiabelen (N=110.558)		
	Ingezonden OM N=106.057 ^a	Niet-ingezonden OM N=19.632 ^a	Totaal	Exclusief BOD/ KMar N=106.179 ^a	Uitsluitend BOD/KMar N=4.647 ^a	Totaal
Marokko	2,9%	2,6%	2,8%	2,7%	1,4%	2,6%
Nederlands Caribisch gebied	2,9%	2,5%	2,8%	2,9%	4,4%	2,9%
Suriname	2,8%	2,9%	2,8%	2,9%	4,6%	3,0%
Turkije	1,7%	1,7%	1,7%	1,9%	2,2%	1,9%
Overig	20,8%	20,8%	20,7%	20,0%	56,4%	21,5%
Onbekend geboorteland	1,0%	1,1%	1,0%	0,9%	2,0%	1,0%
Delicttype uitgangsregistratie						
Vermogensmisdrijven	68,0%	68,4%	68,2%	68,7%	29,0%	67,1%
Vernieling/openbare orde	2,9%	2,6%	2,8%	2,7%	1,4%	2,6%
Geweldsmisdrijven	2,9%	2,5%	2,8%	2,9%	4,4%	2,9%
Misdrijven overig WvS	2,8%	2,9%	2,8%	2,9%	4,6%	3,0%
Verkeersmisdrijven	1,7%	1,7%	1,7%	1,9%	2,2%	1,9%
Drugsmisdrijven	12,8%	13,4%	12,9%	12,3%	31,4%	13,1%
(Vuur)wapenmisdrijven	8,0%	7,4%	7,8%	7,7%	25,0%	8,4%
Misdrijven overige wetten	1,0%	1,1%	1,0%	0,9%	2,0%	1,0%

- a Het aantal verdachten dat is ingezonden en het aantal verdachten dat niet is ingezonden telt op tot meer dan het totaal aantal verdachten, omdat personen zowel een ingezonden incident als een niet-ingezonden incident kunnen hebben in het afhandelingsjaar 2017. Op dezelfde manier telt het aantal justitiabelen exclusief BOD'en en KMar en het aantal justitiabelen met uitsluitende strafzaken van BOD'en of de KMar op tot meer dan het totaal aantal personen in het justitiebestand, omdat personen zowel een BOD/KMar- als een niet-BOD/KMar-strafzaak kunnen hebben binnen het uitgangsjaar.

Bron: BVI, OBJD

Tabel 3.2 Effectgrootten bij vergelijkingen samenstelling volwassen populaties (2017)*

Kenmerk	Verdachten vs. justitiabelen	Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet-ingezonden OM	Justitiabelen excl. BOD'en/KMar vs. justitiabelen uitsluitend BOD'en/KMar
Geslacht	0,000	0,010	0,018
Leeftijd afhandeling	0,012	0,203	0,016
Pleegleeftijd	0,009	0,203	0,018
Geboorteland	0,016	0,200	0,189
Delicttype	0,017	0,201	0,191

* Een effectgrootte van 0,1 is klein, 0,3 is middelgroot, 0,5 is groot. Alle effectgrootten groter dan 0,1 zijn dikgedrukt.

Noot: Er kan geen significantietoets worden uitgevoerd voor het verschil tussen de verdelingen in de (sub)populaties, omdat deze deels overlappen. Hierdoor is de aanname van statistische onafhankelijkheid niet geldig, terwijl in dit onderzoek geen één-op-één persoonskoppeling beschikbaar is om met deze afhankelijkheid rekening te houden. Voor de effectgrootten bij aanvullende vergelijkingen wordt verwezen naar tabel B4.1 in bijlage 4.

Bron: BVI, OBJD

3.1.3 Toegevoegde waarde van politiedata

Het gebruik van politiedata voor het meten van recidive levert allereerst een gevoeliger recidivemaat op. Recidive wordt niet langer uitsluitend geteld met nieuwe strafzaken die hebben geleid tot een veroordeling, maar ook met delicten die in een eerder stadium door de politie zijn afgehandeld en *niet* zijn ingezonden aan het OM. Hierdoor ontstaat een completer en genuanceerder beeld van recidive. Daarnaast maakt het gebruik van politiedata het mogelijk om de recidive van een bredere groep personen in beeld te brengen dan wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van justitiegegevens.

In het vervolg wordt eerst ingegaan op de unieke informatie over recidive die politiedata biedt. Vervolgens richten we ons op de personen die dankzij het gebruik van politiedata extra in beeld komen, waarbij we het recidivepatroon van deze specifieke groep nader analyseren.

Unieke informatie over recidive

Voor de totale volwassen verdachtenpopulatie wordt de politie-incidentrecidive uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het recidive-incident. Hierdoor wordt inzichtelijk welk deel van de recidive alleen in politiedata voorkomt en buiten beeld blijft bij gebruik van uitsluitend justitiedata.

In figuur 3.4 is weergegeven uit welke typen politie-afdoeningen de politie-incidentrecidive van volwassen verdachten bestaat. De recidive van de verschillende typen is gestapeld weergegeven, waarbij elk vlak uitsluitend betrekking heeft op recidive-incidenten met die specifieke afdoening. De som van de recidive van de

verschillende typen is gelijk aan de politie-incidentrecidive van de totale groep volwassen verdachten, zoals weergegeven in figuur 3.1.

Uit de figuur blijkt dat in absolute zin slechts een klein deel (3,1 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive van volwassen verdachten (die na vijf jaar 40,2% bedraagt) bestaat uit incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld en niet naar het OM zijn ingezonden. Dit komt neer op ongeveer 7,8% van de totale politie-incidentrecidive.

Van deze niet-ingezonden recidive-incidenten van volwassen verdachten is een groot deel afgehandeld door middel van een politiestrafbeschikking (1,4 procentpunt), een reprimande (0,3 procentpunt) of overdracht aan een andere opsporingsinstantie (1,1 procentpunt). Halt, politieseptot vanwege het bezit van een gebruikershoeveelheid drugs, en overige afhandeling politie komen nauwelijks voor (elk minder dan 0,3 procentpunt). Ten slotte was een klein deel van de recidive-incidenten van volwassen verdachten uit 2017 bij het opvragen van de politiedata⁵⁰ nog in behandeling (1,8 procentpunt).

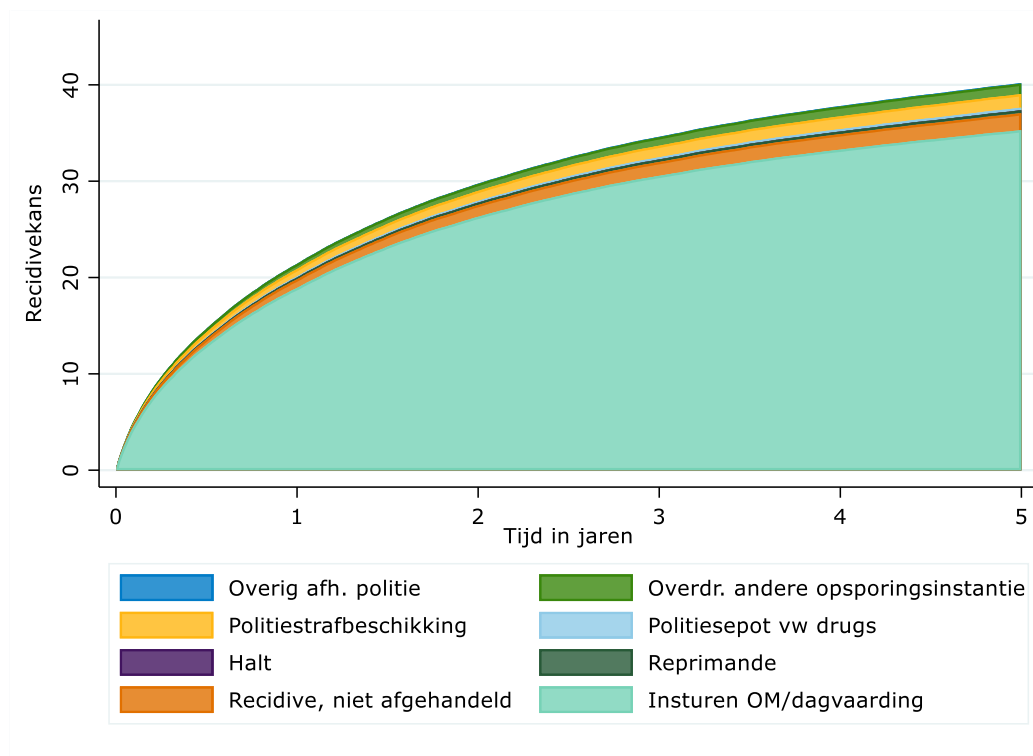
Opvallend is dat de oplegging van een Halt-afdoening überhaupt voorkomt bij verdachten die ten tijde van het delict in 2017 al meerderjarig waren ($N=104$), hetgeen op basis van de leeftijdscriteria voor Halt-afdoeningen in principe niet mogelijk zou moeten zijn. Een nadere analyse laat zien dat het in de meerderheid van deze gevallen gaat om 18- of 19-jarigen. Oplegging aan volwassenen in deze leeftijd is mogelijk (Ferwerda et al., 2006, p. 34). Voor de gevallen ouder dan 19 jaar gaat het waarschijnlijk om registratiefouten.⁵¹

Samenvattend: Minder dan een twaalfde deel (3,1 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive van volwassen verdachten (40,2% na vijf jaar) betreft incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld, vooral via politiestrafbeschikking, overdracht en reprimande; een klein deel was nog in behandeling. De rest van de incidenten die ingezonden worden naar het OM is naar verwachting ook zichtbaar in de strafzaakdata en betreft overlap.

⁵⁰ De politiedataset heeft als peildatum 24 mei 2023.

⁵¹ Het aantal personen met afhandeling Halt met een eindpleegdatum van 18 jaar of ouder voor het uitgangsincident is 104. Dit is 1,5% van alle Halt-opleggingen. Van alle Halt-opleggingen aan 18-plussers, heeft 77,8% een pleegleeftijd van 18 of 19 jaar. De overige (oudere) leeftijden zijn vermoedelijk deels het gevolg van registratiefouten in de geboortedatum.

**Figuur 3.4 Politie-incidentrecidive van volwassen verdachten (2017),
uitgesplitst naar type politieafhandeling van het recidive-incident,
(N=117.484)**

Bron: BVI

Unieke populatie

Figuur 3.5 toont de politie-incidentrecidive van volwassen verdachten van wie het incident niet is doorverwezen naar het OM, maar door de politie is afgehandeld; het betreft een reprimande, een politiesepot vanwege het bezit van een gebruikershoeveelheid drugs of een politiestrafbeschikking.⁵²

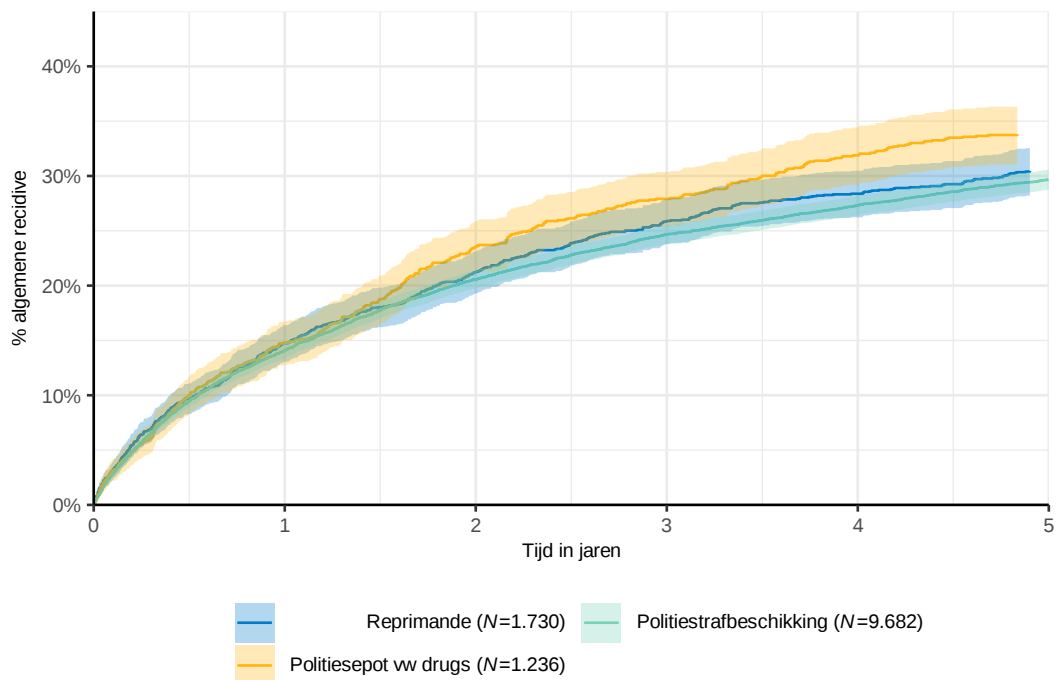
Voor zowel volwassenen van wie het uitgangsincident met een reprimande werd afgehandeld als die met een politiestrafbeschikking ligt het recidivepercentage na vijf jaar rond de 30%. De hoogste recidive, circa 34%, wordt gevonden bij verdachten met politiesepot vanwege het bezit van een gebruikershoeveelheid drugs. Ter vergelijking: in de totale verdachtenpopulatie (voor alle afdoeningen samen) bedraagt het recidivepercentage na vijf jaar ongeveer 40% (zie figuur 3.1).

Samenvattend: de politie-incidentrecidive van volwassen verdachten die niet zijn doorverwezen naar het OM is relatief laag, variërend van 30% (vijf jaar na een reprimande of politiestrafbeschikking) tot 34% (na een politiesepot vanwege het bezit van een gebruikershoeveelheid drugs tegenover ongeveer 40% (politie-incident)

⁵² Overige politieafhandelingen worden buiten beschouwing gelaten. Dit doen we omdat incidenten die nog niet definitief zijn afgehandeld inhoudelijk niet relevant zijn zoals de categorieën 'overdracht aan een andere opsporingsinstantie', 'overige afhandeling politie'. Het gaat om nog niet definitief afgehandelde incidenten. Wanneer er sprake is van afhandeling 'Halt' (N=104) wordt dit ook niet meegenomen, omdat deze in principe niet voor volwassenen is bedoeld. Vermoedelijk is er in meer dan een vijfde van de bij volwassenen geregistreerde Halt-afdoeningen sprake van registratiefouten. Zie de sectie 'unieke informatie over recidive' in deze paragraaf en noot 53 voor een nadere toelichting op het voorkomen van 'Halt' bij volwassen verdachten.

recidive na vijf jaar in de totale volwassen verdachtenpopulatie. (De recidive van) deze populatie wordt zichtbaar doordat politiedata is gebruikt in plaats van justitiedata.

Figuur 3.5 Politie-incidentrecidive van volwassen verdachten met een niet-ingezonden incident (2017), uitgesplitst naar type politieafhandeling van het uitgangsincident (N=12.154)

Bron: BVI

3.2 Recidive onder jeugdigen uit 2017

3.2.1 Algemeen beeld

Figuur 3.6 geeft op basis van het totale politie- en justitiebestand een algemeen beeld van de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten uit 2017 (N=17.500) en de strafzaakrecidive van schuldig verklaarde jeugdige personen met een strafzaak die in 2017 is afgerond (N=8.955).

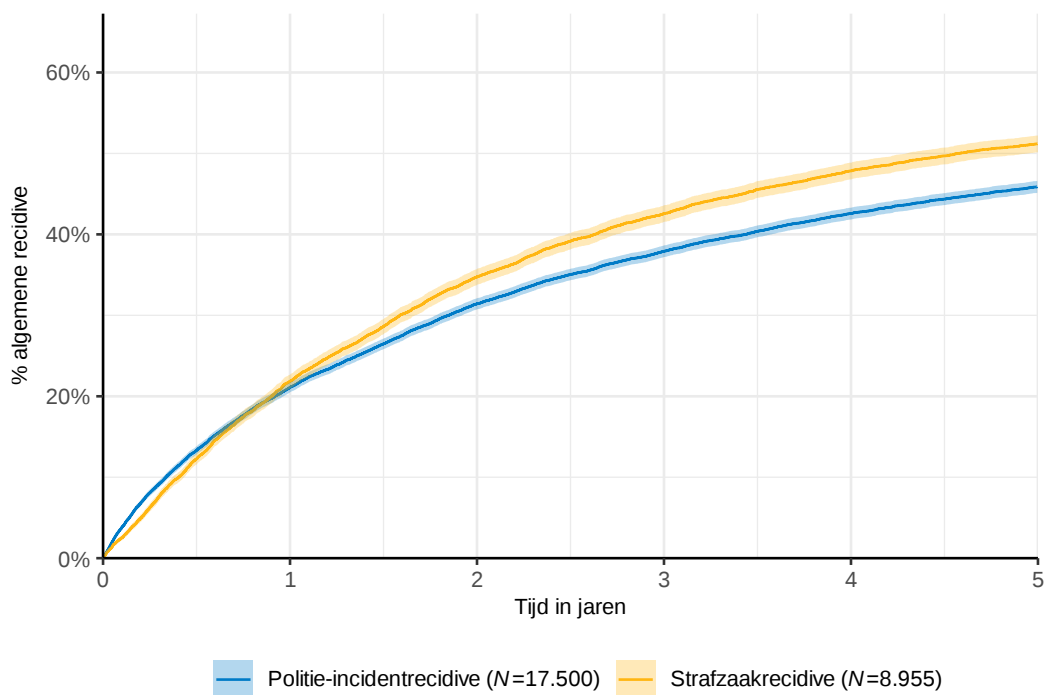
Het aantal jeugdige verdachten is bijna twee keer zo groot als het aantal justitiabelen. Uit de figuur blijkt dat 21,1% van de jeugdige verdachten en 21,8% van de justitiabelen binnen 1 jaar recidiveerde, wat geen groot verschil is (0,7 procentpunt). Echter, na vijf jaar lopen de lijnen steeds verder uit elkaar. De vijfjarige recidive van jeugdige verdachten en justitiabelen is respectievelijk 45,9% en 51,2% (een verschil van 5,3 procentpunt).

De recidivelijnen kruisen elkaar in het eerste jaar om vervolgens daarna steeds verder uit elkaar lopen. Na één jaar is de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten 0,7 procentpunt lager dan de strafzaakrecidive van jeugdige justitiabelen; na vijf jaar is dit verschil opgelopen tot 5,3 procentpunt. Relatief gezien komt dit neer op verschillen van -3,3% na één jaar en -10,3% na vijf jaar ten opzichte van de justitierecidive.

Samenvattend: het aantal door de politie geregistreerde jeugdige verdachten is aanzienlijk groter dan het aantal jeugdige justitiabelen in de justitiedata. Dit is te verwachten omdat er bij jeugd vaak wordt ingezet op buiten-justitiële afhandelingen. Veel wordt doorgestuurd naar Halt en dat is niet zichtbaar in de justitiedata. Uiteindelijk is de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten (met uitzondering van het eerste jaar) lager dan de strafzaakrecidive van jeugdige justitiabelen.

Deze verschillen kennen verschillende mogelijke oorzaken die in de volgende paragrafen nader worden onderzocht.

Figuur 3.6 Vergelijking politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive van jeugdigen (2017)

Bron: BVI, OBJD

3.2.2 Verklaringen voor verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive

Alleen ingezonden incidenten

Om beter inzicht te krijgen in de oorzaken van verschillen tussen de recidives van jeugdige verdachten en justitiabelen, wordt het recidivebeeld ook bepaald door zowel de uitgangsregistraties als de recidive-incidenten in de politiedata te beperken tot alleen die incidenten die zijn ingezonden aan het OM (zie *Domein* in subparagraaf 2.1.3).

In figuur 3.7 zijn de recidivecurves weergegeven van jeugdige verdachten met een ingezonden incident ($N=8.815$)⁵³ en justitiabelen met een strafzaak ($N=8.955$). Wanneer de politiedataset wordt beperkt tot ingezonden incidenten, daalt het aantal

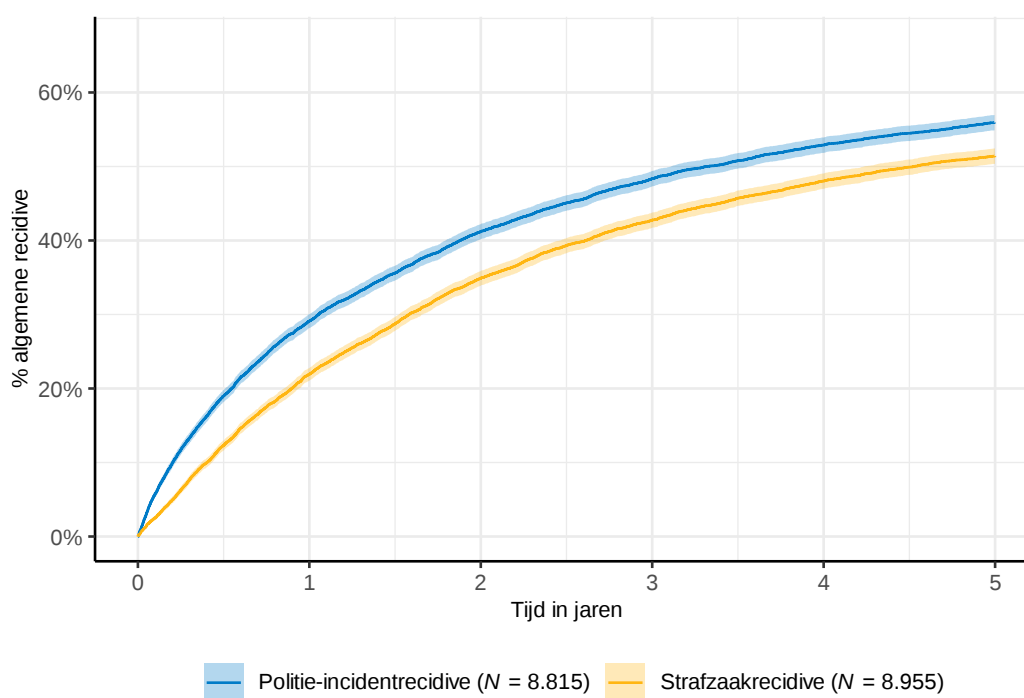
⁵³ Een groot aantal incidenten ($N=3.972$) blijkt te zijn ingestuurd naar het OM maar eindigt alsnog in een Halt-afdoening. Deze incidenten worden in dit onderzoek als niet-ingezonden beschouwd, omdat er in deze gevallen geen strafzaak aangemaakt wordt.

jeugdige verdachten aanzienlijk, tot een niveau dat nagenoeg overeenkomt met het aantal jeugdige justitiabelen.⁵⁴

Daarnaast blijkt uit de figuur dat het recidivepatroon na inperking van de politiedataset tot ingezonden incidenten omkeert: waar in de volledige dataset de strafzaakrecidive overwegend hoger lag, ligt nu de politie-incidentrecidive consequent boven de strafzaakrecidive. Na één jaar is de politie-incidentrecidive 7,3 procentpunt hoger dan de strafzaakrecidive, na twee jaar 6,5 procentpunt, en na vijf jaar nog 4,7 procentpunt hoger. Ter vergelijking: in de volledige dataset van alle incidenten (zie figuur 3.6 in subparagraaf 3.2.1) ligt de vijfjarige politie-incidentrecidive juist ruim 5 procentpunt *lager* dan de strafzaakrecidive.

Samenvattend: De bredere selectie van (niet-ingezonden) incidenten in de politiedata verklaart bij jeugdigen het hogere aantal personen en uitgangsdelicten in de politiedata. Daarbij keert het recidivepatroon om: de politie-incidentrecidive ligt nu consequent hoger dan de strafzaakrecidive, terwijl dit in de volledige dataset omgekeerd was.

Figuur 3.7 Vergelijking politie-incidentrecidive (alleen ingezonden incidenten) en strafzaakrecidive van jeugdigen (2017)

Bron: BVI, OBJD

⁵⁴ Het aantal jeugdige justitiabelen was in de periode 2014-2016 nagenoeg constant (Tollenaar, 2023). Het resultaat kan dus niet worden beïnvloed door een verschil in *timing* van de uitgangsregistraties, omdat in justitiedata de selectie plaatsvindt op afdoeningsjaar, terwijl dit bij de politiedatum voor het merendeel van de incidenten op de datum inschrijving OM ligt (zie paragraaf 2.1.3 onder 'Selectiejaar uitgangsregistratie').

Uitsluiting bijzondere opsporingsdiensten en Koninklijke Marechaussee

Als aanvulling op de vorige selectie zijn in de justitiedata van jeugdigen zowel uitgangsstrafzaken als recidivestrafzaken verwijderd die zijn behandeld door bijzondere opsporingsdiensten⁵⁵ (BOD'en) of de Koninklijke Marechaussee (KMar).

Dit is gedaan omdat de misdrijfincidenten die door deze organisaties worden afgehandeld doorgaans niet in de politiedata worden geregistreerd (zie *Aanleverende instanties* in subparagraaf 2.1.3).

Deze selectie leidt vrijwel niet tot een lagere omvang van de groep jeugdige justitiabelen. Slechts 29 jeugdigen hebben een strafzaak die is afgehandeld door BOD'en of de KMar. Dit geeft aan dat delicten van jeugdigen zelden door deze instanties worden behandeld, of anders gezegd: dat jeugdigen nauwelijks (opgehelderde) delicten plegen die binnen de bevoegdheid van BOD'en of de KMar vallen.

Samenvattend: het ontbreken van incidenten die zijn afgehandeld door de BOD'en of de KMar in de politiedata verklaart bij jeugdigen niet de verschillen in aantallen personen, uitgangsdelicten of het hogere politierecidiveniveau.

Uitsluiting niet-veroordeelden

De resterende verschillen in recidive kunnen mogelijk worden verklaard doordat de politiedata incidenten bevatten die uiteindelijk niet hebben geleid tot een veroordeling, terwijl strafzaken die hebben geleid tot een zogenoemde niet-geldige afdoening uit de justitiedata zijn verwijderd. Net als bij de strafzaakrecidive beogen we met politie-incidentrecidive een beeld te schetsen van de '*proven reoffending*'. Door gebruik te maken van de via BOSZ aan BVI gekoppelde OM-afdoeningsinformatie, worden incidenten die zijn ingezonden aan het OM maar niet hebben geleid tot een veroordeling zoveel mogelijk uit de politiedata verwijderd. Dit lukt echter niet altijd.

In de politiedata ontbreekt informatie over rechterlijke einduitspraken (met name vrijspraak, ontslag van alle rechtsvervolging en andere einduitspraken van de rechter) die geen schuldigverklaring inhouden. Hierdoor kunnen incidenten die zijn ingezonden en gedagvaard, maar *niet* hebben geleid tot een veroordeling, niet uit de politiedata worden verwijderd (zie *Domein* in subparagraaf 2.1.3).⁵⁶

Bij volwassenen speelt tevens het probleem dat incidenten die om technische redenen door het Openbaar Ministerie (OM) zijn geseponneerd, niet altijd volledig uit de politiedata worden verwijderd. Dit doet zich met name voor bij zaken die zijn afgehandeld door landelijke onderdelen van het OM (met name de CVOM, zelden het LP en het FP). Aangezien deze onderdelen hoofdzakelijk betrokken zijn bij de afhandeling van strafzaken tegen *volwassenen*, is de invloed van deze onvolkomenheid op het politierecidiveniveau onder jeugdigen naar verwachting gering. Om die reden wordt dit hier verder buiten beschouwing gelaten.

⁵⁵ De bijzondere opsporingsdiensten omvatten de algemene inspectiedienst (AID), de Arbeidsinspectie, de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst (FIOD), sociale inlichtingen en opsporingsdienst (SIOD), economische controledienst (ECD). Formeel gezien is de douane een controledienst maar deze wordt ook uitgesloten.

⁵⁶ Aanvullende analyses van strafzaken uit de OBJD (OBJD, 2025) laten zien dat jaarlijks tussen de 4,5 en 6,5% van alle strafzaken eindigt in een rechterlijke einduitspraak die geen schuldigverklaring inhoudt. In 2017 was dit 6,5%.

De onmogelijkheid om ingezonden en gedagvaarde incidenten die niet tot een veroordeling hebben geleid, uit de politiedata te verwijderen, resulteert in een breder scala aan delicten in de politiedata. Dit leidt in principe tot een hogere schatting van de recidivekans: als deze incidenten *wel* hadden kunnen worden verwijderd, zou de politie-incidentrecidive vermoedelijk lager uitvallen en dichterbij de strafzaakrecidive komen te liggen. Tegelijkertijd worden hierdoor ook andere personen meegenomen – van wie het uitgangsincident niet tot een veroordeling heeft geleid – die mogelijk een andere kans op recidive hebben. Of deze kans hoger of juist lager is, en hoe dit precies doorwerkt in de gemeten recidive, valt echter niet op voorhand te zeggen en vraagt om nader onderzoek met gekoppelde afdoeningen uit strafrechtgegevens.

Vergelijking achtergrondkenmerken

Om beter te begrijpen waarom recidivecijfers van jeugdigen op basis van politie- en justitiedata verschillen, en in hoeverre deze verschillen samenhangen met verschillen in de samenstelling van de groepen, vergelijken we de kenmerken van jeugdige verdachten met die van jeugdige justitiabelen. We kijken daarbij niet alleen naar de samenstelling van de totale groepen verdachten en justitiabelen, maar richten ons ook specifiek op de samenstelling van de subgroepen die uniek zijn voor politiedata (verdachten met een niet-ingezonden incident).

Tabel 3.3 biedt een overzicht van de persoons- en delictkenmerken van jeugdige verdachten en justitiabelen. Voor alle variabelen zijn de percentages berekend over de volledige groep, inclusief ontbrekende waarden.

Om de relevantie van de verschillen tussen de groepen te beoordelen, zijn de effectgroottes van de vergelijkingen berekend. Deze zijn terug te vinden in tabel 3.4 en – aanvullend – in tabel B4.2 in bijlage 4.

Anders dan bij volwassenen vertonen de persoons- en delictkenmerken van de totale groep jeugdige verdachten en jeugdige justitiabelen duidelijke verschillen. Allereerst is de totale groep jeugdige verdachten gemiddeld iets jonger dan de justitiabelen (leeftijd 15,3 jaar versus 16,5 jaar ten tijde van afhandeling/inschrijving) dan justitiabelen. Vooral jongeren van 12 tot en met 15 jaar zijn relatief sterk vertegenwoordigd onder de verdachten, terwijl onder de justitiabelen juist meer 16- en 17-jarigen voorkomen. Zo is 40% van de jeugdige justitiabelen 17 jaar oud, tegenover slechts 24% van de jeugdige verdachten. De meest opvallende verschillen tussen verdachten en justitiabelen hebben betrekking op het type delict.

Hoewel in absolute zin het merendeel van de incidenten aan het OM wordt ingezonden, geldt dat voor vermogensdelicten aanzienlijk minder vaak (32,9% tegenover 50,6%). Gewelddelicten daarentegen worden juist beduidend vaker ingezonden (29,2% tegenover 15,8%). De effectgroottes voor deze kenmerken variëren van klein tot middelgroot (zie kolom 'Verdachten vs. justitiabelen' in tabel 3.4). Er zijn geen relevante verschillen tussen verdachten en justitiabelen wat betreft geslacht, pleegleeftijd en geboorteland.

Deze verschillen tussen de groepen, wat betreft leeftijd en type delict, zijn nog duidelijker zichtbaar wanneer we onderscheid maken tussen verdachten met een ingezonden (uitgangs)incident en verdachten met een niet-ingezonden incident.

Jeugdige verdachten van wie het uitgangsincident niet is ingezonden aan het OM, zijn gemiddeld iets jonger (leeftijd 14,9 jaar versus 15,8 jaar bij afhandeling/inschrijving)

dan verdachten van wie het incident wel is ingezonden. Incidenten gepleegd door 12-15-jarigen worden relatief vaak door de politie afgehandeld, terwijl incidenten gepleegd door 16-17-jarige verdachten juist vaker worden ingezonden aan het OM.

Wat betreft het type delict valt op dat vermogensdelicten relatief veel minder vaak worden ingezonden (46,0% versus 61,5%) en geweldsdelicten juist veel vaker (25,1% versus 8,1%). De effectgroottes voor deze kenmerken variëren van klein en middelgroot (zie kolom 'Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet-ingezonden OM' in tabel 3.2). Er zijn geen relevante verschillen tussen verdachten die wel of niet zijn doorgestuurd naar het OM wat betreft geslacht en geboorteland.

Een directe vergelijking van verdachten met een ingezonden incident en de jeugdige justitiabelen laat echter zien dat er slechts een relevant verschil overblijft, namelijk het delicttype.

Samenvattend: de subgroep die alleen voorkomt in de politiedata (verdachten van een niet-ingezonden incident) heeft een afwijkende samenstelling ten opzichte van de groep die met beide bronnen in beeld wordt gebracht. Het gaat hierbij om een substantiële groep jonge plegers van vermogensdelicten, waarvan het incident vaak via een Halt-verwijzing door de politie zelf wordt afgehandeld, waardoor zij buiten het justitiële systeem blijven. De opname van deze unieke subgroep verklaart (deels) het verschil tussen politie-incident- en strafzaakrecidive bij jeugdigen, oftewel de lagere politie-incidentrecidive binnen deze groep op de langere termijn.

Tabel 3.3 Persoons- en delictkenmerken jeugdige verdachten en justitiabelen (2017)

Kenmerk	Verdachten (N=17.500)			Justitiabelen (N=8.926)
	Ingezonden OM (N=8.815) ^a	Niet-ingezonden OM (N=11.407) ^a	Totaal	Totaal
Geslacht				
Man	82,8%	74,9%	77,3%	83,3%
Vrouw	17,1%	25,1%	22,7%	16,6%
Onbekend geslacht	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%
Leeftijd afhandeling/inschrijving	M(sd) = 15,8 (1,5)	M(sd) = 14,9 (1,8)	M(sd) = 15,3 (1,8)	M(sd) = 16,5 (1,6)
12 jaar	1,7%	6,0%	4,3%	1,5%
13 jaar	5,1%	12,5%	9,2%	5,1%
14 jaar	12,3%	18,5%	15,7%	11,4%
15 jaar	19,3%	20,2%	19,5%	17,5%
16 jaar	25,4%	20,4%	22,5%	24,0%
17 jaar	29,9%	19,5%	24,4%	40,5%
18 jaar of ouder	6,2%	2,9%	4,4%	0,0%

Kenmerk	Verdachten (N=17.500)			Justitiabelen (N=8.926)
	Ingezonden OM (N=8.815) ^a	Niet-ingezonden OM (N=11.407) ^a	Totaal	Totaal
Pleegleeftijd	M(sd) = 15,5 (1,4)	M(sd) = 14,8 (1,8)	M(sd) = 15,1 (1,7)	M(sd) = 15,7 (1,5)
12 jaar	2,4%	6,8%	5,0%	2,3%
13 jaar	6,2%	13,3%	10,1%	6,5%
14 jaar	14,5%	19,3%	17,0%	13,2%
15 jaar	19,8%	20,6%	20,0%	18,6%
16 jaar	26,8%	20,8%	23,3%	26,1%
17 jaar	30,2%	19,3%	24,5%	29,1%
18 jaar of ouder	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
Geboorteland				
Nederland	87,5%	89,4%	88,8%	87,1%
Marokko	0,8%	0,4%	0,5%	1,0%
Nederlands Caribisch gebied	1,1%	0,9%	0,9%	1,3%
Suriname	0,5%	0,6%	0,5%	0,7%
Turkije	0,3%	0,2%	0,2%	0,3%
Overig	9,7%	8,4%	9,1%	9,6%
Onbekend geboorteland	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%
Delicttype uitgangsregistratie				
Vermogensmisdrijven	38,0%	61,1%	50,6%	32,9%
Vernieling/openbare orde	20,9%	16,9%	19,0%	23,0%
Geweldsmisdrijven	25,1%	8,1%	15,8%	29,2%
Misdrijven overig WvS	3,5%	2,9%	3,0%	0,4%
Verkeersmisdrijven	5,0%	1,8%	3,4%	5,7%
Drugsmisdrijven	3,0%	3,6%	3,4%	2,6%
(Vuur)wapenmisdrijven	3,0%	4,4%	3,5%	2,4%
Misdrijven overige wetten	1,5%	1,1%	1,2%	3,6%

^a Het aantal verdachten dat is ingezonden en het aantal verdachten dat niet is ingezonden telt op tot meer dan het totaal aantal verdachten, omdat personen zowel een ingezonden incident als een niet-ingezonden incident kunnen hebben in het afhandelingsjaar 2017.

Bron: BVI, OBJD

Tabel 3.4 Effectgrootten bij vergelijkingen samenstelling van jeugdige populaties (2017)*

Kenmerk	Verdachten vs. justitiabelen	Verdachten ingezonden OM vs. justitiabelen	Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet-ingezonden OM
Geslacht	0,001	0,000	0,024
Pleegleeftijd	0,091	0,026	0,195
Leeftijd afhandeling/inschrijving	0,118	0,030	0,213
Geboorteland	0,044	0,019	0,041
Delicttype	0,259	0,146	0,300

* Een effectgrootte van 0,1 is klein, 0,3 is middelgroot, 0,5 is groot. Effectgrootten groter dan 0,1 zijn dikgedrukt.

Noot: Er kan geen significantietoets worden uitgevoerd voor het verschil tussen de verdelingen in de (sub)populaties, omdat deze deels overlappen. Hierdoor is de aanname van statistische onafhankelijkheid niet geldig, terwijl in dit onderzoek geen één-op-één persoonskoppeling beschikbaar is om met deze afhankelijkheid rekening te houden. Voor de effectgrootten bij aanvullende vergelijkingen wordt verwezen naar tabel B4.2 in bijlage 4.

Bron: BVI, OBJD

3.2.3 Toevoegde waarde van politiedata

Het gebruik van politiedata voor het meten van recidive levert allereerst een gevoeliger recidivemaat op. Recidive wordt niet langer uitsluitend geteld aan de hand van nieuwe strafzaken die hebben geleid tot een veroordeling, maar ook delicten die in een eerder stadium door de politie zijn afgehandeld en niet zijn ingezonden aan het OM worden meegenomen. Hierdoor ontstaat een completer en genuanceerder beeld van recidive. Daarnaast maakt het gebruik van politiedata het mogelijk om de recidive van een bredere groep personen in beeld te brengen dan wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van justitiegegevens.

In het vervolg wordt eerst ingegaan op de unieke informatie over recidive die politiedata biedt. Vervolgens richten we ons op de personen die dankzij het gebruik van politiedata extra in beeld komen, waarbij we het recidivepatroon van deze specifieke groep nader analyseren.

Unieke informatie over recidive

Voor de totale jeugdige verdachtenpopulatie wordt de politie-incidentrecidive uitgesplitst naar het type politieafhandeling van het recidive-incident. Hierdoor wordt inzichtelijk welk deel van de recidive alleen in politiedata voorkomt en geheel buiten beeld blijft bij gebruik van uitsluitend justitiedata.

In figuur 3.8 is weergegeven uit welk type politie-afdoeningen de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten bestaat. De recidive van de verschillende typen is gestapeld weergegeven, waarbij elk vlak uitsluitend betrekking heeft op recidive-incidenten met die specifieke afdoening. De som van de recidive van de verschillende typen is gelijk aan de politie-incidentrecidive van de totale groep jeugdige verdachten, zoals weergegeven in figuur 3.6.

Uit de figuur blijkt dat in absolute zin slechts een klein deel (9,8 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten (die na vijf jaar 45,9% bedraagt) bestaat uit incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld en niet naar het OM zijn ingezonden. Echter, dit is relatief gezien meer dan een vijfde deel van de totale politie-incidentrecidive.

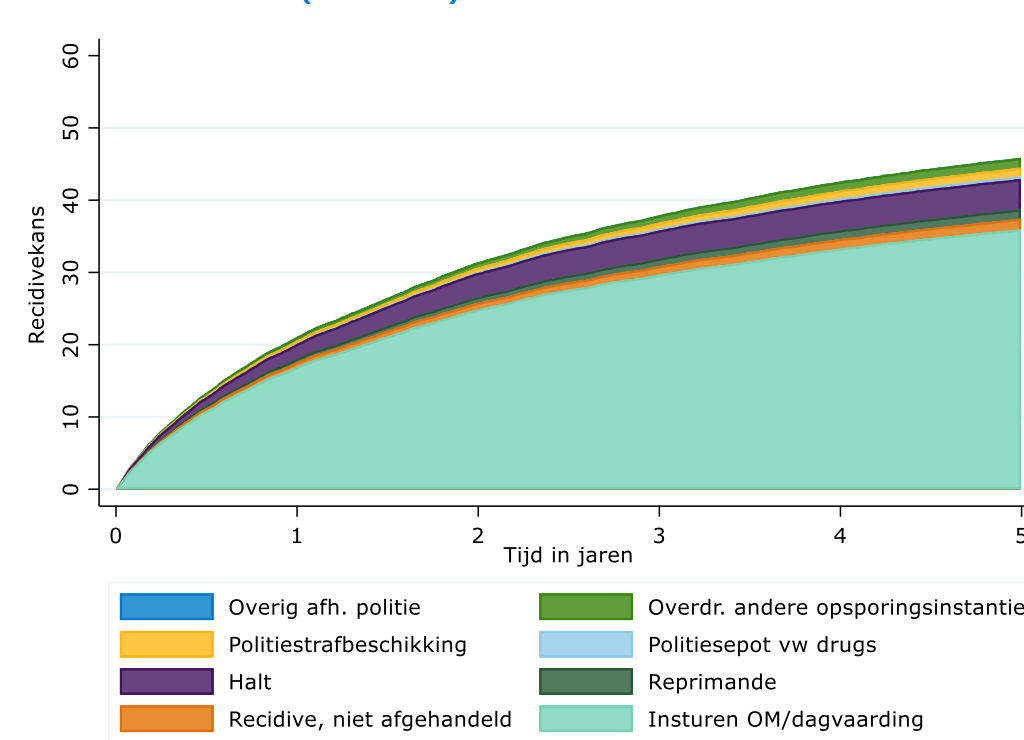
De vaakst voorkomende afdoeningen van niet-ingezonden recidive-incidenten van jeugdige verdachten zijn: Halt (4,1 procentpunt), overdracht aan een andere opsporingsinstantie (1,3%), reprimande (1,3%) en politiestrafbeschikking (1,2 procentpunt). Politiesepot vanwege bezit van een gebruikershoeveelheid drugs (0,4%) en overige afhandeling politie (0,03%) komen nauwelijks voor. Ten slotte was een klein deel van de recidive-incidenten van jeugdige verdachten uit 2017 ten tijde van het opvragen van de politiedata⁵⁷ nog in behandeling (1,5 procentpunt).

Het valt op dat Halt een groot gedeelte van de recidive van jeugdige verdachten uitmaakt (9,1%), aangezien deze interventie bedoeld is voor *first offenders*. Echter, Halt stelt in een van de vier voorwaarden voor oplegging van Halt dat de jongere maximaal één keer eerder bij Halt kan zijn geweest, mits het minimaal een jaar geleden is geweest (Ferwerda et al., 2006, p. 20). Een nadere analyse laat zien dat het in de meerderheid van de verdachten die een Halt-interventie voor hun *recidive*-incident krijgen personen zijn die eerder – vanwege het delict uit 2017 – ook al een Halt-interventie kregen (59%) of een reprimande (19%).

Samenvattend: Een vijfde deel (9,9 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten (45,9% na vijf jaar) betreft incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld, vooral via Halt, overdracht, reprimande en politiestrafbeschikking; een klein deel was nog in behandeling. Deze recidive-informatie wordt zichtbaar doordat politiedata is gebruikt in plaats van justitiedata.

⁵⁷ De politiedataset heeft als peildatum 24 mei 2023.

Figuur 3.8 Politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten (2017), uitgesplitst naar type politieafhandeling van het recidive-incident (N=17.500)

Bron: BVI

Unieke populatie

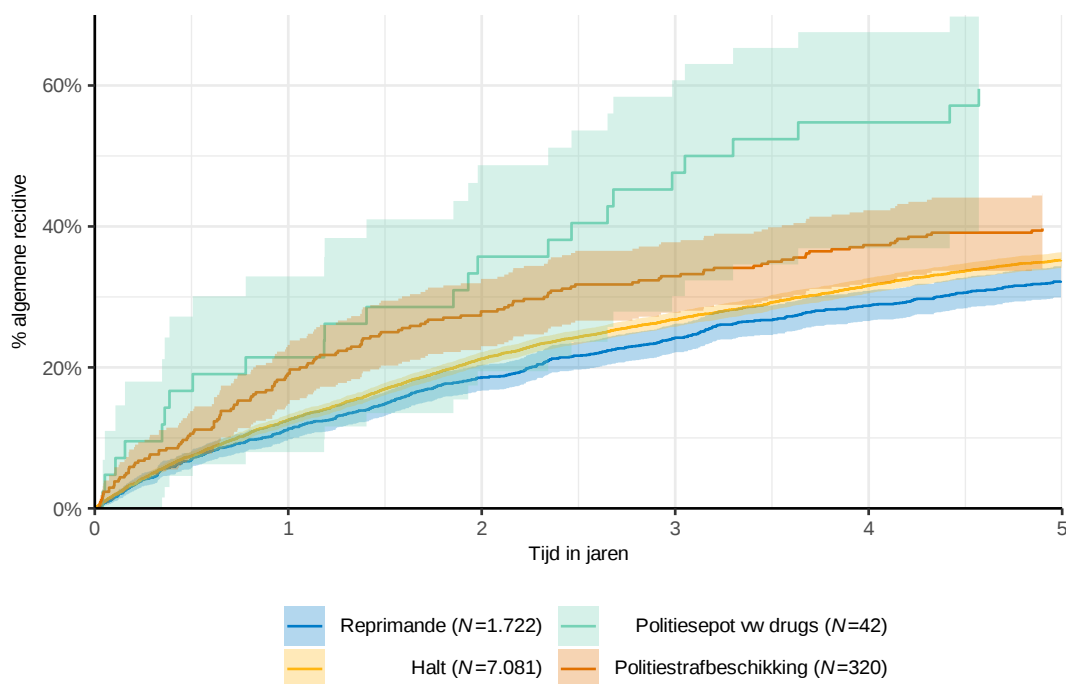
Figuur 3.9 toont de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten die niet zijn doorverwezen naar het OM, maar van wie het incident door de politie is afgehandeld; via een reprimande, Halt, politiesepot vanwege bezit van een gebruikershoeveelheid drugs of een politiestrafbeschikking.⁵⁸

Jeugdigen van wie het uitgangsincident met een reprimande werd afgehandeld, laten na vijf jaar de laagste recidive zien (32,3%), gevolgd door jeugdigen met een Halt-afdoening (35,2%). Jeugdige verdachten met een politiestrafbeschikking, vertonen het op één na hoogste recidivepercentage (39,6%). Net als bij volwassenen hebben jeugdigen die een politiesepot kregen vanwege het bezit van een gebruikershoeveelheid drugs, de hoogste recidive (58,8%). Ter vergelijking: in de totale verdachtenpopulatie (voor alle afdoeningen samen) bedraagt het recidivepercentage na vijf jaar ongeveer 46% (zie figuur 3.6).

Samenvattend: De politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten die niet zijn doorverwezen naar het OM is relatief laag, variërend van 32% (vijf jaar na een reprimande) tot 59% (na een politiesepot vanwege bezit van een gebruikershoeveelheid drugs), tegenover ongeveer 46% (politie-incident)recidive na vijf jaar in de totale jeugdige verdachtenpopulatie. (De recidive van) deze populatie wordt zichtbaar doordat politiedata is gebruikt in plaats van justitiedata.

⁵⁸ Overige politieafhandelingen ('overdracht aan een andere opsporingsinstantie', 'overige afhandeling politie' en 'nog in behandeling') worden buiten beschouwing gelaten, omdat ze inhoudelijk minder relevant zijn.

Figuur 3.9 Politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten met een niet-ingezonden incident (2017), uitgesplitst naar type politieafhandeling van het uitgangsincident (N=9.165)

Bron: BVI

3.3 Koppelmogelijkheden externe data aan politiedata

Politiedata bevatten beperkte achtergrondinformatie over verdachten en missen vaak gegevens over de uitvoering van sancties. Voor recidiveonderzoek is vaak aanvullende informatie nodig. Deze informatie is bijvoorbeeld essentieel voor het samenstellen van onderzoeksgroepen, het corrigeren van insluitingseffecten en het verklaren van recidivetrends. Echter, een vereiste voor het koppelen van aanvullende gegevens uit externe databronnen aan politiedata is dat identificatienummers goed zijn ingevuld.

In deze paragraaf analyseren we daarom de vullingsgraad van de identificatienummers die in de politiedata voorkomen, om zo de mogelijkheden voor gegevensverrijking te beoordelen.⁵⁹ We richten ons op vijf identificatienummers die in de BVI worden geregistreerd: het Basisregistratie Personen-nummer (BRP-nummer), het burgerservicenummer (BSN), het Centraal Register Vreemdelingen-nummer (CRV-nummer), het Strafrechtsketennummer (SKN) en het parketnummer.⁶⁰ Tabel 3.5 toont het percentage verdachten uit 2017 waarvoor elk van deze nummers is ingevuld,

⁵⁹ Momenteel wordt binnen het Programma Vernieuwend Registreren van de Nationale Politie een traject uitgevoerd waarbij diverse functioneel en/of technisch verouderde registratiesystemen worden geïntegreerd in één nieuw platform (Nationale Politie, z.d., p.3). Dit zorgt voor een rijkere en beter gestructureerde basisgegevensbron, die bovendien meer en verbeterde mogelijkheden biedt om gegevens te koppelen met informatiesystemen van ketenpartners buiten de politie. Hierdoor zullen de koppelmogelijkheden in de toekomst vermoedelijk sterk verbeteren.

⁶⁰ Hoewel het parketnummer strikt genomen een zaakidentificatienummer is, kan het tevens dienen voor de identificatie van personen.

hetzij door de politie zelf, hetzij – in het geval van het parketnummer – via koppeling met gegevens uit BOSZ.

BSN en BRP-nummer hebben een hoge en vrijwel gelijke vullingsgraad: bij 94% van de verdachten uit 2017 is het BSN ingevuld en van eveneens 94% het BRP-nummer. Voor 18% van de verdachten uit hetzelfde jaar is een vreemdelingennummer (CRV-nummer) geregistreerd. Van de verdachten zonder BSN en zonder BRP-nummer ($N=7.622$) heeft 84% een CRV-nummer.

Voor slechts 55% van de verdachten uit 2017 is het Strafrechtsketennummer (SKN) ingevuld. Dit is opvallend, aangezien het SKN een verplicht ketennummer is waarmee de identiteit van verdachten door alle fasen van de strafrechtketen wordt vastgesteld (JustId, z.d.). Het nummer wordt door de matchingsautoriteit van JustId toegekend of gecontroleerd op aanvraag van de politie. Verdere analyse laat zien dat het SKN vaker is ingevuld naarmate een verdachte meer eerdere incidenten had. Bovendien is het SKN bij verdachten die zijn doorgestuurd naar het OM ($N=113.380$) met 59% vaker ingevuld dan bij verdachten van wie het uitgangsincident door de politie zelf is afgehandeld (36%) (niet in tabel 3.5). Daarnaast varieert het percentage ontbrekende SKN's per politie-eenheid, geboorteland en delictsoort, maar er is geen eenduidig patroon te ontdekken. Kortom, er is geen sluitende verklaring gevonden voor het grootschalig ontbreken van SKN's onder verdachten uit 2017.

Tot slot is voor 70% van de verdachten uit 2017 een parketnummer geregistreerd. Het parketnummer wordt door het OM toegekend zodra een door de politie ingezonden incident wordt ingeschreven en in behandeling genomen. Het parketnummer wordt via BOSZ aan de BVI gekoppeld. Van de verdachten die zijn doorgestuurd naar het OM ($N=113.380$) heeft 83% een parketnummer; dit percentage is hoger voor jeugdige verdachten (95%) en lager voor volwassen verdachten (82%) (niet in tabel 3.5). Een belangrijke verklaring voor het relatief hoge aandeel ontbrekende parketnummers, met name bij volwassenen, is dat de CVOM – dat onder meer strafbeschikkingen voor zwaardere verkeersovertredingen afhandelt – in 2017 nog niet was aangesloten op BOSZ.⁶¹ Daardoor kon het parketnummer van CVOM-zaken niet via BOSZ aan de BVI worden gekoppeld. Van de volwassen verdachten van wie het uitgangsincident is ingezonden, maar *niet* door de CVOM is afgehandeld ($N=86.208$), heeft 97% wel een parketnummer (niet in tabel 3.5).

⁶¹ De CVOM is in 2021 gefaseerd aangesloten op BOSZ. Het hoge aandeel ontbrekende parketnummers is een momentopname; in recente jaren (vanaf 2021) is voor bijna allee volwassen verdachten die zijn doorgestuurd naar het OM een parketnummer bekend. Zo zou in 2024 het percentage incidenten met een parketnummer 95% zijn (Van Wijk, 2 februari 2025, persoonlijke communicatie).

Tabel 3.5 Vullingsgraad identificatienummers van verdachten uit 2017 (N=135.002) in politiedata

Identificatienummer	%
BRP-nummer	94,3
BSN	94,3
CRV-nummer	18,0
waarvan CRV-nummer van persoon zonder BRP-nummer en BSN	83,6 ^a
SKN	55,5
Parketnummer,	69,5
waarvan parketnummer van ingezonden incident	82,7 ^b
Enig identificatienummer	99,4

a Percentage berekend als aandeel van het totale aantal personen (met een afgehandeld misdrijfincident in 2017) zonder BRP-nummer en BSN (N=7.622).

b Percentage berekend als aandeel van het totale aantal personen met een ingezonden misdrijfincident in 2017 (N=113.380).

Noot: Tenzij anders vermeld zijn de percentages in de kolom '%' berekend als aandeel van het totaal aantal personen met een afgehandeld misdrijfincident in 2017 (N=135.002).

Bron: BVI

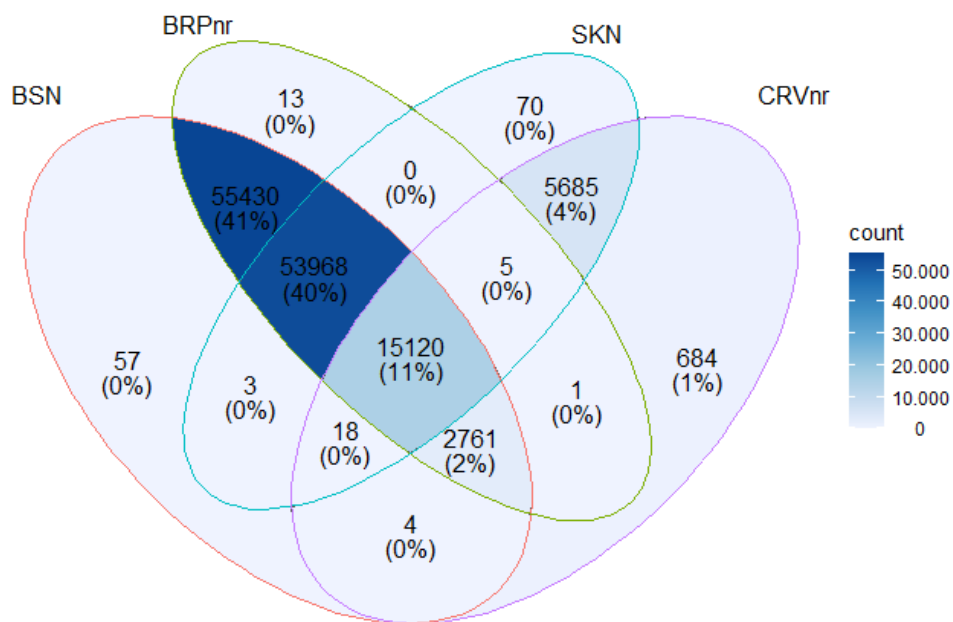
Om inzicht te krijgen in de overlap tussen de aanwezige identificatienummers, is een Venn-diagram opgesteld (zie figuur 3.10). Dit diagram betreft personen (N=133.819) van wie ten minste één persoonsidentificatienummer (BRP-nummer, BSN, SKN en/of CRV-nummer) in de BVI is geregistreerd.

Uit de figuur blijkt dat bijna iedereen met een BSN ook een BRP-nummer heeft, en omgekeerd. Van de personen die geen van beide nummers hebben, beschikt een groot deel over een CRV-nummer of een SKN. Daarnaast wordt duidelijk dat personen met een CRV-nummer vrijwel altijd ook een SKN hebben.

Van 94,4% van de personen met een afgehandeld misdrijfincident in 2017 is een BRP-nummer en/of BSN vastgelegd in de BVI. In totaal beschikt 99,1% over ten minste één persoonsidentificatienummer (BRP-nummer, BSN, SKN en/of CRV-nummer). Wanneer ook het parketnummer wordt meegeteld, geldt dat bij 99,4% van de personen ten minste één identificatienummer in de BVI is geregistreerd. Slechts 0,6% van de totale verdachtenpopulatie heeft geen enkel identificatienummer waarmee aanvullende gegevens kunnen worden gekoppeld.

Voor onderzoeksdoeleinden is dit lage percentage ontbrekende identificatienummers doorgaans voldoende om betrouwbare recidivemetingen uit te voeren, tenzij het onderzoek zich richt op een specifieke groep die sterk overlapt met verdachten zonder identificatienummers. Daarbij moet worden opgemerkt dat onderzoekers niet altijd over al deze identificatienummers zullen beschikken om een koppeling met de BVI tot stand te kunnen brengen.

Figuur 3.10 Beschikbaarheid van persoonsidentificatienummers in de BVI

Noot: De percentages in het Venn-diagram zijn berekend als aandeel van het totaal aantal personen met een afgehandeld misdrijfincident in 2017 van wie ten minste één persoonsidentificatienummer in de BVI is geregistreerd ($N=133.819$). Van het totale aantal personen met een afgehandeld misdrijfincident in 2017 ($N=135.002$) heeft 0,6% geen enkel persoonsidentificatienummer.

Bron: BVI

Samenvattend: politiedata kunnen goed worden verrijkt op basis van BSN en/of BRP-nummer, maar dit geldt vooral voor ingezetenen.⁶² Aanvullende informatie over niet-ingezetenen kan meestal niet op deze manier worden gekoppeld. Voor deze groep is koppeling op basis van het CRV-nummer of SKN mogelijk, dat vaak beschikbaar is. Ook het parketnummer kan gebruikt worden voor verrijking, maar uitsluitend voor incidenten die zijn ingezonden aan het OM; informatie over verdachten die niet zijn doorgestuurd naar het OM kan zo niet worden gekoppeld.

Van ruim 99% van de personen met een afgehandeld misdrijfincident in 2017 is ten minste één identificatienummer in de BVI is geregistreerd waarmee aanvullende gegevens kunnen worden gekoppeld. Dit is doorgaans voldoende om betrouwbare recidivemetingen uit te voeren.

⁶² Personen die in Nederland wonen en staan ingeschreven in de BRP.

4 Conclusie

In dit onderzoek is een methodiek ontwikkeld voor het gebruik van politiedata over incidenten in recidiveonderzoek. Daarbij is onderzocht welke meerwaarde deze aanpak kan bieden ten opzichte van de standaardmethodiek voor het meten van recidive op basis van justitiedata over (nieuwe) strafzaken. Verwacht werd dat deze meerwaarde vooral tot uiting zou komen in een gevoeliger uitkomstmaat, inzicht in de recidive groepen delinquenten die buiten het zicht van justitie blijven, en de beschikbaarheid van aanvullende (achtergrond)kenmerken van delicten en personen. Deze kenmerken kunnen worden gebruikt voor het selecteren van beleidsmatig en wetenschappelijk relevante onderzoeksgroepen en voor het in kaart brengen van het recidivebeeld van specifieke subgroepen.

De ontwikkelde methodiek voor het berekenen van politie-incidentrecidive is zo veel mogelijk afgestemd op de WODC-methodiek voor het berekenen van strafzaakrecidive op basis van justitiedata (Blom et al., 2025). Daarnaast sluit deze methodiek aan bij een internationaal gehanteerde definitie van recidive op basis van politiedata, namelijk de zogenoemde *proven reoffending* (zie bijvoorbeeld Ministry of Justice, 2016). Bij deze definitie worden uitsluitend delicten meegeteld waarvan vaststaat dat de verdachte deze daadwerkelijk heeft gepleegd. Deze politierecidivemethodiek maakt het mogelijk om politie-incidentrecidive op gestandaardiseerde wijze te berekenen en de uitkomsten te vergelijken met de gebruikelijke strafzaakrecidive.

Gebruikmakend van gegevens uit de BVI van de politie, is de politie-incidentrecidive in kaart gebracht van alle natuurlijke personen die in 2017 als verdachte betrokken waren bij een door de politie afgehandeld misdrijfincident. De hoogte van deze politie-incidentrecidive is vergeleken met de strafzaakrecidive van alle justitiabelen (natuurlijke personen) met een in 2017 afgedane misdrijfstrafzaak.

Verschillen in de mate van recidive tussen methodieken kunnen zowel worden veroorzaakt door variaties in de samenstelling of selectie van de onderzoeksgroep, als in de selectie van delicten die geteld (kunnen) worden als recidive. We hebben onderzocht welke mogelijke verklaringen er zijn voor verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive, door de politiedata te beperken tot incidenten die zijn ingezonden aan het OM en door de strafzaken die zijn aangeleverd door een van de BOD'en of de KMar uit te sluiten in de justitiedata. Ook is ingegaan op de mogelijke invloed van het niet volledig kunnen verwijderen van incidenten uit de politiedata die niet tot een veroordeling hebben geleid. Vervolgens zijn de achtergrondkenmerken van personen die voorkwamen in de incident- en strafzaakregistraties van 2017 vergeleken, om te onderzoeken of de groepssamenstelling van verdachten en justitiabelen een deel van de verschillen in recidive kon verklaren. Daarnaast is de toegevoegde waarde van politiedata belicht, met name in het zichtbaar maken van populaties en vormen van recidive die met justitiedata volledig buiten beeld blijven. Ten slotte, met het oog op toekomstig gebruik van politiegegevens voor recidiveonderzoek, zijn de koppelmogelijkheden van externe data aan politiedata onderzocht.

4.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Vraag 1: Hoe verhoudt politie-incidentrecidive zich tot strafzaakrecidive?

Volwassenen

Het aantal volwassen verdachten ($N=117.484$) is 6% hoger (circa 7.000 personen) dan het aantal volwassen justitiabelen ($N=110.558$) in 2017. Het recidivebeeld van de volwassen verdachten op basis van politie-incidentdata lijkt sterk op dat van de volwassen justitiabelen op basis van strafzaakdata, alleen het niveau van politie-incidentrecidive ligt (o.a. door het includeren van incidenten die niet aan het OM zijn ingezonden, maar door de politie zelf zijn afgehandeld) over een periode van vijf jaar structureel hoger dan de strafzaakrecidive, met een verschil van maximaal 3,7 procentpunt. Na vijf jaar is de politie-incidentrecidive 40,2% en de strafzaakrecidive 36,5%. Dit vertegenwoordigt een relatief verschil in recidive van 10% na vijf jaar.

Jeugdigen

Het aantal jeugdige verdachten ($N=17.500$) is bijna twee keer zo groot als het aantal jeugdige justitiabelen ($N=8.955$). Dit is te verwachten, aangezien er bij jeugdigen vaak wordt ingezet op buiten-justitiële afhandelingen: veel jongeren krijgen een Halt-interventie voor hun delict, terwijl deze niet zichtbaar zijn in de justitiedata.

Het includeren van incidenten die niet aan het OM zijn ingezonden, maar door de politie zelf zijn afgehandeld, leidt echter niet – net als bij volwassenen – tot een hogere politie-incidentrecidive. De politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten na vijf jaar is juist *lager* dan de strafzaakrecidive van jeugdige justitiabelen. In het eerste jaar na afhandeling van het (index)incident is de politie-incidentrecidive 0,7 procentpunt hoger dan de strafzaakrecidive. In de vier daaropvolgende jaren is de politie-incidentrecidive juist lager dan de strafzaakrecidive, en lopen de recidivecijfers steeds verder uiteen, met een verschil van 5,3 procentpunt na vijf jaar. Na vijf jaar is de strafzaakrecidive 51,2% en de politie-incidentrecidive 45,9%. Dit vertegenwoordigt een relatief verschil in recidive van 10% na vijf jaar.

Vraag 2: In hoeverre zijn verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive te verklaren door selecties in delicten en/of personen?

Verschillen in recidive kunnen zowel worden veroorzaakt door de selectie van delicten die geteld (kunnen) worden als recidive, als door variaties in de samenstelling van de onderzoeksgroepen. We vergelijken de politie-incidentrecidive van alleen ingezonden delicten met de strafzaakrecidive, zowel met als zonder strafzaken behandeld door bijzondere opsporingsdiensten en de Koninklijke Marechaussee. Ook vergelijken we de achtergrond- en delictkenmerken van de groepen om te onderzoeken of instroomverschillen de recidiveverschillen kunnen verklaren.

Volwassenen

Het aantal volwassen verdachten op basis van politiedata is ongeveer 6% hoger dan het aantal volwassen justitiabelen op basis van justitiedata. Wanneer we de politiegegevens beperken tot alleen ingezonden incidenten, neemt het aantal volwassen verdachten sterk af, waardoor het aantal personen in de politiedata lager uitvalt dan in de justitiedata. Dit komt doordat niet alle incidenten die door de politie zijn geregistreerd, uiteindelijk leiden tot een strafzaak. Het vervolgens uitsluiten van strafzaken die zijn behandeld door bijzondere opsporingsdiensten of de Koninklijke Marechaussee verlaagt het aantal justitiabelen, waarna het aantal personen in beide datasets vrijwel gelijk is. Dit suggereert dat de verschillen in het aantal volwassen personen in beide datasets vrijwel volledig te verklaren zijn door de selectie van delicten die in de datasets worden geregistreerd en die voor het onderzoek in aanmerking komen.

De politie-incidentrecidive van volwassen verdachten ligt over een periode van vijf jaar structureel hoger dan de strafzaakrecidive, met een verschil van maximaal 3,7 procentpunt. Na vijf jaar is de politie-incidentrecidive 40,2%, terwijl de strafzaakrecidive 36,5% bedraagt. Dit verschil wordt groter wanneer de politiedataset wordt beperkt tot alleen ingezonden incidenten, wat lijkt te suggereren dat de bredere selectie van niet-ingezonden incidenten in de politiedata *niet* de oorzaak is van de hogere politie-incidentrecidive. Wanneer strafzaken die zijn behandeld door bijzondere opsporingsdiensten of de Koninklijke Marechaussee uit de justitiedata worden verwijderd, vermindert het verschil in recidive tussen de twee groepen, waarbij het verschil na vijf jaar afneemt tot 3 procentpunt. Dit wijst erop dat de afwezigheid van deze incidenten in de politiedata (omdat de BOD en de KMar hun eigen registratiesystemen gebruiken) een deel van de hogere politie-incidentrecidive kan verklaren.

Verder kan het hogere politierecidiveniveau mogelijk (deels) worden verklaard doordat sommige technisch geseponeerde incidenten (voornamelijk incidenten afgehandeld door de CVOM) of incidenten die anderszins niet tot een veroordeling hebben geleid, niet uit de politiedata konden worden verwijderd. Hierdoor blijven incidenten die om technische redenen zijn geseponeerd of die niet tot een veroordeling hebben geleid, deels in de politiedata aanwezig, wat het recidiveniveau in de politiedata mogelijk verhoogt in vergelijking met de strafzaakrecidive. De precieze omvang en richting van dit effect zijn echter onbekend. Verder onderzoek is nodig om hier meer inzicht in te krijgen, waarbij een 1-op-1-koppeling tussen politie- en justitiedata essentieel is om de daadwerkelijke impact van ten onrechte meegetelde, niet-bewezen incidenten op de recidivecijfers vast te stellen.

Tot slot blijkt uit een vergelijking van de persoons- en delictkenmerken van de groepen dat de groep volwassen verdachten niet relevant verschilt van de groep volwassen justitiabelen. Hoewel de subgroepen die alleen in de politiedata voorkomen (verdachten van een niet-ingezonden incident) en de subgroepen die alleen in de justitiedata voorkomen (justitiabelen met een strafzaak die is afgehandeld door een BOD of de KMar) iets in samenstelling verschillen, verklaart deze afwijkende samenstelling niet het verschil tussen politie- en justitierecidive. Vanwege de beperkte omvang van deze unieke subgroepen is hun invloed op de recidive binnen de totale volwassen populatie verwaarloosbaar.

Behalve systematisch te onderzoeken waar de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive vandaan komen, heeft de huidige studie ook een beeld geschetst van de unieke informatie over recidive die met politiedata kan worden verkregen. Voor volwassenen geldt dat slechts een klein deel (3,1 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive (40,2% na 5 jaar) betrekking heeft op incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld (voornamelijk met een politiestrafbeschikking, overdracht of reprimande) en dus uniek zijn voor politiedata.

Ook is gekeken naar het recidivebeeld van groepen die enkel met behulp van politiedata in beeld komen, namelijk verdachten van wie het incident door de politie is afgehandeld ($N=12.154$), met een politiestrafbeschikking, reprimande of politiesepot vanwege drugs. Deze groepen lijken qua recidiveniveau sterk op elkaar (rond de 30% binnen 5 jaar), maar dit niveau is wel lager dan het recidiveniveau in de totale verdachtengroep (40% binnen 5 jaar), die naast verdachten van wie het incident door de politie is afgehandeld, ook uit verdachten van wie het incident is ingezonden aan het OM bestaat.

Jeugdigen

Het aantal jeugdige verdachten op basis van politiedata is bijna twee keer zo groot als het aantal justitiabelen op basis van justitiedata. Wanneer we de politiegegevens beperken tot alleen ingezonden incidenten, is het aantal jeugdige verdachten nagenoeg gelijk aan het aantal jeugdige justitiabelen. Dit komt doordat een aanzienlijk deel van de incidenten buiten-justitieel wordt afgehandeld door middel van een Halt-afdoening, politiestrafbeschikking of reprimande en niet leidt tot een strafzaak. Dit suggereert dat de verschillen in het aantal jeugdige personen in beide datasets vrijwel volledig te verklaren zijn door de selectie van delicten die in de datasets worden geregistreerd en die voor het onderzoek in aanmerking komen.

Met uitzondering van het eerste jaar ligt de politie-incidentrecidive van jeugdige verdachten over een periode van vijf jaar structureel lager dan de strafzaakrecidive, met een verschil van maximaal 5,3 procentpunt. Na vijf jaar is de politie-incidentrecidive 45,9%, terwijl de strafzaakrecidive 51,2% bedraagt. Wanneer de politiedataset wordt beperkt tot alleen ingezonden incidenten, wordt dit verschil echter groter en ligt de politie-incidentrecidive (van ingezonden incidenten) consequent hoger dan de strafzaakrecidive. Dit suggereert dat de bredere selectie van niet-ingezonden incidenten in de politiedata bij jeugdigen niet de verklaring biedt voor de verschillen tussen politie-incident- en strafzaakrecidive.

Wel kan het hogere politierecidiveniveau van jeugdigen, net als bij volwassenen, mogelijk (deels) worden verklaard doordat incidenten die naar het OM ingezonden en vervolgens zijn gedagvaard *niet* tot een veroordeling hebben geleid, niet uit de politiedata konden worden verwijderd. Hierdoor blijven incidenten die om technische redenen zijn geseponeerd of die niet tot een veroordeling hebben geleid, deels in de politiedata aanwezig, wat het recidiveniveau in de politiedata mogelijk verhoogt in vergelijking met de strafzaakrecidive. De precieze omvang en richting van dit effect zijn echter onbekend. Verder onderzoek is nodig om hier meer inzicht in te krijgen, waarbij een 1-op-1-koppeling tussen politie- en justitiedata essentieel is om de daadwerkelijke impact van ten onrechte meegetelde, niet-bewezen incidenten op de recidivecijfers vast te stellen.

Tot slot laat een vergelijking van de persoons- en delictkenmerken van de groepen duidelijke verschillen tussen de groep jeugdige verdachten en justitiabelen. Zo waren verdachten in de politiedata in verhouding met jeugdige justitiabelen minder vaak man, waren ze jonger en waren ze minder vaak verdacht van een geweldsmisdrijf of een vernieling en iets vaker verdacht van een (vuur)wapenmisdrijf. Dit bevestigt dat vooral het ernstigste deel van de opgespoorde misdrijven gepleegd door jeugdigen daadwerkelijk justitieel vervolgd wordt en biedt een potentiële verklaring voor het verschil in recidive tussen politie-incident- en strafzaakrecidive.

Behalve systematisch te onderzoeken waar de verschillen tussen politie-incidentrecidive en strafzaakrecidive vandaan komen, heeft de huidige studie ook een beeld geschetst van de unieke informatie over recidive die met politiedata kan worden verkregen. Voor jeugdigen geldt dat een vijfde deel (9,9 procentpunt) van de totale politie-incidentrecidive (45,9% na 5 jaar) betrekking heeft op incidenten die door de politie zelf zijn afgehandeld (voornamelijk met een Halt-afdoening, overdracht, reprimande of politiestrafbeschikking) en dus uniek zijn voor politiedata.

Ook is gekeken naar het recidivebeeld van groepen die enkel met behulp van politiedata in beeld komen, namelijk verdachten van wie het (uitgangs)incident door

de politie is afgehandeld ($N=9.165$), met een Halt-afdoening, reprimande, politiestrafbeschikking of politieseptot vanwege drugs. Deze groepen varieerden sterk qua recidiveniveau, waarbij de recidive na een reprimande het laagst was (32,3% binnen 5 jaar) en – net als bij volwassenen – de recidive na een politieseptot vanwege drugs het hoogste was (58,8% binnen 5 jaar). Het recidiveniveau in de totale verdachtengroep (45,9% binnen 5 jaar), die naast verdachten van wie het incident door de politie is afgehandeld, ook uit verdachten van wie het incident is ingezonden aan het OM bestaat, ligt hier tussenin.

Vraag 3: In hoeverre kunnen externe data worden gekoppeld aan de politiedata?

De vullingsgraad van de identificatienummers die in de BVI worden bijgehouden, lijkt voldoende voor het op *persoonsniveau* koppelen van aanvullende gegevens uit externe data. Voor 94,3% van de verdachten is het BSN vastgelegd in de politiedata. Wanneer we naast het BSN, ook kijken naar de beschikbaarheid van een SKN, BRP-nummer of parketnummer in de politiedata, blijkt voor 99,2% van de verdachten een identificatienummer aanwezig te zijn waarmee koppeling van externe gegevens op persoonsniveau mogelijk wordt; aangevuld met het CRV-nummer komt dit percentage 99,4%. Dit is voor wetenschappelijk (beleids)onderzoek een hoog en bruikbaar percentage.

De koppeling van externe data op zaakniveau, op basis van het parketnummer, lijkt op het eerste gezicht minder geschikt, omdat van alle incidenten die zijn ingezonden naar het OM, slechts in 83% van de gevallen een parketnummer bekend is. Het ontbreken van parketnummers komt veruit het vaakst voor bij volwassenen: bij 18% van de ingezonden incidenten van volwassen verdachten is geen parketnummer vastgelegd, terwijl bij ingezonden incidenten van jeugdige verdachten 5% geen parketnummer bevat. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het bij volwassenen voornamelijk gaat om incidenten die door de CVOM zijn afgehandeld. Omdat de CVOM in 2017 – het jaar waarop de gegevensselectie voor het huidige onderzoek betrekking heeft – nog niet was aangesloten op BOSZ (het systeem waaruit OM-afdoeningeninformatie, waaronder parketnummer, aan politiedata is gekoppeld) is voor iets minder dan een vijfde van de incidenten van volwassen verdachten geen parketnummer beschikbaar, waarmee koppeling van externe gegevens op zaakniveau onmogelijk wordt. Aangezien het CVOM (en andere landelijke onderdelen van het OM) sinds 2021 zijn aangesloten op BOSZ, wordt verwacht dat de vullingsgraad van de identificatienummers die in de BVI worden bijgehouden in recentere jaren (2021 en later) wel voldoende zal zijn voor het op *zaakniveau* koppelen van aanvullende gegevens uit externe data.

De nog resterende naar het OM ingezonden registraties zonder parketnummer kunnen voor een onbekend deel (van de registraties voor 2019) het gevolg zijn van niet-geregistreerde sepotbeslissingen aan de kant van het OM. Ook al is het OM sinds 2018 verplicht is om alle technische sepot te registreren omdat deze in de Justitiële Documentatie terecht moeten komen (Parket-Generaal, 2018, p. 18), dit gebeurt pas daadwerkelijk vanaf 2019 (OM, 2020, p. 24).

4.2 Meerwaarde, beperkingen en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

De resultaten van dit onderzoek suggereren dat het, met name bij jeugdigen, waardevol kan zijn om recidive te meten op basis van politiedata. Door politiedata te gebruiken, wordt een grote groep jeugdige verdachten en hun (recidive)delicten

zichtbaar die bij uitsluitend gebruik van justitiedata buiten beeld blijft. Het betreft een relatief lichte groep qua delict- en persoonskenmerken, wat ook tot uitdrukking komt in hun relatief lage recidivecijfers. Vergeleken met jeugdige verdachten die wel worden doorgestuurd naar het OM gaat het om een groep relatief jonge delictplegers die in meer dan 60% van de gevallen wegens een vermogensdelict met de politie in aanraking komt. Vaak worden zij door de politie doorverwezen naar Halt, waardoor zij buiten het justitiële systeem blijven. Het gebruik van politiedata maakt het mogelijk het begin van criminele carrières van jeugdigen in een vroeger stadium in beeld te brengen.

Bij volwassenen zien we dit patroon niet terug. De groep volwassen verdachten die niet in het justitiële systeem terechtkomt, is relatief klein en qua delict- en persoonskenmerken eveneens licht, maar hun recidivecijfers zijn niet opvallend laag. Het includeren van deze groep leidt dan ook niet tot een wezenlijk ander recidivebeeld dan wanneer uitsluitend justitiedata worden gebruikt. Wel maken de politiedata ook bij volwassenen het mogelijk om de start van de criminele carrière in een vroeger stadium te meten.

Naast deze verschillen in zicht op recidive biedt het gebruik van politiedata nog enkele aanvullende voordelen. Politiedata bevatten namelijk ook achtergrondkenmerken die in justitiedata ontbreken. Zo is in politiedata het tijdstip waarop delicten zijn gepleegd vastgelegd, wat meer inzicht geeft in de omstandigheden waaronder delicten plaatsvinden. Daarnaast maken politiedata een delictclassificatie mogelijk, die beter aansluit bij maatschappelijk relevante categorieën, bijvoorbeeld een fijnmaziger onderscheid binnen vermogens- en geweldsdelicten. Verder zijn politiedata 'incidentgeoriënteerd', wat betekent dat meerdere verdachten aan één incident kunnen worden gekoppeld. Hierdoor kan ook een beeld van 'medeplegen' worden verkregen. Dit biedt de mogelijkheid om, naast individuele kenmerken, ook groepskenmerken te analyseren, bijvoorbeeld het aantal (mede)plegers en de gemiddelde leeftijd van de verdachtengroep. Dit vormt een interessant criminologisch perspectief, dat waardevolle (kwantitatieve) inzichten kan opleveren in risicofactoren en verklaringen voor recidivegedrag.

4.2.1 *Een Nederlandse versie van proven reoffending?*

In dit onderzoek is een basis gelegd voor een methodiek om op basis van politiegegevens bewezen herhaald daderschap (*proven reoffending*) te meten. Het onderzoek heeft echter aangetoond dat de politie-incidentdata, tenminste in 2017, niet in alle gevallen de benodigde informatie bevatten om deze methodiek volledig betrouwbaar toe te passen.

Het ontbreken van informatie over rechterlijke beslissingen in politiedata maakte het in de huidige studie onmogelijk om incidenten te identificeren en uit te sluiten die, na inzending en dagvaarding, resulteerden in vrijspraak of die anderszins niet tot een veroordeling hebben geleid. Bij strafzaken betreft dit ongeveer 3-6%. Daarnaast was het voor iets minder dan één op de vijf volwassen verdachten niet mogelijk om ingezonden incidenten die om technische redenen door het OM zijn geseponeerd – dit betreft ongeveer 9-24% van de strafzaken – te identificeren en uit te sluiten (bij jeugdige verdachten is dit probleem verwaarloosbaar). Dit betekent dat het aantal politie-incidenten dat in de huidige studie als bewezen recidive is geteld voor volwassen verdachten vertekend is. Het betreft hierbij een bovengrens, en het is waarschijnlijk dat het daadwerkelijke aantal incidenten waarbij schuld is vastgesteld, is

overschat. Het is onduidelijk welk effect dit heeft op het recidivebeeld, aangezien het meetellen van incidenten waarbij geen schuld is vastgesteld, zowel tot overschatting als tot onderschatting kan leiden. Enerzijds, als 'onschuldigen' een groep zijn met een relatief lage recidivekans, zou het ten onrechte meetellen van deze groep kunnen leiden tot een onderschatting van de recidive. Anderzijds kan het meetellen van extra recidive-incidenten (die niet tot een veroordeling hebben geleid), juist leiden tot een overschatting van de recidive.

Om de in deze studie ontwikkelde methodiek voor het meten van bewezen recidive betrouwbaar toe te passen, bevelen wij aan om een *methodologische vervolgstudie* uit te voeren waarbij meerdere cohorten van verdachten 1-op-1 worden gekoppeld aan justitiedata. Op deze manier kan meer inzicht worden verkregen in het aantal incidenten dat in de huidige studie ten onrechte als bewezen recidive is meegeteld, en kan worden gezocht naar manieren om dit in toekomstig onderzoek te voorkomen. Bij het uitvoeren van een dergelijke studie dient aandacht te worden besteed aan ontwikkelingen over de tijd, aangezien er indicaties zijn dat de compleetheid van de politie-incidentregistratie sinds het onderzoek in 2017 sterk is verbeterd. Tevens dient onderzocht te worden of en hoe informatie over rechterlijke beslissingen uit andere informatiesystemen van het OM kan worden gekoppeld aan politiedata. Dit is relevant omdat we hebben vastgesteld dat deze informatie ontbreekt in politiedata, maar er indicaties zijn dat deze wel beschikbaar is in andere bronnen en bovendien mogelijk aan politiedata gekoppeld kan worden.

Dergelijk onderzoek biedt meer inzicht in de kwaliteit van de data in het algemeen, en in de relatie en overlap tussen politie- en justitieregistraties.

4.2.2 *Van recidive-incidentie naar recidivefrequentie*

In deze studie is een methodiek ontwikkeld waarmee de *incidentie* van politie-incidentrecidive kan worden vastgesteld. Dat wil zeggen dat wordt onderzocht of en binnen welke periode iemand opnieuw door de politie als verdachte van een incident wordt geregistreerd. Het is aan te bevelen om in de toekomst te verkennen of het mogelijk is niet alleen de incidentie, maar ook de *frequentie* van politie-incidentrecidive – gecorrigeerd voor detentie – te meten.

De politie-incidentrecidivefrequentie is voor statistische informatie en voor wetenschappelijk (beleids)onderzoek interessant, omdat deze dichter ligt bij het aantal gepleegde delicten van personen dan de meer juridische abstractie van de strafzaakrecidivefrequentie, waarbij meerdere criminele gedragingen vaak tot één strafzaak worden samengevoegd.

Voor de vergelijkbaarheid tussen personen moet er rekening worden gehouden met incapacitatie-effecten als gevolg van detentie. Om dit te kunnen doen, zou een koppeling met insluitingsgegevens van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) kunnen worden gelegd, zoals reeds gebeurt bij de standaardrecidivemetingen van het WODC op basis van justitiedata (zie Blom et al., 2025, p. 73). Een dergelijke uitbreiding zou potentieel een gevoeliger uitkomstmaat kunnen opleveren voor onderzoek naar de effectiviteit van justitiële interventies.

4.2.3 *Verdachten in beeld?*

Dit onderzoek beperkt zich tot de selectie van incidenten die zijn gekoppeld aan één (of meerdere) verdachte(n). Dit betekent dat incidenten waarbij personen niet als 'verdachte', maar als 'betrokkene' zijn geregistreerd, buiten beeld blijven. Betrokkenen kunnen in verschillende rollen bij een incident betrokken zijn: als slachtoffer, omstander, melder, getuige, maar ook als (vermoedelijke) dader. Het niet meenemen van deze betrokkenen betekent dat ook een onbekend aantal verdachten niet wordt meegeteld, omdat zij niet als zodanig in de gegevens geïdentificeerd konden worden.

Op basis van de door de politie vastgelegde *gestructureerde gegevens* die voor dit onderzoek zijn gebruikt, kan binnen de groep betrokkenen geen volledig en betrouwbaar onderscheid worden gemaakt tussen (vermoedelijke) daders en personen die op andere wijze bij een incident betrokken zijn, bijvoorbeeld als slachtoffer, getuige of melder van een incident.

De informatie die nodig is om een dergelijk onderscheid *wel* te kunnen maken is mogelijk te vinden in *ongestructureerde tekstgegevens* die de politie bijhoudt bij incidenten, in de vorm van aangiften en meldingen. Wij bevelen aan om in een haalbaarheidsonderzoek te verkennen in hoeverre deze gegevens hiervoor geschikt zijn.

Met behulp van geavanceerde *natural language processing* zoals *large language models* (LLM's, zie bijvoorbeeld Naveed et al., 2023) zouden verdachten die in de politiedata als 'betrokkene' aan een incident zijn gekoppeld, mogelijk alsnog kunnen worden geïdentificeerd op basis van ongestructureerde tekstinformatie. LLM's zijn in staat om taal op een meer genuanceerde manier te analyseren, rekening houdend met grammaticale structuur en de betekenis van woorden in hun context. Hierdoor kunnen zij sleutelentiteiten (zoals personen en locaties) herkennen (*named entity recognition*) en relaties tussen entiteiten afleiden (*relationship extraction*), bijvoorbeeld de relatie tussen dader en slachtoffer.

4.2.4 *Delictinformatie in politiedata*

In justitiedata wordt delictinformatie vastgelegd op het niveau van overtreden wetsartikelen, terwijl in politiedata delictinformatie wordt gecategoriseerd in termen van maatschappelijk relevante categorieën. Enerzijds maakt deze manier van categoriseren het mogelijk om wetenschappelijk beleidsonderzoek beter aan te laten sluiten op groepen personen en delicten die maatschappelijk van belang zijn. Echter, ook deze categorisering laat bepaalde maatschappelijk relevante categorieën onbenoemd. Zo worden bijvoorbeeld kindermishandeling en huiselijk geweld soms geregistreerd onder de bredere categorie 'gewelddelicten', waardoor deze specifieke vormen van geweld niet volledig in beeld gebracht kunnen worden.

Ook hier geldt dat de informatie die nodig is om een dergelijk onderscheid *wel* te kunnen maken, mogelijk aanwezig is in de ongestructureerde tekstgegevens die de politie bijhoudt. Wij bevelen aan om in een haalbaarheidsonderzoek, gebruikmakend van LLM's, te verkennen in hoeverre deze gegevens hiervoor geschikt zijn.

Anderzijds heeft het ontbreken van delictinformatie op het niveau van wetsartikelen in politiedata tot gevolg dat de *ernst* van delicten lastig is vast te stellen met politiedata. De incidentregistraties bevatten geen informatie over door de rechter opgelegde

straffen, en het toepassen van een gewogen maximale strafdreiging per maatschappelijke klasse (zoals geregistreerd door de politie; zie Ruiter, 2025) doet geen recht aan de variatie in de ernst van delicten binnen een maatschappelijke klasse.

4.3 Tot slot

Gestructureerde gegevens uit politieregistraties lijken vooral voor jeugdigen een waardevolle aanvulling te vormen voor wetenschappelijk (beleids)onderzoek, zowel voor monitoringonderzoek waarin recidive de uitkomstmaat is, als voor effectiviteitsonderzoek waarin de vraag centraal staat of strafrechtelijke interventies effectief zijn in het voorkomen of verminderen van (bewezen) recidive. Door politiedata te gebruiken, wordt een grote groep jeugdige verdachten en hun (recidive)delicten zichtbaar die bij uitsluitend gebruik van justitiedata buiten beeld blijven. Het betreft een relatief lichte groep qua delict- en persoonskenmerken, wat zich ook uit in hun relatief lage recidivecijfers.

In dit onderzoek is een basis gelegd voor een methodiek om op basis van politiegegevens bewezen herhaald daderschap te meten. Om deze methodiek betrouwbaar toe te passen, bevelen wij aan om eerst een methodologische vervolgstudie uit te voeren. Deze studie zou meer inzicht moeten verschaffen in het aantal incidenten dat in de huidige studie ten onrechte als bewezen recidive is geteld, en moet onderzoeken hoe dit in toekomstig onderzoek kan worden voorkomen.

Indien uit een dergelijk vervolgonderzoek blijkt dat de datakwaliteit, eventueel na koppeling met aanvullende gegevens, voldoende is, kan politiedata een structurele rol gaan spelen in WODC-recidiveonderzoek. Door politie-incidentrecidive te gebruiken als aanvullende uitkomstmaat, of door een gecombineerde politie- en/of justitiële recidivemaat te hanteren, kan een meer volledig en genuanceerd beeld van recidivegedrag worden verkregen.

Summary

WODC methodology for measuring recidivism based on police data

Introduction

Within the Sanctions and Measures (S&M) research line of the Research and Documentation Centre (WODC), judicial data from the Research and Policy Database on Judicial Documentation (OBJD) are analysed to gain insight into the recidivism of various offender groups (Blom et al., 2025). Recidivism on judicial data is defined as the commission of a new criminal offence that leads to a disposal by the Public Prosecution Service or a conviction by a court.

In this study, a new methodology has been developed for measuring recidivism based on police data, in contrast to the standard WODC methodology which measures recidivism based on judicial data. In this context, recidivism relates to new police incidents for which the person in question is a suspect. While the majority of these police incidents is submitted to the Public Prosecution Service (PPS) and thus theoretically also appears in judicial data, there are also incidents handled by the police themselves that end in a pre-judicial disposal (such as a reprimand, a police dismissal due to possession of a small amount of drugs, or – in the case of juveniles – a Halt disposal, being a diversion measure). These incidents only appear in police data.

The aim of this study was to assess the extent to which police data offer added value compared to the standard method for recidivism measurement based on judicial data. The expected benefits of using police data include a more sensitive outcome measure for recidivism, the calculation of recidivism of groups that remain out of sight of the justice system, and the availability of additional background information on suspects and offences. This additional information can yield valuable insights for scientific (policy) research by making it possible to select more targeted research groups and gain a more nuanced understanding of recidivism patterns.

The developed methodology is aligned as much as possible with the existing WODC methodology for measuring criminal case recidivism using judicial data (Blom et al., 2025) and adheres to an internationally widely used definition of recidivism, in which all offences are counted where it is established by either the police or the judiciary that the suspect actually committed them, i.e. *proven reoffending*. This definition includes police disposals like cautions or reprimands, and offences that have led to a conviction or a public prosecutor, but excludes dismissals of a criminal cases for technical reasons. The new methodology enables researchers to calculate police incident recidivism in a standardised manner and offers the possibility to compare the results with the usual criminal case recidivism, or to arrive at a combined measure for police and/or judicial recidivism (i.e. proven reoffending).

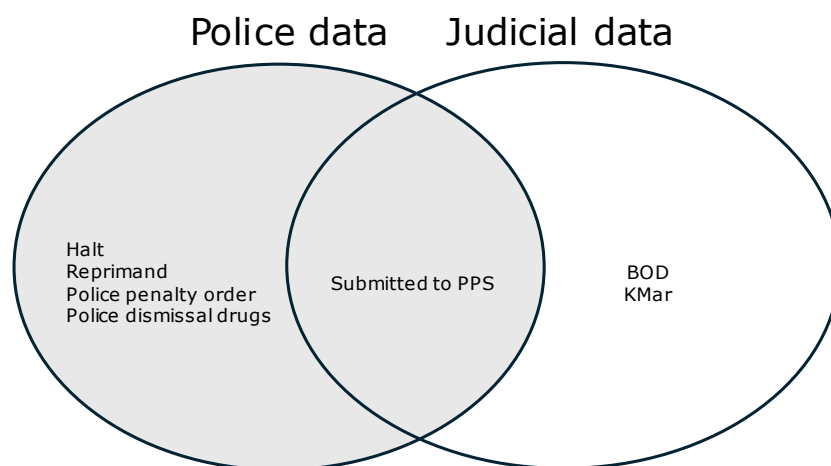
To investigate the added value, we applied the new methodology to a selection of data from the *Basisvoorziening handhaving* (BVI, i.e. basic information provision), which was supplemented by the police for the purpose of the study, together with information on the handling of the incident by the PPS, derived from the *Betere*

Opsporing door Sturing op Zaken (BOSZ, i.e. better investigation through case management) information system. In this way, we established the police incident recidivism of all natural persons for whom the police handled one (or several) crime incidents in 2017. To examine how this recidivism image, obtained on the basis of police data, relates to the usual criminal case recidivism, we also applied the standard WODC methodology. Here, based on a selection of data from the OBJD, we established the criminal case recidivism of all natural persons for whom the public prosecutor or the court handled a criminal case in 2017. The recidivism was determined separately for adults and juveniles, as the treatment of juveniles in the Dutch criminal justice system differs fundamentally from that of adults. Young people who commit offences are treated with a more pedagogical approach and kept out of the criminal justice system for as long as possible. In this study, no 1-to-1 matching of persons and/or offences took place between police and judicial data; we therefore limit ourselves to aggregated comparisons.

After establishing the recidivism according to the two methodologies, in a stepwise manner we investigate the possible explanations for the differences between police incident recidivism and criminal case recidivism. We also highlight the added value of police data by demonstrating what unique information regarding recidivism these yield, and which specific offender populations and offences with police disposals become visible as a result. The study concludes with an overview of the possibilities for linking external data to police data.

Differences in recidivism can be explained both by the selection of offences counted as recidivism and by differences in the composition of the research groups. While the data sources used show considerable overlap regarding the offences recorded, there are also differences. For instance, police data generally do not contain incidents handled by the *Bijzondere opsporingsdiensten* (BODs, i.e. special investigation services) or *Koninklijke Marechaussee* (KMar, i.e. the Royal Netherlands Marechaussee), and incidents handled at the police level are naturally not visible in the judicial data. Figure S1 shows a schematic representation of the overlap and differences in the data selections of police data (incidents) and judicial data (criminal cases).

Figure S1 Schematic representation of partial selections of police data and judicial data

To explain the differences between police incident recidivism and criminal case recidivism, we first restrict the police data to incidents submitted to the PPS and investigate the consequences of this for both the selection of persons and the recidivism comparison. Subsequently, we restrict the judicial data to cases not handled by one of the BODs or the KMar and analyse how this restriction influences the person selections and the recidivism comparison. Furthermore, we discuss the potential influence on recidivism comparisons of incidents that were technically dismissed or did not lead to a conviction for other reasons, but which could not be removed from the police data, whereas they are excluded in the judicial data. Finally, we focus on the personal and offence characteristics of the suspects and judicial subjects in the different person selections to investigate whether the differences in the recidivism picture are related to a divergent composition of the groups.

Results

Adult Recidivism

After five years, the police incident recidivism rate for adults is 40.2%, while recidivism in criminal cases stands at 36.5%. The trajectory of the recidivism probability over five years, calculated based on police incidents, shows a pattern strongly comparable to the overall recidivism picture of criminal case recidivism among adults. However, the percentage of police incident recidivism over a five-year period is systematically approximately 3.5 percentage points higher than criminal case recidivism. Additionally, the group of suspects from 2017 ($N=117,484$) is 6% larger than the group of judicial subjects from 2017 ($N=110,558$).

To determine where these recidivism differences originate, we restrict the police data to incidents submitted to the PPS. This excludes police disposals such as reprimands, police dismissals, and police penalty orders. Consequently, the difference between police incident recidivism and criminal case recidivism increases slightly, namely to approximately three to four percentage points over five years. The group of suspects now appears to be 4% smaller than the number of judicial subjects. This lower number of suspects in the police data is for the larger part explained by the absence of incident registrations from the BODs or the KMar in the police data, which are included in the judicial data. After excluding criminal cases submitted by these agencies from the judicial data, the group sizes are virtually identical. However, police incident recidivism remains approximately three percentage points higher than criminal case recidivism. Three possible reasons can be cited for the remaining difference in recidivism. Firstly, it appears that no information (linked from BOSZ) regarding final judicial decisions is available in the police data. As a result, incidents submitted to the PPS and brought to court, but which ended in acquittal, discharge from prosecution, or another technical final ruling without a declaration of guilt, cannot be removed from the police data. In the judicial data, criminal cases not ending in a declaration of guilt are excluded. This difference in data processing can lead to variations in both the number of persons involved and the measured recidivism, thus offering a possible (partial) explanation for the recidivism differences.

Secondly, during the research period, there was an incomplete registration of incidents handled by the *Centrale verwerkingseenheid OM* (CVOM, i.e. central processing unit of the Public Prosecution Service) in BOSZ. The CVOM, which primarily handles fines for traffic offences, has only been connected to BOSZ in phases since 2021. This resulted

in very limited feedback of OM decisions to the police for incidents that occurred before 2021. For almost all incidents from this prosecutor's office during this period, information regarding technical dismissals by the OM was missing, meaning such incidents unintentionally count as proven recidivism and the recidivism level has possibly been determined too high.

A third possible explanation for the recidivism differences among adults could lie in the composition of the groups. Although the subgroups appearing only in the police data (suspects of a non-submitted incident) and the subgroups appearing only in the judicial data (judicial subjects with a criminal case handled by a BOD or the KMar) differ somewhat in composition, this divergent composition does not explain the difference between police and judicial recidivism. Due to the limited size of these unique subgroups, their influence on recidivism within the total adult population is negligible.

Juvenile Recidivism

The number of juvenile suspects recorded by the police ($N=17,500$) is nearly twice as large as the number of juvenile judicial subjects in the judicial data ($N=8,955$). This is not surprising, given that extra-judicial disposals are often utilised for juveniles: many young people receive a Halt disposal for their offence, and these are not recorded in the judicial data. Calculating recidivism based on this broader dataset, which also includes incidents handled by the police themselves, does not, however, lead to higher recidivism. The police incident recidivism of juvenile suspects after five years (45.9%) is actually lower than the criminal case recidivism of juvenile judicial subjects (51.2%). The difference between police incident recidivism and criminal case recidivism increases over five years to a difference of -5.3 percentage points (criminal case recidivism being higher).

To ascertain where the recidivism differences originate, we restrict the police data to incidents submitted to the PPS, thereby excluding police disposals such as reprimands, police dismissals, and Halt referrals. As a result, the group of suspects is now approximately the same size as the number of judicial subjects. However, police incident recidivism is now higher than criminal case recidivism, although this difference decreases as the observation period lengthens (from 7.3 percentage points after 1 year to less than 5 percentage points after five years).

Unlike with adults, the absence of incident registrations from the BODs or the KMar in the police data plays virtually no role in explaining the recidivism differences among juveniles. Furthermore, the inability to fully exclude technical dismissals (due to the lack of information on OM disposals, particularly for incidents handled by the CVOM) hardly has any influence on juvenile suspects, as few traffic offences occur within this group.

Also for juveniles, information linked from BOSZ does not contain final judicial decisions in the police data. Consequently, incidents that were submitted to the PPS and brought to court, but did not lead to a declaration of guilt, cannot be removed from the police data, whereas cases with this outcome are filtered out in the judicial data. This difference in data processing can lead to variations in both the number of persons involved and the measured recidivism, thus possibly offering a (partial) explanation for the recidivism differences.

Finally, clear differences were visible among juveniles in the background characteristics and the offence type of the initial registration, which also offers a potential explanation for the recidivism differences. Compared to juvenile judicial subjects, juvenile suspects were proportionally less often male, younger, less often suspected of a violent crime or vandalism, and slightly more often suspected of a firearm/weapon offence. Their incidents are often handled by the police themselves—via a Halt referral—keeping them outside the judicial system. The inclusion of this unique low recidivism risk subgroup (partially) explains the lower long-term overall police incident recidivism of juveniles.

Data linkage possibilities

Police data contain limited background information on suspects and often lack data on the execution of sanctions, which frequently requires additional information for recidivism research. We investigated the possibilities of enriching police data with external data. Important identification numbers such as the *burgerservicenummer* (BSN, i.e. Citizen Service Number), *basisregistratie personen* number (BRP, i.e. base registration persons), *strafrechtshetelnummer* (SKN, i.e. criminal justice chain number), and *centrale registratie vreemdelingen* number (CRV, central registration aliens) are recorded in the BVI, as well as the prosecutor's office number (*parketnummer*) for incidents sent to the PPS.

The coverage rate of identification numbers in the BVI is high: 94.3% of suspects have a BSN, and 99.1% possess at least one personal identification number. The use of the prosecutor's office number ensures that 99.4% of persons have an identification number. For research purposes, this low percentage of missing identification numbers is generally sufficiently low to perform reliable recidivism measurements.

However, linking external data at the criminal case level is less suitable. Of the incidents submitted to the PPS, 83% have a criminal case number. The absence of criminal case numbers occurs primarily with incidents involving adult suspects, mainly those handled by the CVOM. Because the CVOM was not yet connected to BOSZ in 2017, a criminal case file number from BOSZ was not available in BVI for approximately 20% of incidents involving adults. Since the CVOM has been connected to BOSZ since 2021, it is expected that the coverage rate of case identification numbers will be sufficient for linking external data at the case level in the future.

Added Value, Limitations, and Recommendations

This study demonstrates that the use of police data, particularly for juveniles, can offer valuable insights for measuring recidivism and investigating criminal careers. When we calculate recidivism using police data, there are more persons involved with a higher recidivism percentage among adults. Among juveniles, there are far more persons involved with, conversely, a lower recidivism rate compared to judicial data. Police data offer a more complete picture of recidivism, especially for minor offences by juveniles handled by the police themselves (reprimands, police penalty orders, Halt). The added value of police data for measuring recidivism lies, therefore, mainly with juveniles, because they more often remain outside the regular criminal justice system. This enables researchers to better detect recidivism following minor crimes and to obtain a more complete picture, particularly of the beginning of criminal careers. Among adults, there is a much smaller additional group that comes into view, but from

a criminal career perspective, minor crimes committed in youth are also highly relevant for research.

Additionally, the use of police data has other advantages. Police data provide insight into background characteristics that judicial data do not contain, such as times of discovery, recording, and handling of offences. Police data also offer socially relevant offence classifications missing in judicial data, such as a more detailed distinction in theft with violence. The number of co-offenders can be derived from police data, as these are incident-oriented and multiple suspects can be linked to a single incident. This allows the characteristics of group offenders to be derived. This yields valuable criminological data for quantitative insights into risk factors and explanations for recidivism behaviour.

However, the research also exposed several limitations. Police data contain no information on judicial decisions, meaning incidents that were submitted and brought to court, but did not lead to a conviction, cannot be excluded when establishing proven recidivism. This can distort the recidivism picture, especially among adults, because some incidents are wrongly counted as proven recidivism. It is recommended to conduct follow-up research in which information on judicial disposals from judicial data is linked to police data. It is expected that more recent police data will suffer less from the lack of information on PPS disposals. In this way, incidents that did not lead to a declaration of guilt can be better excluded, ensuring a more valid recidivism measure.

Finally, it is recommended to conduct further research into the unstructured (text) data recorded by the police for incidents. Advanced technologies such as natural language processing and large language models (LLMs) could potentially assist in identifying 'suspects' who are classified as 'involved persons' and thus remained out of view in the current study, but who should be included. The use of LLMs could also contribute to obtaining richer person and offence characteristics, so that, for example, socially relevant offences such as child abuse and domestic violence can more completely be detected.

Conclusion

Structured data from police registries offer a valuable addition for scientific (policy) research, particularly for juveniles, both for monitoring recidivism and for effectiveness research into criminal justice interventions. The use of police data makes a large group of juvenile suspects and their (recidivism) offences visible, which would otherwise remain out of sight when exclusively using judicial data. Moreover, for adults, more minor crimes committed in youth become visible. This offers important insights into the early stages of criminal behaviour, which can be essential for understanding recidivism patterns at a later age.

This research lays a foundation for a methodology to measure proven reoffending based on police data. For reliable application, it is recommended to first conduct a methodological follow-up study. This study must provide more insight into incidents that were wrongly classified as proven recidivism and how to prevent this in future research.

If follow-up research demonstrates that the data quality is sufficient, police data can play a structural role in WODC recidivism research. Integrating police incident

recidivism as a complementary outcome measure, or employing a combined measure for police and judicial recidivism (i.e. proven reoffending), can contribute to a more complete and nuanced understanding of recidivism behaviour.

Literatuur

- Aalen, O. O., & Johansen, S. (1978). An empirical transition matrix for non-homogeneous Markov chains based on censored observations. *Scandinavian Journal of Statistics*, 5(3), 141-150.
- Bakker, I., Verwijs, R., & Tierof, B. (2013a). *Rendementsanalyse. Uitwerking van een Ontwikkeltraject Rendementsanalyse jeugd en veelplegers binnen veiligheidshuizen*. Verwey-Jonker Instituut.
- Bakker, I., Verwijs, R., & Tierof, B. (2013b). *Syntaxen monitor rendementsanalyse*. Verwey-Jonker Instituut.
- Blom, M., Verweij, S., & Tollenaar, N. (2025). *WODC-methodiek recidive meten. 5^e herzien versie*. WODC.
- CBS (2011). *Standaardclassificatie Misdrijven (Politie) 2010*. Geraadpleegd op 8 oktober 2024, van www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties/misdrijven/standaardclassificatie-misdrijven--politie---2010
- Duncan, L. (2014). *Northern Ireland Reoffending Methodology: Methodology and Glossary Part 1*. Analytical Services Group, Department of Justice.
- Ferwerda, H., & Hardeman, M. (2013). *Kijk... dan zie je het!: huiselijk geweld geteld en verdiept-cijfers 2010 t/m 2012*. Bureau Beke.
- Ferwerda, H. B., Van Leiden, I. M. G. G., Arts, N. A. M., & Hauber, A. R. (2006). *Halt: Het Alternatief. De effecten van Halt beschreven*. Boom juridische uitgevers.
- Gendreau, P., Little, T., & Goggin, C. (1996). A meta-analysis of the predictors of adult offender recidivism: What works!. *Criminology*, 34(4), 575-608.
- Hua, J., & Fitzgerald, J. (2006). *Matching court records to measure reoffending*. NSW Bureau of Crime Statistics and Research.
- IBM Corp (2023). IBM SPSS Statistics for Windows, Version 29.0.0.0. IBM Corp.
- JustId (z.d.). *Strafketennummer*. Ministerie van Justitie en Veiligheid. Geraadpleegd op 24 januari 2025, van www.justid.nl/onderwerpen/strafrechtketennummer
- Kaplan, E. L., & Meier, P. (1958). Nonparametric estimation from incomplete observations. *Journal of the American statistical association*, 53(282), 457-481.
- Lünnemann, K. D., & Woerds, S. M. (2021). *Meer dan een ruzie: politie in de netwerkaanpak huiselijk geweld*. Verwey-Jonker Instituut en Nationale Politie.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie (2014). *Informatieblad BOSZ*. Directie Voorlichting.
- Ministry of Justice (2016). *Proven Reoffending Statistics: Definitions and Measurement*. Ministry of Justice Statistics Analytical Services.
- Nationale Politie (z.d.). *Hoofdpijnenplanning Programma Vernieuwend Registreren*. Geraadpleegd van zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-963461.pdf
- Nationale Politie (2017). *Eindrapportage Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (AVP)*. Geraadpleegd op 4 februari 2025, van zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-828214.pdf
- Nationale Politie (2022). *Definities criminaliteitscijfers*. Geraadpleegd op 14 november 2025, van www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/onderwerpen/data.politie.nl/86aee226-9c3d-4069-922e-8573442cd75b.pdf
- Naveed, H., Khan, A. U., Qiu, S., Saqib, M., Anwar, S., Usman, M., ... Mian, A. (2023). A comprehensive overview of large language models. *ACM Transactions on Intelligent Systems and Technology*, 16(5), 1-72.
- Openbaar Ministerie (2015). *Handboek Maatschappelijke Classificaties | Definitief*. OM.
- Openbaar Ministerie (2020). *Jaarbericht 2019*. OM.

- Parket-Generaal (2018). *Sepots*. OM.
- Piersma, T. W., & Beijersbergen, K. A. (2021). *Achtergronden en recidive onder daders van huiselijke geweld veroordeeld in 2008-2017*. WODC.
- Putter, H., Fiocco, M., Geskus, R. B. (2007). Tutorial in biostatistics: competing risks and multi-state models. *Statistics in Medicine*, 26(11), 2389–2430.
- R core team (2021). *R: A language and environment for statistical computing*. R Foundation for Statistical Computing. www.R-project.org/
- Ruiter, S. (2025). De Nederlandse Crime Severity Index. Versie 1.0. Geraadpleegd op 4 augustus 2025, van what-works-in-policing.shinyapps.io/crime-severity-index-nederland/
- Statacorp (2017). Stata Statistical Software: Release 15.1. StataCorp LLC.
- Strafrechtketen.nl (2019). *Bedrijfssystemen politie en OM gekoppeld*. Geraadpleegd op 3 december 2024, van www.strafrechtketen.nl/actueel/nieuws/2019/03/08/bedrijfssystemen-politie-en-om-gekoppeld
- Tollenaar, N. (2023). *Recidive onder schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen*. WODC.
- Tollenaar, N., & Van der Laan, A. M. (2023). *Monitor jeugdcriminaliteit 2023*. WODC.
- Uit Beijerse, J. (2017). *Jeugdstrafrecht: Beginzelen, wetgeving en praktijk*. Maklu.
- Van Deuren, S., Kroese, J., Van Dijk, M., Eichelsheim, V., Blokland, A., & Van de Weijer, S. (2021). *Criminaliteit en huiselijk geweld: twee kanten van dezelfde medaille?: de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld*. Sdu Uitgevers.
- Van Horn, J., & Kusters, I. (2009). Cognitief beperkte zedendelinquenten: Risicofactoren en recidive na behandeling. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 33, 3-12.
- Verweij, S., & Tollenaar, N. (2020). Recidivemeting adolescentenstrafrecht. WODC.
- Wartna, B. S. J. (2009). *In de oude fout*. Boom Juridische uitgevers.
- WODC (2025). Onderzoeks- en beleid database Justitiële Documentatie (OBJD). WODC.
- Yu, C. H., Ohlund, B., DiGangi, S. A., & Jannasch, A. (2000). Incoherence and the parametric test framework: Misconceived relationships among sample, sampling distribution, and population. In *Proceedings of the Section on Statistical Education of the American Statistical Association* (pp. 225-230). University of Michigan.

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

Voorzitter

Prof. dr. P.G.M van der Heijden Universiteit Utrecht / University of Southampton

Leden

Mr. H.M.J. Ezendam	Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen (DGSenB)
Dr. T van Ham	Op persoonlijke titel, veiligheids- en criminaliteitsonderzoeker, criminoloog.
Dr. V. van der Geest	Vrije Universiteit Amsterdam

Bijlage 2 Samenstelling BVI-bronbestand

In deze bijlage is kort weergegeven hoe de selectie van het BVI-bronbestand tot stand is gekomen. Dit bronbestand is door het WODC verder verwerkt tot een analyseerbaar recidivebestand. Voor de bewerkingscode, neem contact op met data@wodc.nl.

Basisset

Uitgangspunt van de dataset is de selectie van personen en registraties uit de tabel 'Verdachte politie' (Bron: BOSZ) waarbij de afhandeldatum tussen 1 januari 2017 en 31 december 2017 ligt, en waarbij de misdrijf indicatie 'ja' is.

Om te voorkomen dat bovenstaande selectie afhandelingen zonder incident bevat is een koppeling gemaakt met de tabel 'Incidenten' (Bron BVH) op basis van de persoonssleutel en het registratienummer. Hierbij moet de rol/hoedanigheid van de betreffende persoon 'verdachte' zijn, en mag het incident niet de status 'vervallen' hebben of buiten regio zijn. De 'buiten regio'-indicatie houdt bij of het feit opgenomen is in de BVH-database van een andere eenheid. De indicatie krijgt de waarde 'ja', indien het zwaarste incident heeft plaatsgevonden buiten het werkgebied van de registrerende eenheid. Om dubbele telling te voorkomen dient deze geselecteerd te worden. Dit omdat een incident dat elders wordt ingevoerd (aangegeven) ook in de BVH van de eenheid waar het feit heeft plaatsgevonden ingevoerd wordt.

Selectie persoonsgegevens

Op basis van de persoonssleutel is een koppeling gemaakt tussen bovenstaande selectie en de tabel 'Persoon' en zijn de velden 'geslacht', 'geboortedatum' en 'geboorteland' uit de tabel 'Persoon' toegevoegd, alsmede de aanwezigheid van 'BSN', 'CRV', 'GBA' en 'SKN-nummer'.

Selectie incidenten en afhandelingen 2012-2017

Van de personen uit bovenstaande basisset moeten vervolgens de incidenten met een begin pleegdatum tussen 1 januari 2012 en heden geselecteerd worden en de hieraan gekoppelde afhandelingen.

Selectie incidenten

Op basis van de persoonssleutel is een koppeling gemaakt tussen de basisset en de tabel 'Incident'. Hierbij zijn alle incidenten waarbij deze personen de rol 'verdachte' hebben en waarbij de pleegdatum tussen 1 januari 2012 en heden ligt geselecteerd. Uitgesloten zijn incidenten met de status 'vervallen' en de 'buiten regio' incidenten. Geselecteerd zijn de velden 'registratienummer', 'incidentnummer', 'misdrijf indicatie', 'aangifte indicatie', 'politie eenheid', 'pleeggemeente', 'beginpleegdatum', 'beginpleegtijd', 'eindpleegdatum', 'eindpleegtijd', 'datum kennisname', 'maatschappelijke klasse'('beleidcode'), 'omschrijving maatschappelijke klasse'('beleid').

Selectie afhandelingen

Om de politie- en OM-afhandelingen weer te geven, zijn bovenstaande geselecteerde incidenten uit de jaren 2012 t/m 2023 op basis van persoonssleutel en registratienummer gekoppeld aan een combinatie van de tabellen 'Verdachte politie' en 'Verdachte OM' (Bron BOSZ). Hierbij zijn de velden 'datum afhandeling', 'afhandeling politie', 'datum inzending OM', 'afdoening OM', 'afdoening2 OM', 'parketnummer' en 'parket' toegevoegd.

Bijlage 3 Indelingen

Tabel B3.1 Indeling sepotgronden

Soort sepot	Sepotgrond	Indeling analysebestand
Technisch sepot	n.v.t. (geen OM-sepot)	n.v.t. (geen OM-sepot)
Technisch sepot	01 ten onrechte als verdachte aangemerkt	technisch sepot
Technisch sepot	02 onvoldoende bewijs	technisch sepot
Technisch sepot	03 niet ontvankelijk	technisch sepot
Technisch sepot	04 burgerlijke rechter niet bevoegd	technisch sepot
Technisch sepot	05 feit niet strafbaar	technisch sepot
Technisch sepot	06 dader niet strafbaar	technisch sepot
Technisch sepot	07 onrechtmatig verkregen bewijs	technisch sepot
Technisch sepot	08 bestuurlijke boete: strafrechter niet bevoegd	technisch sepot
Technisch sepot	09 rechtmatige geweldsaanwending (politie)ambtenaar	technisch sepot
Beleidssepot	20 ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie
Beleidssepot	21 civielrechtelijke jeugdmaatregel	gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie
Beleidssepot	22 strafrechtelijke jeugdmaatregel	gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie
Beleidssepot	23 TBS	gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie
Beleidssepot	30 landsbelang	gronden samenhangende met de algemene rechtsorde
Beleidssepot	32 onvoldoende nationaal belang	gronden samenhangende met de algemene rechtsorde
Beleidssepot	40 gering feit	gronden samenhangende met het gepleegde feit
Beleidssepot	41 gering aandeel in het feit	gronden samenhangende met het gepleegde feit
Beleidssepot	42 geringe strafwaardigheid van het feit	gronden samenhangende met het gepleegde feit
Beleidssepot	43 oud feit	gronden samenhangende met het gepleegde feit

Beleidssepot	44 maatschappelijk belangenconflict	gronden samenhangende met het gepleegde feit
Beleidssepot	45 geringe hoeveelheid drugs voor eigen gebruik	gronden samenhangende met het gepleegde feit
Beleidssepot	50 leeftijd	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	51 recente bestraffing	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	52 door feit of gevolgen getroffen	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	53 gezondheidstoestand	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	54 reclasseringsbelang	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	55 gewijzigde omstandigheden	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	56 verdachte onvindbaar	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	57 dienstverlening (niet (meer) in Aanwijzing gebruik sepotgronden)	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	58 corporatie wordt vervolgd	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	59 leidinggever wordt vervolgd	gronden samenhangende met de persoon van de verdachte
Beleidssepot	70 verhouding tot de benadeelde geregeld	gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Beleidssepot	71 medeschuld van de benadeelde	gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Beleidssepot	72 vervolging in strijd met belang van benadeelde	gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Beleidssepot	73 beperkte kring	gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Beleidssepot	74 civiel en administratief recht	gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde
Beleidssepot	77 Beëindiging executie strafbeschikking: niet ontvankelijk	gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking
Beleidssepot	92 beëindiging executie strafbeschikking: recente bestraffing	gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking

Beleidssepot	96 beëindiging executie strafbeschikking: gewijzigde omstandigheden	gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking
Beleidssepot	97 Gijzeling toegepast	gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking
Beleidssepot	99 feit dubbel ingeboekt in COMPAS/GPS	gronden samenhangende met de beëindiging van de executie van de strafbeschikking

Tabel B3.2 Indeling maatschappelijke klasse

Beleidscode	Beleid
A20	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT WONING
A30	DIEFSTAL IN/UIT WONING (NIET GEKWAL.)
B20	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WONING
B30	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WONING (NIET GEKWAL.)
A21	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR
A34	DIEFSTAL IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR/ERF (NIET GEKWAL.)
B21	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR
B34	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR (NIET GEKWAL.)
A10	DIEFSTAL UIT/VANAF PERSONENAUTO
B10	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF PERSONENAUTO
A70	DIEFSTAL PERSONENAUTO
A71	DIEFSTAL MOTOR
A76	DIEFSTAL VRACHTAUTO/BESTELAUTO
B60	DIEFSTAL MET GEWELD PERSONENAUTO
B61	DIEFSTAL MET GEWELD MOTOR
B66	DIEFSTAL MET GEWELD VRACHTAUTO/BESTELAUTO
A72	DIEFSTAL FIETS
A73	DIEFSTAL BROMFIETS/SNORFIETS
B62	DIEFSTAL MET GEWELD FIETS
B63	DIEFSTAL MET GEWELD BROMFIETS/SNORFIETS
A40	ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ
A12	DIEFSTAL UIT/VANAF ANDERE VERVOERMIDDELEN
A74	DIEFSTAL ANDER VERVOERMIDDEL
B12	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF ANDER VERVOERMID
B64	DIEFSTAL MET GEWELD ANDER VERVOERMIDDEL
D11	VERKEERSONGEVAL MET LETSEL
D12	VERKEERSONGEVAL MET DODELIJKE AFLOOP
D13	VERLATEN PLAATS NA VERKEERSONGEVAL
F520	OPENBARE SCHENNIS DER EERBAARHEID
F521	VERKRACHTING
F522	AANRANDING
F523	OVERIGE ZEDENMISDRIJVEN
F525	PORNOGRAFIE
F526	SEKS.MISBRUIK (INCEST) AFH. RELATIE/WILSONBEKWAME
F527	SEKSUEEL MISBRUIK KINDEREN (GEEN INCEST)
F5295	SEXTING

Beleidscode	Beleid
F5296	GROOMING
F540	DOODSLAG/MOORD
F541	EUTHANASIE
F542	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN
F543	ILLEGALE ABORTUS
F544	BEHULPZAAM BIJ ZELFDODING
F12	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN PERSONEN
F530	BEDREIGING
F531	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN DE PERSOONLIJKE VRIJHEID
F532	GIJZELING/ONTVOERING
F533	STALKING
F550	EENVOUDIGE MISHANDELING
F551	ZWARE MISHANDELING
B70	STRAATROOF
B72	OVERVAL IN WONING
B73	OVERVAL OP OVERIGE OBJECTEN
B74	OVERVAL OP GELD- EN WAARDETRANSPORT
A11	DIEFSTAL UIT/VANAF VAARTUIG
A75	DIEFSTAL VAARTUIG
B11	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF VAARTUIG
B65	DIEFSTAL MET GEWELD VAARTUIG
F13	BRANDSTICHTING
F14	BOMAANSLAG
A27	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT ANDERE GEBOUWEN
A36	DIEFSTAL IN/UIT ANDERE GEBOUWEN (NIET GEKWAL.)
A60	DIEFSTAL DIER
A80	VERDUISTERING (EVT. IN DIENSTBETREKKING)
A81	HELING
A82	CHANTAGE / AFPERSING
A90	OVERIGE (EENVOUDIGE) DIEFSTAL
A95	OVERIGE GEKWAL. DIEFSTAL
B27	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT ANDERE GEBOUWEN
B36	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT ANDERE GEBOUWEN (NIET GEKWAL.)
B95	OVERIGE DIEFSTALLEN MET GEWELD
F561	MENSENHANDEL SEKSUELE UITBUITING
F562	MENSENHANDEL ARBEIDSUITBUITING
F563	MENSENHANDEL UITBUITING IN STRAFBARE ACTIVITEITEN

Beleidscode	Beleid
F564	MENSENHANDEL GEDWONGEN ORGAANVERWIJDERING
F565	MENSENHANDEL OVERIGE VORMEN VAN UITBUITING
F47	OVERIGE DRUGSDELICTEN
C10	VERNIELING VAN/AAN AUTO
C20	VERNIELING VAN/AAN OPENBAAR VERVOER/ABRI
C30	VERNIELING VAN/AAN OPENBAAR GEBOUW
C40	VERNIELING OVERIGE OBJECTEN
F11	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN GOEDEREN
F95	OVERTREDING HUISVERBOD
F15	HUISVREDEBREUK
A22	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT WINKEL
A23	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR
A24	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT SPORTCOMPLEX
A25	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT HOTEL/PENSION
A26	GEKWAL. DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL
A31	DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL (NIET GEKWAL.)
A32	DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR (NIET GEKWAL.)
A33	DIEFSTAL IN/UIT HOTEL/PENSION (NIET GEKWAL.)
A35	DIEFSTAL IN/UIT SPORTCOMPLEX (NIET GEKWAL.)
B22	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WINKEL
B23	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR
B24	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SPORTCOMPLEX
B25	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT HOTEL/PENSION
B26	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SCHOOL
B31	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SCHOOL (NIET GEKWAL.)
B32	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR (NIET GEKWAL.)
B33	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT HOTEL/PENSION (NIET GEKWAL.)
B35	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SPORTCOMPLEX (NIET GEKWAL.)
A50	WINKELDIEFSTAL
B50	WINKELDIEFSTAL MET GEWELD
M08	INRICHTINGEN WET MILIEUBEHEER
M135	INRICHTINGEN VUURWERK
M021	GEBRUIK BESTRIJDINGSMIDDELEN
M022	OPSLAG EN VOORHANDEN HEBBEN BESTRIJDINGSMIDDELEN
M23	WET INZAKE LUCHTVERONTREINIGING
M11	RUIMTELIJKE ORDENING
M051	GEZONDHEID EN WELZIJN DIEREN EN DIERENVERVOER / WET DIEREN

Beleidscode	Beleid
M052	DESTRUCTIE
M102	CITES (UITHEEMSE PLANTEN EN DIEREN)
M12	VOEDSELVEILIGHEID EN SLACHT
M011	OP/IN BODEM BRENGEN AFVALSTOFFEN
M0111	AFVAL DRUGSLAB
M031	BODEMBESCHERMING
M032	ONTGRONDINGEN
M033	ONDERGRONDSE TANKS
M034	BODEMSANERING
M143	ONTTREKKING VAN GRONDWATER
M141	VERONTREINIGINGEN OPPERVLAKTEWATER
M142	ONTTREKKING VAN OPPERVLAKTEWATER
M144	SLOOTDEMPING
M012	AFVALTRANSPORT
M014	AFVAL VERBRANDEN
M015	WRAK (MILIEU)
M016	AFVALLOZING IN RIOOL
M017	AFVALSTOFFEN INZAMELEN
M019	ASBEST
M018	BOUW- EN SLOOPAFVAL
M041	BOUWSTOFFEN OP OF IN DE BODEM
M042	BOUWSTOFFEN IN OPPERVLAKTEWATER
M091	UITRIJDEN MEST
M092	OPSLAG MEST
M093	VERVOER MEST
M071	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN OVER DE WEG
M072	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN OVER BINNENWATER
M073	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN OVER DE RIJN
M074	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN OVER ZEE
M075	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN OVER HET SPOOR
M076	TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN DOOR DE LUCHT
M077	CFK (HANDEL, IN-/UITVOER, VULLEN)
M078	KOELINSTALLATIE
M132	TRANSPORT VUURWERK
M133	VUURWERKEVENEMENTEN
M134	BEZITTEN/VERVAARDIGEN/VOORHANDE N HEBBEN/AFLEVEREN VUURWERK
F91	MISDRIJVEN WET OP DE KANSSPELEN

Beleidscode	Beleid
F92	TELECOMMUNICATIEWET
F93	MISDRIJVEN ANDERS
F94	WITWASSEN
E84	BIJTINCIDENT
F16	LOKAALVREDEBREUK
F40	BEZIT HARDDRUGS (LIJST I)
F41	BEZIT SOFTDRUGS (LIJST II)
F42	HANDEL E.D. HARDDRUGS (LIJST I)
F43	HANDEL E.D. SOFTDRUGS (LIJST II)
F44	VERVAARDIGEN HARDDRUGS (LIJST I)
F45	VERVAARDIGEN SOFTDRUGS (LIJST II)
F5294	MENSENSMOKKEL
F70	BEZIT VUURWAPENS
F71	HANDEL VUURWAPENS
F72	BEZIT OVERIGE WAPENS
F73	HANDEL OVERIGE WAPENS
F5291	KINDERPORNOGRAFIE
F5292	KINDERPROSTITUTIE
L90	VLIEGEN ONDER INVLOED DRUGS/MEDICIJNEN
L91	VLIEGEN ONDER INVLOED ALCOHOL
L94	WEIGEREN BLOEDPROEF (VLIEGEN)
L95	WEIGEREN VERVANGEND (URINE)ONDERZOEK (VLIEGEN)
L21	LUCHTVAARTWET
L80	VAREN ONDER INVLOED DRUGS/MEDICIJNEN
L81	VAREN ONDER INVLOED ALCOHOL
L83	WEIGEREN ADEMANALYSE (VAREN)
L84	WEIGEREN BLOEDPROEF (VAREN)
L85	WEIGEREN VERVANGEND (URINE)ONDERZOEK (VAREN)
D20	RIJDEN ONDER INVLOED DRUGS/GENEESMID AL DAN NIET ICM ALCOHOL
D21	RIJDEN ONDER INVLOED (UITSLUITEND ALCOHOL)
D23	WEIGEREN ADEMANALYSE
D24	WEIGEREN BLOEDPROEF
D25	WEIGEREN VERVANGEND (URINE)ONDERZOEK
D40	RIJDEN TIJDENS RIJVERBOD
D41	RIJDEN TERWIJL RIJBEWIJS IS INGEVORDERD
D42	RIJDEN TIJDENS ONTZEKKING RIJBEVOEGDHEID
D44	RIJDEN MET ONGELDIG VERKLAARD RIJBEWIJS

Beleidscode	Beleid
D50	JOYRIDING
D51	VALS KENTEKEN / VALSE KENTEKENPLATEN
D52	OVERIG VERKEERSMISDRIJF
F10	OVERIGE DELICTEN OPENBARE ORDE
F17	WEDERSPANNIGHEID (VERZET)
F18	NIET VOLDOEN AAN BEVEL/VORDERING
F19	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET OPENBAAR GEZAG
F50	DISCRIMINATIE
F0064	ZICH ALS ONGEWENST VERKLAARDE VREEMDELING IN NL BEVINDEN
F51	BELEDIGING
F5231	ONTUCHT MET DIEREN / DIERENPORNO
F90	CYBERCRIME
F614	FRAUDE MET BETAALPRODUCTEN
F616	IE-FRAUDE/NAMAAGGOEDEREN
F617	IDENTITEITSFRAUDE
F620	OVERIGE HORIZONTALE FRAUDE
F622	VERZEKERINGSFRAUDE OF ASSURANTIEFRAUDE
F625	FAILLISSEMENTSFRAUDE
F631	KREDIET-, HYPOTHEEK- EN DEPOTFRAUDE
F632	ACQUISITIEFRAUDE
F633	VASTGOEDFRAUDE
F634	FRAUDE MET KILOMETERTELLERS
F635	FRAUDE IN DE ZORG
F636	FRAUDE MET ONLINE HANDEL
F637	VOORSCHOTFRAUDE
F638	TELECOMFRAUDE
F639	BELEGGINGSFRAUDE
F621	UITKERINGSFRAUDE
F623	SUBSIDIEFRAUDE
F649	OVERIGE VERTICALE FRAUDE
F610	VALS GELD AANMAKEN
F611	VALS GELD UITGEVEN
F624	VALSE AANGIFTE

Indeling Standaardclassificatie Misdrijven (SCM) Politie 2010

1. Vermogensmisdrijven
 - 1.1. Diefstal/verduistering en inbraak (WvSr artt. 310-312, 321-325)
 - 1.1.1. Diefstal en inbraak met geweld (WvSr art. 312)
 - 1.1.1.1. Diefstal van fiets
 - 1.1.1.2. Diefstal van bromfiets/snorfiets
 - 1.1.1.3. Diefstal van motor/scooter
 - 1.1.1.4. Diefstal van personenauto
 - 1.1.1.5. Diefstal van vervoermiddel (overig)
 - 1.1.1.6. Diefstal van vaartuig
 - 1.1.1.7. Diefstal uit/vanaf personenauto
 - 1.1.1.8. Diefstal uit/vanaf vervoermiddel (overig)
 - 1.1.1.9. Diefstal uit/vanaf vaartuig
 - 1.1.1.10. Straatroof
 - 1.1.1.11. Diefstal/inbraak uit woning
 - 1.1.1.12. Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
 - 1.1.1.13. Winkeldiefstal
 - 1.1.1.14. Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
 - 1.1.1.15. Diefstal/inbraak uit hotel/pension
 - 1.1.1.16. Diefstal/inbraak uit school
 - 1.1.1.17. Diefstal/inbraak uit sportcomplex
 - 1.1.1.18. Diefstal/inbraak uit gebouw (overig)
 - 1.1.1.19. Overval
 - 1.1.1.20. Diefstal en inbraak (overig)
 - 1.1.2. Diefstal en inbraak zonder geweld (WvSr artt. 310,311,321-325)
 - 1.1.2.1. Diefstal van fiets
 - 1.1.2.2. Diefstal van bromfiets/snorfiets
 - 1.1.2.3. Diefstal van motor/scooter
 - 1.1.2.4. Diefstal van personenauto
 - 1.1.2.5. Diefstal van vervoermiddel (overig)
 - 1.1.2.6. Diefstal van vaartuig
 - 1.1.2.7. Diefstal uit/vanaf personenauto
 - 1.1.2.8. Diefstal uit/vanaf vervoermiddel (overig)
 - 1.1.2.9. Diefstal uit/vanaf vaartuig
 - 1.1.2.10. Diefstal van dier
 - 1.1.2.11. Zakkenrollerij
 - 1.1.2.12. Diefstal/inbraak uit woning
 - 1.1.2.13. Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
 - 1.1.2.14. Winkeldiefstal
 - 1.1.2.15. Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
 - 1.1.2.16. Diefstal/inbraak uit hotel/pension
 - 1.1.2.17. Diefstal/inbraak uit school
 - 1.1.2.18. Diefstal/inbraak uit sportcomplex
 - 1.1.2.19. Diefstal/inbraak uit defensiecomplex
 - 1.1.2.20. Diefstal/inbraak uit gebouw (overig)
 - 1.1.2.21. Diefstal en inbraak (overig)
 - 1.2. Bedrog (WvSr artt. 326-338)
 - 1.2.1. Oplichting (WvSr art. 326)
 - 1.2.2. Flessentrekkerij (WvSr art. 326a)
 - 1.2.3. Bedrog (overig) (WvSr artt. 326b-338)
 - 1.3. Valsheidsmisdrijven (WvSr artt. 208-214, 216-223, 225-234)

- 1.3.1. Muntmisdrijf (WvSr artt. 208-214)
 - 1.3.2. Valsheid in zegels en merken (WvSr artt. 216-223)
 - 1.3.3. Valsheid in geschriften (WvSr artt. 225-234)
- 1.4. Heling (WvSr art. 416-417bis)
- 1.5. Afpersing en afdreiging (WvSr artt. 317-318)
- 1.6. Bankbreuk (WvSr art. 340-343)
- 1.7. Witwassen (WvSr art. 420bis-420quater)
- 1.8. Vermogensmisdrijf (overig) (WvSr artt. 314-315, 344-348)
- 2. Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag
 - 2.1. Vernieling en beschadiging (WvSr artt. 350-352)
 - 2.1.1. Vernieling aan auto
 - 2.1.2. Vernieling aan openbaar gebouw
 - 2.1.3. Vernieling aan middel openbaar vervoer
 - 2.1.4. Dierenmishandeling
 - 2.1.5. Vernieling en beschadiging (overig)
 - 2.2. Openbare orde misdrijf (WvSr artt. 131-136, 138-151c)
 - 2.2.1. Openlijke geweldpleging (WvSr art. 141)
 - 2.2.1.1. Openlijke geweldpleging tegen persoon (WvSr art. 141)
 - 2.2.1.2. Openlijke geweldpleging tegen goed (WvSr art. 141)
 - 2.2.2. Huisvredebreuk (WvSr art. 138)
 - 2.2.3. Lokaalvredebreuk (WvSr art. 139)
 - 2.2.4. Computervredebreuk (WvSr artt. 138ab, 138b)
 - 2.2.5. Discriminatie (WvSr artt. 137c-137g)
 - 2.2.6. Openbare orde misdrijf (overig) (WvSr artt. 131-137, 138a, 139a-140, 142-151c)
 - 2.3. Brandstichting/ontploffing (WvSr artt. 157-158)
 - 2.4. Openbaar gezag misdrijf (WvSr artt. 177-182, 184-206)
 - 2.4.1. Niet opvolgen van ambtelijk bevel (WvSr art. 184)
 - 2.4.2. Wederspanningheid (WvSr artt. 180-182)
 - 2.4.3. Valse aangifte (WvSr art. 188)
 - 2.4.4. Mensensmokkel (WvSr art. 197a)
 - 2.4.5. Verblijf van ongewenste vreemdeling (WvSr art. 197)
 - 2.4.6. Openbaar gezag misdrijf (overig) (WvSr artt. 177-179, 185-187, 189-196, 197b-206)
- 3. Gewelds- en seksuele misdrijven
 - 3.1. Mishandeling (WvSr artt. 300-306)
 - 3.2. Bedreiging en stalking (WvSr artt. 284a-285b)
 - 3.2.1. Bedreiging (WvSr artt. 284a-285a)
 - 3.2.2. Stalking (WvSr art. 285b)
 - 3.3. Seksueel misdrijf (WvSr artt. 239-250)
 - 3.3.1. Aanranding (WvSr art. 246)
 - 3.3.2. Verkrachting (WvSr art. 242)
 - 3.3.3. Schennis der eerbaarheid (WvSr art. 239)
 - 3.3.4. Ontucht met minderjarige (WvSr artt. 248a-248e)
 - 3.3.5. Pornografie (WvSr artt. 240-240b)
 - 3.3.6. Ontucht met misbruik van gezag (WvSr art. 249)
 - 3.3.7. Seksueel misdrijf (overig) (WvSr artt. 243-245, 247-248, 250)
 - 3.4. Levensmisdrijf (WvSr artt. 287-296)
 - 3.5. Vrijheidsbeneming/gijzeling (WvSr artt. 282-282a)
 - 3.6. Mensenhandel (WvSr art. 273f)
 - 3.7. Geweldsmisdrijf (overig) (WvSr artt. 274-281, 307-308)
- 4. Misdrijven WvSr (overig)
- 5. Verkeersmisdrijven
 - 5.1. Verlaten plaats ongeval (WVW art. 7)

- 5.2. Rijden onder invloed (WVW art. 8)
- 5.3. Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen (WVW art. 9)
- 5.4. Rijden tijdens rijverbod (WVW art. 162)
- 5.5. Voeren vals kenteken (WVW art. 41)
- 5.6. Joyriding (WVW art. 11)
- 5.7. Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d. (WVW art. 163)
- 5.8. Verkeersmisdrijf (overig) (WVW artt. 6, 51, 61, 74, 114, 138)
- 6. Drugs misdrijven
 - 6.1. Harddrugs (Opiumwet art. 2)
 - 6.2. Softdrugs (Opiumwet art. 3)
- 7. (Vuur)wapenmisdrijven
- 9. Misdrijven overige wetten
 - 9.1. Militaire misdrijven (WvMSr art. 96-166)
 - 9.2. Misdrijven (overig)
 - 9.9. Aard misdrijf onbekend

Bijlage 4 Resultaten aanvullende analyses

Tabel B4.1 Effectgrootten bij vergelijkingen samenstelling van volwassen populaties (2017)*

Kenmerk	Verdachten vs. justitiabelen	Verdachten vs. verdachten ingezonden OM	Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet- ingezonden OM	Verdachten vs. justitiabelen excl. BOD'en/KMar	Verdachten ingezonden OM vs. justitiabelen excl. BOD'en/KMar	Justitiabelen excl. BOD'en/KMar vs. justitiabelen uitsluitend BOD'en/KMar
Geslacht	0,000	0,000	0,010	0,000	0,000	0,018
Pleegleeftijd	0,009	0,008	0,203	0,009	0,002	0,018
Leeftijd afhandeling/ inschrijving	0,012	0,008	0,203	0,011	0,003	0,016
Geboorteland	0,016	0,004	0,200	0,013	0,006	0,189
Delicttype	0,017	0,006	0,010	0,014	0,006	0,191

* Een effectgrootte van 0,1 is klein, 0,3 is middelgroot, 0,5 is groot. Alle effectgrootten groter dan 0,1 zijn dikgedrukt.

Noot: Er kan geen statistische toets worden gedaan tussen de verdelingen van politiedata en justitiedata, omdat het deels overlappende populaties zijn. Hierdoor gaat statistische onafhankelijkheid niet op en er is in dit onderzoek geen 1-op-1 persoonskoppeling gemaakt om hier rekening mee te houden.

Bron: BVI, OBJD

Tabel B4.2 Effectgrootten bij vergelijkingen samenstelling van jeugdige populaties (2017)*

Kenmerk	Verdachten vs. justitiabelen	Verdachten (totaal) vs. verdachten niet-ingezonden OM	Verdachten ingezonden OM vs. justitiabelen	Verdachten ingezonden OM vs. verdachten niet-ingezonden OM
Geslacht	0,001	0,001	0,000	0,024
Pleegleeftijd	0,091	0,093	0,026	0,195
Leeftijd afhandeling/ inschrijving	0,118	0,108	0,030	0,213
Geboorteland	0,044	0,026	0,019	0,041
Delicttype	0,259	0,142	0,146	0,300

* Een effectgrootte van 0,1 is klein, 0,3 is middelgroot, 0,5 is groot. Effectgrootten groter dan 0,1 zijn dikgedrukt.

Noot: Er kan geen statistische toets worden gedaan tussen de verdelingen van politiedata en justitiedata, omdat het deels overlappende populaties zijn. Hierdoor gaat statistische onafhankelijkheid niet op en er is in dit onderzoek geen 1-op-1 persoonskoppeling gemaakt om hier rekening mee te houden.

Bron: BVI, OBJD

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC), Kennisinstituut voor de rechtsstaat, is een onafhankelijk kennisinstituut dat valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC draagt bij aan behoud en verbetering van de rechtsstaat via het (laten) uitvoeren van kwalitatief hoog wetenschappelijk onderzoek. En door het aanbieden van gevraagde en ongevraagde kennis, verbeterpunten en (waar mogelijk) denkrichtingen.

Voor meer informatie, bezoek www.wodc.nl